สถาบันราชานุกูลมีความยินดีเผยแพร่ข้อมูล องค์ความรู้ นี้แก่ผู้สนใจ
การนำข้อมูลจากเว็บไซต์นี้ไปใช้เพื่อการศึกษา วิจัย
หรือเผยแพร่ต่อเพียงบางส่วน หรือทั้งหมด
กรุณาอ้างอิง “ ชื่อเจ้าของผลงาน” เป็นแหล่งที่มาของข้อมูล

ประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

โดย

นางณัชพร นกสกุล หัวหน้าทีมวิจัย
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว.
นางสาริกา แก้วน้ำ ผู้ร่วมวิจัย
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 7ว.
นางสุภลักษณ์ ชัยภาณุเกียรติ์ ผู้ร่วมวิจัย
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 6ว.

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (2) เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ประชากรและ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชานุกูล จำนวน 22 คน ผู้ปกครอง จำนวน 89 คน สหวิชาชีพ จำนวน 13 คน รวม 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด แบ่งเป็น 4 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.8 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 53.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.3 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 40.4 ครอบครัวมีรายได้ มากกว่า 12,000 บาท ร้อยละ 44.9 บุตรเข้าเรียนที่โรงเรียนเป็นระยะเวลา 4-6 ปี ร้อยละ 42.7 และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรที่มีความบกพร่อง 1 คน ร้อยละ 88.8 ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.8 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 45.5 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.2 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10ปี ร้อยละ 54.5 สหวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.2 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นแพทย์ ร้อยละ 30.8 รองลงมาเป็นพยาบาล นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด และนักกายภาพบำบัด ร้อยละ 15.4 ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 30.8 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ร้อยละ 61.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 53.8

จากการวิจัยในด้านความรู้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สรุปได้ดังนี้

ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในหัวข้อ IEP ช่วยให้ท่านทราบว่าบุตรของท่านเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน IEP ช่วยให้ท่านตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก เหตุผลสำคัญที่ต้องมีIEP คือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีทักษะและความสามารถแตกต่างกันและต้องจัดทำIEP ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การจัดทำIEP มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวางแผนการเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก IEP จะเชื่อมโยง บริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคนเช่นการบริการทางด้านการฟื้นฟูทางสมรรถภาพและIEP ช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบและได้รับ

Individual Educational Plan (IEP) efficiency for children with intellectual and learning disabilities in Rajanukun School

First Semester
Academic Year 2006

By

Mrs. Natchaporn Noksakul Principal Investigator
Special Education Technical officer 8 wor.
Mrs. Sarika Kaewnam Investigation Associate
Special Education Technical officer 7 wor.
Mrs. Suppaluck Chaipanukiart Investigation Associate
Special Education Technical Officer 6 wor.

Group of Special Education, Rajanukun Institute,
Department of Mental Health
Ministry of Public Health

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องร้อยละ100 สหวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ เหตุผลสำคัญที่ต้องมีIEPคือเด็กที่มีความบกพร่องมีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน และต้องจัดทำIEPสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องเนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น ร้อยละ

3. จากการวิจัยในด้านการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สรุปได้ดังนี้

ครูผู้สอนมีการปฏิบัติสม่ำเสมอ ในเรื่อง ท่านประเมินศักยภาพของเด็ก เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาก่อนวางแผนIEP ร้อยละ 100 ทีมสหวิชาชีพมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในเรื่อง ท่านให้ความร่วมมือกับ ทางโรงเรียนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEPร้อยละ61.5 ผู้ปกครองมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในเรื่อง ท่านได้รับทราบผลการประเมินการเรียนของเด็กทุกปีการศึกษา ร้อยละ 100 รองลงมาคือ ครูผู้สอนแจ้งให้ท่านทราบทุก ครั้งเมื่อพบการประเมินผลการเรียนตามIEP ของเด็กไม่ผ่าน ร้อยละ 88.0

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในโรงเรียนราชานุกูล พบว่า การจัดทำแผนIEP ต้องมีการแก้ไขปัญหาหลายประการ ได้แก่ การจัดทำรูปแบบ IEP เป็นแบบเฉพาะของโรงเรียนราชานุกูลให้มีความชัดเจนและมีความแตกต่างในเรื่องทีมสหวิชาชีพ บุคลากรต้องได้รับการอบรมศึกษาหาความรู้เพิ่ม เนื่องจากความรู้เรื่อง IEP มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาต่างๆ มีแนวคิดวิธีการเขียนที่แตกต่างกัน จึงควรศึกษาข้อดีเพื่อนำมาพัฒนางานต่อไป

Abstract

The purposes of this research were to (1) study fundamental factors of parents, teachers, and multi occupations in making individual educational plan. (2) to study knowledge and practices of parents, teachers and multi occupations in making individual educational plan and (3) to study problems and their solutions to develop an individual educational plan.

Population and samples used in this study were 22 parents of Rajanukun students, 89 parents and 13 multi occupations in total of 124 samples. There were 3 questionnaires consisted of 4 parts administered for collecting data. The collected data were analyzed using statistics measurements as percentage, average, standard deviation and content analysis.

The results of this research showed that the parents in which 70.8% were female, 53.9% were at the age of 41-50 years, 30.3% most graduated in high school, 40.4% were employees, 44.9% had total family-income of 12,000 baht, 42.7% had their child spent 4-6 years of education in the school and 88.8% of parents had 1 disabled child. For teachers, 81.8% of teachers were female, 45.5% of teachers were at the age of 31-40 years, 68.2% most graduated bachelor degree, 54.5% had less than 10 years experience in teaching in the school. Multi occupations in which 69.2% were female, 30.8% working as doctors, 15.4% working as nurses, psychologists, speech therapists and physical therapists. 30.8% were at the age of 31-40 years, 61.5% graduated master degree or higher and 53.8% has less than 10 years experience in teaching in the school.

From the research of making individual educational plan management, it can be concluded that:

Parents have a good understanding of IEP which helps them know what their children learn at school and also helps them make an appropriate expectation for their children. The important reason of making IEP is that children with intellectual and learning disabilities possess different skills and capabilities and need to be under IEP. Teachers has a full understanding of IEP. The object of making IEP is to plan an appropriate learning program for the children according with their learning capability. IEP will connect all relevant services concerning requirements of each child systematically for each actual potentiality with a 100% continual development. Multi occupations have a full understanding of IEP. The other important reason of making IEP is that children with intellectual and learning disabilities possess different skills and

capabilities and their learning development should be compared with that of their own not with that of others in percentage.

3. From the research of practicing individual educational plan (IEP), it can be concluded that: 100% of teachers have a regular practice in evaluating children's performances in order to find a prominent point and weak point before planning IEP. 61.5% of multi occupations have a regular practice in cooperating with the school in making IEP. 100% of parents have a regular practice in acknowledging the result of their child's learning performance of every academic year. 88.0% of teachers always notify the result when found that the children fail to pass the IEP.

The suggestion of the research occurred from problems found during the process are that Rajanakun's IEP pattern needs to be more specific, multi occupations need more variation, personnel need to gain extra knowledge of IEP because of an on-going development in IEP knowledge and learn other good method in writing IEP from other educational institutes that have different patterns in writing.

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก แพทย์หญิงเรือนแก้ว กนกพงศ์ศักดิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ ที่ให้คำแนะนำชี้แนะในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านพลเอกวันชัย เรืองตระกูล ประธานมูลนิธิเพื่อสถาบันราชานุกูล ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณคุณครูทุกท่านในโรงเรียนราชานุกูล ท่านผู้ปกครองและสหวิชาชีพ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทีมวิจัยได้ร่วมแรงร่วมใจทำงานด้วยบรรยากาศแห่งความสุข ความเข้าใจอันดีร่วมกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ และเสียสละเวลาส่วนตัวในช่วงเลิกงาน วันหยุดเพื่อทำงานวิจัยโดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อแม่และคณาจารย์ทุกท่าน ให้ผลกรรมดีที่ก่อจงดลบันดาลให้ได้พบคนดี คนมีคุณธรรมมุ่งมรรคผลในการทำงานมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และขอมอบสิ่งดีๆทั้งหลายแก่เด็กนักเรียนทุกคนในโรงเรียนราชานุกูล ผู้ซึ่งบริสุทธิ์ไร้เดียงสาและเป็นแรงบันดาลใจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

นางฉัชพร นกสกุล
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว.
หัวหน้าทีมวิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ข
กิตติกรรมประกาศ ..... ค
สารบัญตาราง ..... ง
สารบัญแผนภูมิ ..... จ

บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2
1.3 ความสำคัญของการวิจัย 2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย 2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 2

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4
2.1 ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 5
2.2 ความรู้เกี่ยวกับเด็กออทิสติก 20
2.3 ความรู้เกี่ยวกับเด็กสมองพิการ 27
2.4 ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) 34
2.5 หน้าที่ของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ 41
2.6 งานวิจัยในประเทศ 42
2.7 งานวิจัยต่างประเทศ 46

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 49
3.1 ประชากร 49
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 50
3.3 การรวบรวมข้อมูล 50
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ 51

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ปกครอง ครูและสหวิชาชีพ 52

สารบัญ

หน้า

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ 56
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษา เกี่ยวกับปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครูและสหวิชาชีพ..... 59
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครูและสหวิชาชีพ..... 63

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 76
5.1 สรุปผลการวิจัย 76
5.2 อภิปรายผล 80
5.3 ข้อเสนอแนะ 81
เอกสารอ้างอิง 86

ภาคผนวก 88
ภาคผนวก ก.โครงการประสิทธิภาพของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP..... 89
ภาคผนวก ข.การอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- เอกสารกำหนดการ 92
- เอกสารความรู้การจัดทำ IEP.....93
- เอกสารการบรรยาย.....101
- แบบฟอร์ม IEP, IIP 112
ภาคผนวก ค. ประมวลภาพการจัดอบรม 116
ภาคผนวก ง. แบบสอบถามงานวิจัย 120

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์หรือจิตใจ ซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มที่ด้อยโอกาสในสังคม เนื่องมาจากสภาพความพิการทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดทางเลือกในการประกอบอาชีพ ในอดีตคนพิการจะได้รับการยกเว้นการเข้าเรียน ทำให้เห็นว่าความพิการที่เกิดขึ้นทำให้สิทธิทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกับคนปกติ ซึ่งปัจจุบันรัฐได้กำหนดสิทธิทางการศึกษาซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี (มาตรา 43) ดังนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการ ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาพแก่คนพิการหรือด้อยโอกาส เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักและเห็นความจำเป็นที่ต้องการศึกษา ให้แก่คนพิการหรือผู้ที่บกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ เพื่อให้คนพิการซึ่งเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างกว้างขวางทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้เด็กพิการ ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับคนปกติ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและจัดรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้ระบุไว้ในมาตรา 24 ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ "จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล" เครื่องมือสำคัญซึ่งเป็นที่ยอมรับรับกันว่าสามารถใช้ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลคือ โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program)

โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแผนการจัดบริการด้านการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเน้นการให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน และจัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาเต็มศักยภาพ โดยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการ และ ความช่วยเหลือทางการศึกษาให้ผู้เรียนแต่ละคนตามความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้น ๆ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครองของผู้เรียน และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ เช่น ครู แพทย์ นักโสตสัมผัส นักแก้ไขการพูด นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักดนตรีบำบัด นักศิลปะบำบัด นักพัฒนาฝีมือแรงงานและนักจัดหางานเป็นต้น ร่วมกันเป็นคณะกรรมการจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กระบวนการเรียนรู้และวิธีประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม (พวงแก้ว .2549) ดังนั้น โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ เมื่อผู้เขียนแต่ละคนได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ

ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพโดยทุกคนที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนก็จะสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพทั้งด้านเจตคติ ความรู้และทักษะ

โรงเรียนราชานุกูล กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูลเป็นโรงเรียนที่จัดให้บริการฟื้นฟูทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ขั้นตติยภูมิ กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีความสำคัญที่ใช้ในการวางแผนการฟื้นฟูทางการศึกษาให้แก่เด็กทุกคน ดังนั้นคณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงทำการศึกษา และรวบรวมข้อมูลบุคลากรครู ผู้ปกครอง ทีม สหวิชาชีพที่ร่วมจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับนักเรียนในโรงเรียน ราชานุกูลการศึกษาครั้งนี้เพื่อต้องการทราบประสิทธิผลการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในโรงเรียนราชานุกูลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2 .เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)ในสถาบันราชานุกูล ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และสหวิชาชีพ

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ประสิทธิผลการใช้โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1.เด็กที่มีการบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ หมายถึง คนที่มีพัฒนาการช้ากว่าปกติทั่วไปเมื่อวัดระดับสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วแล้วมีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติ และความสามารถ

ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่าเช่น ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะทางสังคม การดูแลตนเอง การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน เป็นต้น

2. แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล หมายถึงแผนการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือและยินยอมจากผู้ปกครองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ โปรแกรมจะมีเนื้อหาของหลักสูตรซึ่งเด็กแต่ละคนต้องเรียน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่องประสิทธิผลของการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในโรงเรียนราชานุกูลปีการศึกษา 2549 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรียงตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. .ความหมายเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. ระดับความรุนแรงความบกพร่องของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. ระดับเชาวน์ปัญญากับความสามารถทางการศึกษา
4. ปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
5. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.2 ความรู้เกี่ยวกับเด็กออทิสติก

1. ความหมายเด็กออทิสติก
2. ลักษณะอาการและการวินิจฉัย
3. สาเหตุของโรคออทิสติก
3. แนวทางการดูแลเด็กออทิสติก
4. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก

2.3 ความรู้เกี่ยวกับเด็กสมองพิการ (Cerebral Palsy)

1. ความหมายของเด็กสมองพิการ
2. สาเหตุการเกิดสมองพิการ
3. การจำแนกชนิดของเด็กสมองพิการ
4. ความรุนแรงของภาวะสมองพิการ
5. ปัญหาที่พบในเด็กสมองพิการ

2.4 ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. เหตุผลและความจำเป็นต้องทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
3. ลักษณะที่สำคัญของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. วัตถุประสงค์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
5. ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
6. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

7. ขั้นตอนในการดำเนินการ

2.5 กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ (โรงเรียนราชานุกูล)

1. ประวัติความเป็นมา

2. บทบาทหน้าที่ของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ

3. การจัดการศึกษาในโรงเรียนราชานุกูล

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. ความหมายความบกพร่องทางสติปัญญา

ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา มีการใช้ความหมายที่แตกต่างกันไปตามความคิดเห็น เช่น เรียกว่า เด็กปัญญาอ่อน เด็กสมองอ่อน เด็กระดับสติปัญญาต่ำ เด็กปัญญาทึบ เด็กโง่ เป็นต้น ถึงจะเรียกอย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากคำเหล่านี้แล้วจะพบว่ามีความหมายที่ไม่แตกต่างกัน แต่เป็นการใช้เจตคติทางด้านลบกับเด็ก ในปัจจุบันจึงนิยมใช้คำว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ ดังนี้

1. ความหมายตามระบบ AAMD (The American Academy of Mental Dificiency) ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ระดับสติปัญญาที่ด้อย หรือต่ำกว่าปกติ เนื่องจาก พัฒนาการของสมอง หรือจิตใจหยุดชะงัก เจริญเติบโตไม่เต็มที่ ทำให้ความสามารถจำกัดในด้านการเรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และมีการเจริญเติบโตไม่สมวัย (ศรียา นิยมธรรม. 2534 : 23) ซึ่งสโตรแมน, (Stroman, 1989, : 18) กล่าวว่า มีจุดเน้นที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1) หน้าที่ของสติปัญญาโดยทั่วไป ซึ่งหมายถึงผลการประเมินด้านเชาว์ปัญญาโดยใช้แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา

2) ระดับของสติปัญญาที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งประมาณ 70 หรือต่ำกว่า 70

3) การปรับตัวซึ่งประเมินจากประสิทธิภาพ หรือระดับมาตรฐานของแต่ละบุคคล ในอันที่จะพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบด้านสังคม ตามอายุ และวัฒนธรรมตามบุคคลนั้น

4) ระยะพัฒนาการ หมายถึง ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี

แนวทางวินิจฉัย

การวินิจฉัยภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาตาม AAMD จะพิจารณาจุดเน้นทั้ง 4 ข้อ โดยบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีลักษณะ คือมีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติ คือ 70 หรือน้อยกว่า 70 ร่วมกับมีปัญหาด้านการปรับตัวและลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 18 ปี

2. ความหมายตาม AAMR (American Association on Mental Retardation)

ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัด เกิดขึ้น มีผลต่อการปฏิบัติงานในขณะนั้น แสดงลักษณะมีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าปกติปรากฏร่วมกับความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า คือ ทักษะการสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณะสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี แชลล็อก (Schallock. 1992, : 1-3) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเกณฑ์การมองภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา AAMR มองที่

1) ระดับความสามารถทางสติปัญญา โดยการวัดระดับสติปัญญาได้ ต่ำกว่า 70 – 75

2) ลักษณะของความจำกัดในทักษะการปรับตัวต่อไปนี้อย่างน้อย 2 ทักษะ

- การสื่อความหมาย (Communication)
- การดูแลตนเอง (Self – care)
- การดำรงชีวิตในบ้าน (Home Living)
- ทักษะทางสังคม (Social Skill)
- การใช้สาธารณสมบัติ (Community Use)
- การควบคุมตนเอง (Self – direction)
- สุขอนามัยและความปลอดภัย (Health and Safety)
- การเรียนวิชาการเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Functional Academic)
- การใช้เวลาว่าง (Leisure)
- การทำงาน (Work)

3) ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดก่อนอายุ 18 ปี

แนวทางการวินิจฉัย

การวินิจฉัยตามแบบ AAMR พิจารณาครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1) ระดับสติปัญญาและทักษะการปรับตัว
2) จุดเด่น จุดด้อยในลักษณะทางจิตวิทยาและอารมณ์
3) สุขภาพทางกายและสาเหตุ
4) สภาพแวดล้อมที่ดำเนินชีวิตอยู่

สรุป ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนาหรือพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความจำกัดทางด้านความสามารถทางสติปัญญา มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติในทุกๆ ด้าน ปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางด้านการเรียนและทักษะการ

ปรับตัวให้สอดคล้องกับ ความต้องการใช้ชีวิตประจำวันตามสภาพแวดล้อมของสังคมปกติ อาจจะมีหรือไม่มีความผิดปกติทางจิต ร่วมด้วย ทั้งนี้จะต้องเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี

2 ระดับความรุนแรงความบกพร่องทางสติปัญญา

ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งตามหน่วยงานที่ให้ความหมาย ต่อไปนี้

(1) ตามเกณฑ์นานาชาติ (International Classification of Dissease : ICD) ที่กำหนดโดย (World Health Organization : WHO) ปัจจุบันใช้ ICD 10 Edition 4 Revised (กัลยา ศุตะบุตร. 2535 : 24) ซึ่งแบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ ดังตารางที่ I

ตารางที่ 1 การแบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาตาม ICD 10

ระดับความรุนแรง	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา IQ	ลักษณะเฉพาะ
ระดับน้อย (Mild mental Retardation)	50-69	มีพัฒนาการทางด้านภาษาช้า สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ และสามารถพึ่งตนเองในเรื่องการดูแลตนเอง เช่น การรับประทานอาหาร การอาบน้ำ การแต่งตัว และการควบคุมการขับถ่าย รวมถึงทักษะที่ใช้ในชีวิตทั่ว ๆ ไป และ งานบ้าน มักจะพบปัญหาในเรื่องการศึกษาในโรงเรียนโดยเฉพาะการอ่านและการเขียน มีความสามารถในการทำงานเชิงปฏิบัติมากกว่าเชิงวิชาการสำหรับปัญหาทางด้านสังคม อารมณ์ พฤติกรรมและความต้องการในการแก้ไขการสนับสนุนช่วยเหลือจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีสติปัญญาปกติ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับความรุนแรง	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา IQ	ลักษณะเฉพาะ
ปานกลาง (Moderate mental Retardation)	35-49	มีพัฒนาการด้านภาษาค่อนข้างจำกัด ระดับการพัฒนาของแต่ละคน ก็จะมีความแตกต่างกัน บางคนสามารถร่วมสนทนาง่าย ๆ ได้ บางคนทำได้แต่เพียงใช้ภาษาเพื่อสื่อความต้องการขั้นพื้นฐาน บางคนพอเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ เท่านั้น มีผลสัมฤทธิ์ในการดูแลตนเอง และทักษะด้านการเคลื่อนไหวล่าช้า มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัด แต่พอจะเรียนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านเขียนและนับจำนวนได้ โปรแกรมทางการศึกษาสามารถจัดให้แต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้มีทักษะพื้นฐานบางอย่างที่จำเป็น บุคคลระดับปานกลาง วัยผู้ใหญ่สามารถทำงานเชิงปฏิบัติง่าย ๆ ได้ ถ้างานนั้นมีการวางแนวทางการปฏิบัติที่รอบคอบ และจัดให้มีคำปรึกษาแนะนำอย่างดี โดยทั่วไปจะไม่สามารถพึ่งตนเองได้เต็มที่และส่วนใหญ่จะสามารถพัฒนาความสามารถทางสังคมในการสร้างปฏิสัมพันธ์ สื่อความหมายกับผู้อื่น และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมง่าย ๆ ได้
ระดับรุนแรง (Severe Mental Retardation)	20-34	มีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลางมาก แต่มักจะพบสาเหตุทางพยาธิสภาพ และมีสภาวะที่เกิดร่วมด้วย บุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีปัญหาของความบกพร่องด้านอื่น ๆ ที่เกิดร่วมด้วยอย่างชัดเจน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับความรุนแรง	คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา IQ	ลักษณะเฉพาะ
ระดับรุนแรงมาก (Profound Mental Retardation)	น้อยกว่า 20	มีความจำกัดอย่างมากในด้านการเข้าใจหรือทำตามคำขอร้อง หรือคำสั่ง ส่วนใหญ่ไม่เคลื่อนไหว หรือ เคลื่อนไหวได้น้อยมาก ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ การดูแลตนเองในระดับพื้นฐานทำได้เพียงเล็กน้อย หรือ ทำไม่ได้เลย จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือให้คำปรึกษาและแนะนำ
อื่น ๆ (Other Menteal Retardation)	ทำการประเมินเชาว์ปัญญาตามวิธีปกติได้ยาก หรือไม่สามารถทำได้	มักมีความบกพร่องทางกายหรือทางประสาทรับรู้เกิดขึ้นร่วมด้วย เช่น ตาบอด หูหนวก หรือมีความผิดปกติทางพฤติกรรมอย่างรุนแรง หรือพิการทางกาย
ระบุประเภทไม่ได้ (Mental Retardation Unspecified)	-	มีหลักฐานว่าเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะแยกประเภท เช่น ข้างต้น

(2) ระบบ AAMD (The American Academy on Mental Deficiency) (Stroman. 1989 : 24) ซึ่งแบ่งระดับความรุนแรงไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแบ่งระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาตามระบบ AAMD

ระดับความรุนแรง		คะแนนของแบบทดสอบทางสติปัญญา		การแบ่งตามการจัดการศึกษา
		Stanford Binet	Wechler (WISC)	
ก้ำกึ่ง	(Borderline)	69 – 84	70 – 84	Dull Normal
น้อย	(Mild)	52 – 68	55 – 69	Educable
ปานกลาง	(Moderate)	35 – 51	40 – 54	Trainable
มาก	(Severe)	20 – 35	25 – 39	Dependent
รุนแรงมาก	(Profound)	< 20	< 25	Dependent
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเครื่องมือ		3	4	
ความแปรปรวน		16	15	

เริ่มใช้ในปี 1973 โดย AAMD ตามความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งไม่จำกัด Borderline ไว้ในกลุ่มของความบกพร่องทางสติปัญญา

ที่มา : จากหนังสือ Mental Retardation in School Context. 1989 : 24

(3) ระบบ AAMR (American Association on Mental Retardation) ได้แบ่งระดับความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาขึ้นใหม่ ตามความหมายใหม่ที่ได้บัญญัติขึ้น โดยแบ่งระดับความรุนแรงตามลักษณะความเข้มของความต้องการการช่วยเหลือ และรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ โดยพิจารณาจากจุดอ่อนของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ประเมินได้ (Schallock. 1992 :16) โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ

1. ต้องการได้รับการช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (Intermittent)
2. ต้องการความช่วยเหลือตามระยะเวลาที่กำหนด (Limit)
3. ต้องการความช่วยเหลือติดต่อกันตลอดไป (Extensive)
4. ต้องการความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านอย่างทั่วถึงและต้องการมากที่สุด (Prevasive)

ซึ่งรูปแบบการช่วยเหลือ เป็นการช่วยเหลือเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยการปรับตัวและความสามารถในการอยู่ร่วมกัน การให้ความช่วยเหลืออาจจัดเป็นระยะเวลานาน หรือตามความจำเป็นของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตลอดทั้งชีวิตของเขา

สรุป การแบ่งระดับความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา จะมองทั้งระดับเชาวน์ปัญญาและพฤติกรรมไปพร้อมๆ กัน ไม่มองอย่างใดอย่างหนึ่งในนิยามแบบเก่า การแบ่งระดับความรุนแรงจะเน้นระดับเชาวน์ปัญญามีระดับความบกพร่องทางสติปัญญาระดับ

ต่างๆ แต่ในนิยามใหม่จะเน้นระดับเชาวน์ปัญญาและพฤติกรรมการปรับตัว การแบ่งระดับความบกพร่องทางสติปัญญาจะใช้ลักษณะความต้องการของบุคคลว่าต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง จากความจำกัดของบุคคลแต่ละบุคคลและมีโอกาส พัฒนาได้ ถ้าได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

3 ระดับเชาวน์ปัญญากับความสามารถทางการศึกษา

ประกฤติ พูลพัฒน์ . (ม.ป.ป : 2-3) ได้ให้รายละเอียดระดับเชาวน์ปัญญากับความสามารถทางการศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สรุปได้ว่า

ตารางที่ 3 ระดับเชาวน์ปัญญากับความสามารถทางการศึกษา

ประเภท	ระดับสติปัญญา	ความสามารถรับการศึกษา
เด็กเรียนช้า	71 – 90	เชาวน์ปัญญาต่ำที่สามารถรับการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กเรียนช้าและประกอบอาชีพช่างฝีมือได้
ปัญญาอ่อนขนาดน้อยพอเรียนได้	50 – 70	เชาวน์ปัญญาต่ำ หรือ อายุสมองขนาดเด็กประมาณ 6-11 ปี การปรับตัวทางสังคมทำได้ขนาดเด็กวัยรุ่นในด้านทั่ว ๆ ไปแต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มักต้องมีผู้คอยให้คำปรึกษาเพราะขาดความสามารถในการวางแผน และคาดการณ์ล่วงหน้า อาจพอรับการศึกษาในระดับประถมต้น หรือ การศึกษาพิเศษ (แต่จะมีปัญหาในการเรียนทุกกลุ่มวิชา) และประกอบอาชีพที่ไม่ต้องใช้ความรับผิดชอบสูงหรืองานประเภทช่างฝีมือ
ปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง	35 – 49	เชาวน์ปัญญาต่ำ หรือ อายุสมองขนาดเด็กประมาณ 4-7 ปี สามารถอ่าน เขียน และ คิดเลขได้เพียงเล็กน้อย เรียนรู้ได้ช้าถ้าได้รับการฝึกสอนที่เหมาะสม อาจพอดูแลตนเองในชีวิตประจำวันได้ และทำงานง่าย ๆ ภายใต้การควบคุมดูแล
ปัญญาอ่อนขนาดหนัก	ต่ำกว่า 34	เชาวน์ปัญญาต่ำ หรืออายุสมองขนาดเด็กไม่เกิน 3 ปี มีความบกพร่องอย่างเห็นได้ชัด ในพฤติกรรมการปรับตัว และอาจมีพัฒนาการบกพร่องในด้านภาษา การรับรู้ และการเคลื่อนไหวการดำรงชีวิตต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล เช่นเดียวกับเด็กเล็ก

จากตารางจะเห็นได้ว่าระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คือ ตั้งแต่ระดับ I.Q. 90 ลงมา ถือว่าเป็นระดับที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. เด็กเรียนช้า หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าปกติ และมีความต้องการในด้านการเรียนในรูปแบบของชั้นพิเศษเต็มเวลา หรือบางเวลาในโรงเรียนปกติ เด็กเหล่านี้จะมีระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q.) 71 – 90 ซึ่งขาดทักษะในการเรียนรู้หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย

2. เด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 70 มีความสามารถในการเรียนรู้น้อย มีพัฒนาการทางกายล่าช้า ไม่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ทำให้มีความยากลำบากในการดำเนินชีวิต แบ่งตามระดับเชาวน์ปัญญา (I.Q.) ได้ 4 พวก คือ

2.1 ปัญญาอ่อนขนาดน้อยพอเรียนได้ (Educable Mentally Retarded) มีระดับเชาวน์ปัญญา 50 – 70 มักใช้คำย่อว่า E.M.R. เด็กพวกนี้พอจะเรียนได้ในชั้นพิเศษ ใช้หลักสูตรตามหลักการศึกษาพิเศษ สามารถฝึกอาชีพและงานง่ายๆ ได้

2.2 ปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง (Trainable Mentally Retarded) หรือขนาดพอฝึกได้มักใช้คำย่อว่า T.M.R. มีระดับเชาวน์ปัญญา 35 – 49 พอจะฝึกอบรม และเรียนรู้ทักษะเบื้องต้นง่ายๆ ได้ และสามารถฝึกอาชีพ หรือทำงานง่ายๆ ที่ไม่ต้องใช้ความละเอียดลออได้ พวกนี้ต้องการเรียนและฝึกอบรมในโปรแกรมการศึกษาพิเศษในชั้นพิเศษ หรือโรงเรียนพิเศษ

2.3 ปัญญาอ่อนขนาดหนัก (Severely Mentally Retarded) มีระดับเชาวน์ปัญญา 20 – 34 ไม่สามารถเรียนได้ ต้องฝึกหัดการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันเบื้องต้นง่ายๆ

2.4 ปัญญาอ่อนขนาดหนักมาก (Profoundly Mentally Retarded) มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 20 เป็นพวกที่ไม่สามารถเรียนรู้ทักษะต่างๆ ได้เลยต้องการเฉพาะการดูแลรักษาพยาบาลเท่านั้น

แนวทางในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญา คือเด็กที่มีเชาวน์ปัญญา (I.Q.) 50 – 70 ระดับพอเรียนได้เท่านั้น ซึ่งต้องเน้นการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ปรับตัวให้เข้ากับสังคม และพัฒนาทักษะด้านวิชาการที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้

4 ปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ยุพา สัมฤทธิ์ผล. (2535 : 31-32) กล่าวถึง ปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีปัญหาหลายๆ ด้าน คือ

(1) ปัญหาด้านการแพทย์ ในเด็กที่มีความพิการร่วมด้วย ต้องการบริการด้านการแพทย์ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกาย ต้องการให้รัฐจัดบริการฟื้นฟู รักษา และให้คำแนะนำที่ถูกต้อง

(2) ปัญหาด้านการศึกษา เด็กมีโอกาสทางการศึกษาต่ำกว่าเด็กประเภทอื่นๆ เด็กต้องการการศึกษาและการพัฒนาที่เหมาะสม

(3) ปัญหาด้านสังคมจากการที่สังคมมีทัศนคติในทางลบ ต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่ยอมรับว่าเด็กมีความสามารถบางอย่างเท่าเทียมกับคนปกติ จึงไม่มีสถานประกอบการหรือหน่วยงานรับจ้างทำงาน

(4) ปัญหาด้านจิตเวชบุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาง่ายต่อการเกิดความผิดปกติทางจิต ความขัดแย้งที่เกิดระหว่างความคาดหวังของบุคคลอื่น และความสามารถของตนเองเป็นสาเหตุของความเครียดและความวิตกกังวล โดยเฉพาะในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย และการสื่อสารที่บกพร่องก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีความยากลำบากในอันที่จะแสดงถึงความรู้สึก เด็กจึงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่พบได้บ่อย คือ ความก้าวร้าว และหนีจากสังคม

ยุวดี กิตติคุณ. (2538) กล่าวว่า เด็กพิการมีปัญหาการปรับตัวหลายๆ อย่าง ซึ่งทำให้มีทักษะทางสังคมไม่เหมาะสม และเป็นเหตุให้พัฒนาการโดยรวมของเด็กด้อยไปด้วย ในด้านของความจำเด็ก ก็มีปัญหาในเรื่องของความจำที่เป็นการระลึกได้ มีความจำอยู่ในช่วงสั้นจดจำและเรียนรู้สิ่งที่ไม่คิดจะเรียน คือ เกิดการเรียนรู้ในทางลบแทนการเรียนรู้ทางบวก ดังจะเห็นได้ว่าเด็กจำในสิ่งที่ผิดได้ดีกว่าสิ่งที่ถูก

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักมีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และปัญหาทางการพูด เช่น เริ่มพูดช้า พูดไม่ชัด และมีปัญหาการเรียนรู้คำศัพท์ เสียงแหบ และพูดติดอ่าง

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักจะมีปัญหาต่างๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนา การเรียนรู้ ทั้งเป็นปัญหาทางภาษาและปัญหาการปรับตัว โดยระดับความรุนแรงของปัญหามักจะแปรตามระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาของเด็กด้วย

5 ลักษณะพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

คัดตัน (Dutton. 1975 : 172) กล่าวว่า ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้า พูดช้า ความสามารถต่ำกว่าอายุจริง

เลอร์นเนอร์ (Lerner. 1987 : 225) กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า มีพัฒนาการล่าช้าในทุกด้าน มีปัญหาเรื่องการบังคับกล้ามเนื้อของร่างกาย มือ ตา ไม่สัมพันธ์กัน การเรียนรู้เป็นไปตามวัย ทักษะการพูดและภาษาช้ากว่าปกติ ขาดความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ทำให้พฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมล่าช้าไปด้วย

ฮัลลาฮาน และคอฟแมน . (Hallahan and Kaffman, 1986 : 62) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า มีความจำไม่ดี ปัญหาทางภาษาและการพูด มีปัญหาทางอารมณ์ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก และมีความคิดเกี่ยวกับตนเองไม่ดี

กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล. (2532 :75) ได้กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

(1) มีระดับสติปัญญาต่ำ

(2) มีความสามารถในการเรียนรู้น้อย

(3) มีพัฒนาการทางกายล่าช้า ไม่เหมาะสมกับวัย

(4) มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมและสังคม ทำให้มีความยากลำบากในการดำรงชีวิต

ผดุง อารยะวิญญ . (2533 : 37-38) กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

(1) ลักษณะทางบุคลิกภาพ

1.1 เด็กมักคิดว่าตนประสบความล้มเหลวทางด้านการเรียน หรือการทำงาน เพราะเด็กเคยประสบความล้มเหลวมาก่อน ดังนั้นเด็กจึงพยายามหลีกเลี่ยงบางสิ่งบางอย่างที่จะนำความ ล้มเหลวมาใช้ เช่น การเรียนหนังสือ

1.2 เด็กต้องพึ่งพาผู้อื่นในการแก้ปัญหาต่างๆ แม้แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เด็กมักจะพูดว่า "มันยากทำไม่ได้"

1.3 เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง มีความรู้สึกว่าไม่มีความสามารถทำได้ เด็กมีความล้มเหลวในการเรียนและการทำงาน

(2) .ลักษณะการเรียนรู้

2.1 มีช่วงความสนใจสั้น สนใจบทเรียนได้ไม่นาน

2.2 เสียสมาธิง่าย จะหันเหความสนใจไปจากบทเรียนเสมอ

2.3 มีปัญหาด้านความจำ จำสิ่งที่เรียนไปแล้วไม่ได้

2.4 มีปัญหาในการถ่ายโยงความรู้ ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

(3) ภาษาและการพูด

เด็กจะมีปัญหาในการพูดคือ พูดไม่ได้ รู้คำศัพท์จำนวนจำกัด เขียนประโยคไม่ถูกต้อง

(4) ร่างกายและสุขภาพ

4.1 ส่วนสูงและน้ำหนัก จะมีส่วนสูงและน้ำหนักโดยเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กปกติ

4.2 การเคลื่อนไหว เด็กส่วนมากมีความสามารถในการเคลื่อนไหวช้ากว่าเด็กปกติ

4.3 สุขภาพ เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไป การเจ็บป่วย และปัญหาเกี่ยวกับฟัน

(5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กมีปัญหาการเรียนทุกวิชา ผลการเรียนต่ำเรียนไม่ทันเพื่อน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ และภาษา (การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน)

ดังนั้น ลักษณะพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาคือมีระดับสติปัญญา ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ มีพัฒนาการล่าช้ากว่าปกติ พัฒนาการไม่สมวัย มีปัญหาในเรื่องการปรับตัว การสื่อสาร การช่วยเหลือตนเอง ในด้านการเรียนเรียนได้ช้า ลืมง่าย เรียนเนื้อหาและวิธีการเหมือนกับเด็กปกติไม่ได้ สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ ต้องอาศัยการฝึกฝนซ้ำๆ ไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมตามลำพังได้ ทำให้เป็นปัญหาต่อการศึกษา การฝึกอบรม และมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

6 การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล . (2532 : 34) กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาว่า เป็นการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษด้านหลักสูตร วิธีการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์การสอน โดยใช้แนวการศึกษาของเด็กปกติเป็นหลัก จะจัดในสถานศึกษาทั่วไปหรือจัดเป็นโรงเรียนพิเศษเฉพาะที่ก็ได้

สุมิตรา เจณณวาสิน. (2530 : 17) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

(1) เป็นการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยเฉพาะ

(2) เป็นการศึกษาที่มุ่งให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานำไปใช้ประโยชน์ ในการดำรงชีวิต เช่น การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การช่วยเหลือตนเอง การรักษาความปลอดภัย การทำงานให้เกิดประโยชน์ การหารายได้ในการดำรงชีวิตเบื้องต้น

(3) มุ่งที่จะฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และสติปัญญา เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถใช้ศักยภาพของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดังนี้

ระดับประถมศึกษา สามปีแรกของระดับประถมศึกษา เป็นระยะเริ่มต้นของการเรียนของเด็ก และเป็นการเตรียมเด็กให้มีความพร้อมเต็มที่ในการเรียนระดับที่สูงขึ้น จึงควรฝึกทักษะพื้นฐานที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เมื่อเด็กมีทักษะเบื้องต้นดีแล้วจึงให้เรียนต่อไปในชั้นสูงขึ้น

ระดับที่สูงขึ้น การให้การศึกษาในระดับนี้มุ่งเพื่อให้เด็กมีทักษะเพิ่มขึ้น ให้เด็กสามารถปรับตัวและนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมได้ และมุ่งฝึกอาชีพเพื่อให้เด็กมีสัมมาชีพในอนาคต

ในด้านภาษานั้น มุ่งให้อ่านออกเขียนได้ รู้จักความหมายของคำที่เกี่ยวกับอาชีพของตนและเกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันของเด็ก

ในด้านคณิตศาสตร์นั้น นอกจากให้เด็กสามารถรู้ความหมายของจำนวน บวก ลบ คูณ หาร ได้แล้ว ยังสอนให้รู้จักเงินตรา ค่าจ้าง การกู้ยืม การถอนเงิน และรู้จักอดออมอีกด้วย

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสอนให้เด็กรู้จักการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม สอนให้รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมที่จำเป็น การเข้ากับคนอื่น การผูกมิตร การเสียสละ การคบเพื่อน การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู การครองเรือน เป็นต้น

การฝึกอาชีพ การฝึกอาชีพเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การฝึกอาชีพสำหรับเด็กอาจทำให้หลายลักษณะ โรงงานในอารักษ์ก็เป็นลักษณะการฝึกอาชีพแบบหนึ่งที่ได้ผลมาแล้วในหลายประเทศ เด็กจะเข้ารับการฝึกอาชีพในโรงงาน ผลิตผลที่ได้จะถูกนำไปขายและกำไรส่วนหนึ่งจะนำมาแบ่งให้กับคนงานในโรงงานเอง ทำให้ผู้ฝึกอาชีพมีรายได้

ผดุง อารยะวิญญู . (2533 : 39) กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ดังนี้

(1) ระดับวัยก่อนเรียน เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเตรียมความพร้อมของเด็กในด้านความคิด ความจำ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนในระดับประถมศึกษา

(2) ระดับประถมศึกษา เน้นเกี่ยวกับการใช้ภาษา(การฟัง – การพูด – การอ่าน –การเขียน) คณิตศาสตร์ โดยปรับปรุงเนื้อหาให้แตกต่างจากเด็กปกติ

(3) ระดับมัธยม เน้นความต้องการ และความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กเรียนด้านอาชีพ การฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพื่อเตรียมเด็กให้สามารถดำรงชีวิต และฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมได้ตามสภาพสิ่งแวดล้อม และสังคมของเด็ก

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2544 : 67-69) กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นเด็กที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากเด็กประเภทอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด เด็กกลุ่มนี้มักถูกชักจูงใจได้ง่ายเนื่องจากเด็กเข้ากับคนง่าย เชื่อใจคนง่าย เด็กช่วยตัวเองได้บ้าง บางคน ไม่สามารถช่วยตนเองได้ เด็กจะมีช่วงความสนใจสั้น ขาดสมาธิ ความจำไม่ดี

ไม่สามารถจดจำอะไรได้นาน ใช้ภาษาได้ไม่มากนัก พอจะสื่อความหมายได้ง่ายๆ สุขภาพร่างกายมักไม่สมบูรณ์ ซึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นสามารถแยกเป็น 3 ระดับ คือ

(1) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยหรือขนาดน้อย

เด็กกลุ่มนี้สามารถเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาได้ และสามารถฝึกอาชีพและงานง่ายๆ ได้ หรือเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้ หากเราสามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษาของพวกเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กเหล่านี้ในช่วงอายุแรกเกิดจนถึง 3 ขวบ ควรให้ได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มด้านการพัฒนาประสาทสัมผัส และด้านสติปัญญา เมื่อถึงระยะเข้าโรงเรียน

การให้การศึกษาก่อนวัยเรียนแก่เด็กกลุ่มนี้ เพื่อฝึกทักษะความพร้อมในการเรียนรวมระดับอนุบาลและประถมศึกษา ทักษะความพร้อม ได้แก่ การนั่งและฟังครู การแยกสิ่งเร้าทางเสียงและการเห็น การทำตามคำสั่ง การใช้ภาษา การฝึกกล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเอง การอยู่กับเพื่อนเมื่อเด็กเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งแม้ว่าระดับเชาวน์ปัญญาจะยังคงเท่ากับเด็กอายุ 4–6 ปี การศึกษาของเด็กควรเน้นด้านภาษา และการสร้างความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวก่อน เน้นวิชาการบ้าง ได้แก่ การอ่าน การคิดคำนวณ และการเขียน นอกจากนี้ควรฝึกพฤติกรรมการปรับตัวในสังคม โดยปกติแล้วหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับนี้ควรเหมือนกับเด็กปกติทั่วๆ ไป แต่จัดให้เรียนในระดับที่ช้ากว่า

เมื่อเด็กขึ้นชั้นประถมศึกษาตอนปลายจะมีอายุราว 9 – 13 ปี แต่อายุสมองเท่ากับเด็กอายุ 6–9 ปี การเรียนทางด้านวิชาการต้องเป็นวิชาการที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน (Functional Academics) เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังข่าวสาร การซื้อสิ่งของ การอ่านสมุดโทรศัพท์ การอ่านป้ายประกาศ หรือโฆษณา ฉลากยา การกรอกข้อความต่างๆ เป็นต้น

ในระดับมัธยมศึกษา เด็กควรได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการสังคม และอาชีพให้เท่าเทียมกับการศึกษาด้านวิชาการ

(2) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง

ระดับก่อนประถมศึกษา ควรจัดการศึกษาเน้นด้านภาษา ได้แก่ ความเข้าใจและการใช้ภาษา และความรู้ความเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัว และสัมพันธ์กับตัวเด็ก เช่น บุคคลในครอบครัว เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน สถานที่ภายนอกบ้าน ทักษะในการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นต้น การฝึกฝนดังกล่าวต้องเน้นมากกว่าปกติ นอกจากนี้ยังต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญด้าน

อื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น นักแก้ไขการพูด นักกายภาพบำบัด ถ้าเราสามารถจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมแล้ว เด็กเหล่านี้จะประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตได้มากกว่าที่เราคาดคิดเสียอีก

ส่วนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาควรเน้นด้านวิชาการให้น้อยลงกว่าเด็กปกติ เน้นวิชาการที่จะช่วยให้เขามีทักษะเพียงพอในการพึ่งตนเองได้ในการทำงาน และการสังคม หลักสูตรสำหรับเด็กโตควรเน้นใน 2 ด้านคือ ด้านทักษะการช่วยเหลือตนเอง (Self Help Skills) เช่น การอาบน้ำ การรับประทานอาหาร การแต่งตัว การใช้ห้องต่างๆ ภายในบ้านและอาคาร การใช้สิ่งของเครื่องใช้ เป็นต้น อีกด้านหนึ่งคือ ทักษะทาง/*อาชีพ ส่วนมากต้องเน้นทักษะการทำงานในโรงงานในอารักษ์เพื่อเตรียมเด็กสำหรับการทำงานในสังคมต่อไป

(3) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงและ รุนแรงมาก

แต่ก่อนนั้นการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ถูกละเลยมาตลอด เพิ่งมาในช่วงปี ค.ศ. 1970 นี้เองที่เริ่มมองเห็นว่าเด็กเหล่านี้ควรได้รับการศึกษาตามสิทธิของเขาด้วย การให้การศึกษาต้องเน้นที่ทักษะพื้นฐานเพื่อการอยู่รอด และทักษะพื้นฐานในการช่วยเหลือตนเอง ขอบข่ายของทักษะที่ควรฝึก ได้แก่ การกระตุ้นประสาทสัมผัส การพัฒนาประสาทสัมผัส และการบูรณาการประสาทสัมผัส การช่วยเหลือตนเอง ภาษาและการคบสนอง นอกจากนี้ต้องฝึกการปรับพฤติกรรมด้วย เนื่องจากเด็กมักมีพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสม เช่น นั่งโยกตัว กดตา ขับถ่ายไม่ถูกที่ เป็นต้น

การช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในชั้นเรียนปกติ

ปัจจุบันแนวโน้มการศึกษาแต่ละประเภท เน้นให้เด็กที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญาเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ซึ่งครูจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนี้

(1) สอนเป็นลำดับขั้นตอนอย่างละเอียด สอนช้าๆ ไปทีละขั้น แม้แต่งานที่ ซับซ้อนก็สอนให้กับเด็กเหล่านี้ได้ไม่ยาก หากสอนทีละขั้นช้าๆ ไปตามลำดับ

(2) ในการเรียนรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ ต้องให้เด็กได้ทำซ้ำ และทบทวนซ้ำแล้วซ้ำอีก ทำให้เด็กประสบผลสำเร็จ

(3) พยายามให้เด็กออกเสียงในสิ่งที่เรียนด้วย เนื่องจากการออกเสียงมีส่วนช่วยการเรียนรู้ของเด็กได้ดีขึ้น

(4) ต้องสร้างแรงจูงใจให้เด็กได้เรียนรู้งานที่ใหม่ งานที่ยากซับซ้อนไม่สามารถ ส่งเสริมแรงจูงใจให้กับเด็กประเภทนี้

(5) ประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง ทั้งการประเมินที่เป็นทางการและ ไม่เป็นทางการและต้องเก็บบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ

(6) ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีเมื่อเด็กทำกิจกรรมใดๆ การให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีเป็นแรงจูงใจที่ดีในการเรียนของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาทักษะเบื้องต้น ทักษะทางสังคม ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และความพร้อมในด้านการฝึกอาชีพ เพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้พัฒนาทักษะต่างๆ ตามศักยภาพของแต่ละคน

หลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ . (2530 : 22 – 25) ได้ให้รายละเอียดหลักการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สรุปได้ดังนี้

การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำเป็นต้องสอนต่างจากเด็กปกติ เพื่อให้เหมาะกับความต้องการของเด็ก มีหลักการสอนดังนี้

1. ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีความพร้อมช้ากว่าเด็กปกติมาก ดังนั้นก่อนทำการสอนครูจะต้องเตรียมความพร้อมก่อน เมื่อเด็กพร้อมแล้วครูจึงทำการสอนวิชาต่างๆ ไม่ควรบังคับเด็ก

2. สอนตามความสามารถและความต้องการของเด็กแต่ละคน โดยจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะกับสภาพและลักษณะของเด็กคนนั้น เช่น เด็กไม่ชอบเรียน ไม่ทำงาน ครูต้องหาสิ่งเร้ามาให้เด็กอยากเรียน

3. สอนตามระดับสติปัญญา เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเด็กปกติที่มีอายุเท่ากัน ครูจึงต้องสอนเด็กตามอายุสมองของเด็ก

4. ยอมรับความสามารถและพยายามเสริมความสามารถของเด็ก ไม่ตามใจหรือคอยช่วยเหลือเด็กมากเกินไป

5. พยายามฝึกให้เด็กช่วยตัวเองให้มากที่สุด การฝึกให้เด็กช่วยเหลือตัวเองจะเป็นการช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น

6. ใช้หลักการสอนแบบ 3 R คือ

Repetition คือ การสอนซ้ำไปซ้ำมา โดยใช้วิธีสอนหลายๆ วิธีในเนื้อหาเดิม

Relaxation คือ การสอนที่ไม่ตึงเครียด ไม่สอนเนื้อหาอย่างเดียวนานเกินไป ควรเปลี่ยนกิจกรรมจากการสอนวิธีการเป็นการเล่น ร้องเพลง ดนตรี หรือเล่านิทาน

Routing คือ สอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน โดยมีกิจกรรมที่ทำเป็นประจำ สม่ำเสมอ ในแต่ละวัน

Relaxation คือ การสอนที่ไม่ตึงเครียด ไม่สอนเนื้อหาอย่างเดียวนานเกินไป ควรเปลี่ยนกิจกรรมจากการสอนวิธีการเป็นการเล่น ร้องเพลง ดนตรี หรือเล่านิทาน

Routing คือ สอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน โดยมีกิจกรรมที่ทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ในแต่ละวัน

7. เมื่อฝึกให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกหลายๆ ด้านไปด้วย เช่น ฝึกให้เด็กติดกระดุม ครูควรให้เด็กทราบสีของกระดุม รูปทรง ขนาด และการฝึกเด็กต้องใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ประสาทตาที่มีความสัมพันธ์ สิ่งเหล่านี้จะช่วยฝึกเด็กได้ดีขึ้น

8. ต้องช่วยเด็กให้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะเด็กทุกคนจะเรียนได้ดี ถ้าเขามีความรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ

9. สอนทีละขั้นจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว หรือจากง่ายไปหายาก การสอนเนื้อหาทางวิชาการครูควรแบ่งขั้นตอนเนื้อหาเป็นลำดับขั้น ใช้คำสั่งที่ชัดเจน สอนทีละขั้นตอน

10. สอนโดยการกระทำจริง สอนเรื่องการทำความสะอาดของร่างกาย ครูควรให้เด็กปฏิบัติจริง เด็กจะได้จำได้ว่าสิ่งที่เขากำลังทำเป็นการล้างมือ ล้างหน้า เป็นต้น

11. สอนสิ่งที่มีความหมายจริงๆ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะเข้าใจยาก ครูต้องอธิบาย ใช้ภาพประกอบ หรือการแสดงบทบาทสมมติ

12. ต้องจัดการสอนให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ฝึกให้เด็กคิด เช่น การสร้างสถานการณ์ขึ้นและให้เด็กคิดหาทางแก้ไข ทั้งด้วยคำพูดและการกระทำ โดยมีครูเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำ

13. สอนโดยใช้ของจริง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีความคิดอ่านน้อย สื่อที่เป็นของจริงที่ครูหาได้ควรนำมาใช้สอนเด็ก

14. การสอนเด็กต้องอาศัยแรงจูงใจ (Motivation) มาก ครูควรนำภาพหรืออุปกรณ์ที่สวย มีเสียงเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กเป็นเครื่องช่วยให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียน

สรุปได้ว่า การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องใช้หลักการสอนหลายๆ อย่าง เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถเรียนรู้ได้น้อย จำเป็นต้องใช้หลักการสอนที่ช่วยให้เด็กจำและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะต่างๆ ได้ตามศักยภาพแต่ละบุคคล

2.2 ความรู้เกี่ยวกับเด็กออทิสติก

<u>ลักษณะของเด็กออทิสติก</u> (เพ็ญแข ลิ่มศิลา, 2536, น. 1-2)

ออทิสติกเป็นกลุ่มอาการที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรมแบบจำเพาะ ซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นที่สังเกตได้ในระยะแรก ๆ ของชีวิตก่อนอายุ 30 เดือน พฤติกรรม ที่ผิดปกตินั้นเป็นความบกพร่องเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพทางสังคม ภาษา การสื่อความหมาย การใช้จินตนาการในการเล่น (การเล่นโดยใช้การสมมติ) ซึ่งแสดงการเสียหน้าที่ทาง สรีรวิทยาของ ระบบสมอง

การวินิจฉัยกลุ่มอาการออทิสติก หรือเด็กออทิสติกนั้น เป็นการสังเกตความผิดปกติทางด้าน พฤติกรรมต่าง ๆ และรวบรวมเป็นข้อบ่งชี้ไว้เหมือนกันทั่วโลก

ในสหรัฐอเมริกาใช้ DSM III – R (The revision of the 3rd edition of the Diagnostic and Statistic Manual of Mental Disorder) ของสมาคมจิตแพทย์แห่งอเมริกา เป็นหลักเกณฑ์ในการการวินิจฉัย

DSM III – R ได้จำแนกออทิสติกอยู่ในกลุ่มของความผิดปกติทางด้านพัฒนาการอย่างรุนแรง (PDD= The pervasive development disorders) เพื่อแยกจากสภาวะปัญญาอ่อน พัฒนาการทางด้านภาษาที่ผิดปกติ การขาดความสามารถในการเรียนรู้แบบจำเพาะ (Specific learning disabilities) และไรคจิดเภท รวมทั้งความผิดปกติทางบุคลิกภาพเชิงเก็บตัว

ข้อบ่งชี้ของ DSM III – R สำหรับวินิจฉัยออทิสติกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ 4 หัวข้อ ซึ่งแต่ละหัวข้อใหญ่จะแบ่งเป็นหัวข้อย่อยดังนี้ (Elizabeth Mauk, Joyce, 1993, p. 569)

A.การสูญเสียทางด้านสังคมและไม่สามารถมีปฏิกิริยาต่อสัมพันธภาพของบุคคลได้

1. แสดงพฤติกรรมไม่สนใจใคร มีการกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งมีชีวิตอื่นคล้ายสิ่งของ ไม่สามารถมีปฏิกิริยาต่อสัมพันธภาพของบุคคล

2. แสดงพฤติกรรมไม่รู้ร้อนรู้หนาว ไม่รู้จักช่วยตัวเองจากอันตรายต่าง ๆ เช่นเมื่อเด็กคนอื่น ตี กัด หรือจิกผม เด็กจะไม่ปกป้องหลีกเลี่ยงหรือโต้ตอบได้ เมื่อได้รับบาดเจ็บจะร้อง "ซี๊ด ซี๊ด" เมื่อได้รับบาดเจ็บเป็นต้น

3. ไม่สามารถลอกเลียนแบบการกระทำของบุคคลอื่นได้ เช่น ไม่สามารถเลียนแบบการโบกมือ บาย บาย ได้ ไม่สามารถลอกเลียนแบบการทำงานบ้านของมารดาได้ เป็นต้น

4. เล่นกับใครไม่เป็น เช่น ไม่สามารถเล่นเกมส์ง่าย ๆ ได้ ชอบเล่นคนเดียว

5. ไม่สนใจที่จะมีเพื่อน ไม่สามารถผูกมิตรกับใครได้ เช่น ไม่สนใจใคร มีความขัดข้องในการมีเพื่อน ขาดความเข้าใจในการติดต่อสัมพันธภาพระหว่างสังคม

B. การสูญเสียทางด้านการสื่อความหมาย ทั้งทางด้านการพูดและไม่ใช้คำพูด รวมทั้งไม่สามารถมีจินตนาการในการเล่นได้

1. ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมการสื่อความหมายได้เลย เช่น พูดไม่เป็นภาษา การแสดงออกทางใบหน้า การให้สัญญาณ การแสดงท่าทางแทนคำพูด ไม่สามารถเลียนแบบ การพูดหรือสื่อภาษาในการพูดได้เลย

2. การสื่อความหมายที่ไม่ใช้คำพูดมีความผิดปกติอย่างชัดเจน เช่น ไม่สบตากับบุคคลทั่วไป เป็นคนหัวรั้นบอกอะไรไม่ฟัง ไม่สามารถแสดงความพอใจได้ ไม่สามารถที่จะทักทายผู้อื่นได้ ชอบมองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งนาน ๆ แบบทะลุทะลวง

3. ขาดจินตนาการในการเล่น เช่น เลียนแบบการกระทำของผู้ใหญ่ แสดงลักษณะของสัตว์หรือสิ่งที่เด็กคิดขึ้นมาเอง ขาดความสนใจในเหตุการณ์สมมติ

4. มีความผิดปกติอย่างชัดเจนในการเปล่งเสียงพูด เช่น พูดเสียงโทนเดียว พูดเหมือนเสียงดนตรีสูง ๆ ต่ำ ๆ ระดับเสียงพูดค่อนข้างสูง

5. มีความผิดปกติอย่างชัดเจนในรูปแบบและเนื้อหาของการพูด เช่น พูดซ้ำซากวนไปวนมาอย่างเดิม การเลียนแบบโฆษณาในโทรทัศน์ มีความผิดปกติในการใช้คำหรือวลี เช่น ใช้คำว่าเธอแทนคำว่าฉัน

6. ไม่สามารถที่จะสนทนากับใครได้นาน มักจะพูดแต่เรื่องที่ตนเองสนใจ เช่น เอาแต่ใจตนเอง พูดสอดขึ้นโดยไม่สนใจคนอื่น พร่ำพูดแต่เรื่องที่ตนเองสนใจโดยไม่สนใจว่า ใครจะฟังหรือไม่

C. มีการกระทำและความสนใจซ้ำซากอย่างเด่นชัด

1. เคลื่อนไหวร่างกายซ้ำ ๆ เช่น ชอบดึงหรือบิดมือ หมุนวัตถุ ไขกศีรษะ ใช้ศีรษะทุบกับผนังหรือพื้นกระโดดขึ้นกระโดดลง

2. คิดหมกมุ่นหรือสนใจส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งของ เช่น ชอบดมกลิ่นของเล่นหรือสิ่งของต่าง ๆ ลักษณะของของเล่นต้องเหมือนเดิม ชอบหมุนล้อรถอย่างเดียวนาน ๆ

3. แสดงความคับข้องใจอย่างมาก ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว หรือเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น สิ่งของภายในบ้านต้องวางอยู่ที่เดิม ห้ามเคลื่อนย้าย เมื่อเคลื่อนย้ายต้องเอามาวางไว้ที่เดิม

4. ต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เคยทำเป็นประจำ โดยมีรายละเอียดเหมือนเดิมเช่น เมื่อเดิน ไปซื้อของทางใดครั้งต่อไปต้องเดินไปทางนั้น

5. มีความสนใจในขอบเขตจำกัด เช่น สนใจวัตถุใดวัตถุหนึ่งเท่านั้น ไม่เข้าใจ เมื่อมีการสมมติ มีพฤติกรรมที่เด็กคิดขึ้นมาเอง

D. เริ่มพบอาการในช่วงอายุระหว่างวัยทารก (ก่อน 30-36 เดือน) และวัยเด็ก

ในการวินิจฉัยว่าเด็กเป็นออทิสติกนั้นต้องพบอย่างน้อย 8 ข้อใน 16 ข้อย่อย ดังกล่าวข้างต้น โดยในหัวข้อ A การสูญเสียทางด้านสังคมและไม่สามารถมีปฏิกิริยาต่อสัมพันธภาพของบุคคลได้ ต้องพบอย่างน้อย 2 ข้อย่อย หัวข้อ B การสูญเสียทางด้านการสื่อความหมายทั้งทางด้านการพูด และไม่ใช้คำพูด ต้องพบอย่างน้อย 1 ข้อย่อย หัวข้อ C มีการกระทำและความสนใจซ้ำซากอย่างเด่นชัดต้องพบอย่างน้อย 1 ข้อย่อย มีเพียงหัวข้อเดียว ที่ถูกบังคับว่าจะต้องมีข้อนี้เสมอในการวินิจฉัยว่าเด็กเป็นออทิสติก คือ ข้อ D คือเริ่มพบอาการ ในช่วงอายุระหว่างวัยทารก (30-36 เดือน) หรือวัยเด็ก สรุปได้ว่า รวมทุกหัวข้อ จะต้องพบอย่างน้อย 8 ข้อใน 16 ข้อย่อย โดยมีสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงเสมอคือ จะต้องพิจารณาว่าความผิดปกติ ที่พบนั้นเป็นความผิดปกติจากระดับพัฒนาการของเด็กปกติในระดับเดียวกันเท่านั้น

<u>พฤติกรรมของเด็กออทิสติก</u>

เด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์ของตนเอง และย่อยแตกต่างไปจากเด็กอื่น ๆ ซึ่งได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกเหมือนกัน ทั้งนี้เป็นเพราะอาการที่เป็นมีความรุนแรงมากน้อยแตกต่างกัน ประกอบกับเด็กแต่ละคนก็มีบุคลิกภาพของตัวเองเดิมอยู่ด้วย

วัยทารก (อายุ 0-1 ปี)

เด็กทารกที่เป็นออทิสติกจะมี 2 ประเภท ประเภทที่หนึ่งคือ พวกที่เห็นได้ชัดเจน ว่าผิดปกติตั้งแต่แรกเกิด เด็กจะกรีดร้องทั้งวันทั้งคืน ตั้งแต่ลืมตาตื่นจนกว่าจะหลับ ปลอบอย่างไรก็ไม่ยอมหยุด วิธีเดียวที่ทำให้หยุดร้องได้ คือ เอาใส่รถเข็นหรือให้นั่งรถแล้วขับไปเรื่อย ๆ รถหยุดเมื่อไหร่ ก็เริ่มต้นกรีดร้องอีก เด็กอาจทำตัวแข็งทื่อและงอนตัวเวลาอุ้ม ต่อต้านทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น การอาบน้ำ แต่งตัวเปลี่ยนผ้าอ้อม เด็กออทิสติกประเภทที่สองจะเป็นเด็กเงียบ ๆ ไม่ขี้อ้อน เด็กนอนนิ่งเงียบ อยู่ในระเบียงได้เป็นวัน ๆ ทำให้แม่รู้สึกว่าเด็กพวกนี้คงไม่รู้จักหิว เพราะว่าเด็กไม่เคยร้องแสดงความต้องการ กินอาหาร และสามารถทนหิวอยู่ได้ จนกว่าจะมีคนเอาอาหารมาป้อนให้ตามเวลา เด็กประเภทนี้เลี้ยงง่าย เด็กออทิสติกไม่เคยอ้าแขนทำท่าให้แม่อุ้ม หรือไม่เคยทำท่าว่าพร้อมที่จะให้แม่อุ้ม และเมื่อแม่อุ้มเด็กอยู่แล้ว เด็กก็ไม่เคยซุกตัวสบาย ๆ อยู่ในอ้อมแขนของแม่ เวลาอุ้มเข้าสะเอวก็ไม่เคยใช้มือและขาหนีบแม่ไว้ เด็กออทิสติกบางคน เวลานอนอยู่ในรถเข็นมักเอามือขีดเขี่ย หรือแตะเล่นผ้าห่มเป็นเวลานาน ๆ บางคนโยกตัวหรือเอาหัวโขกเตียงเล่น ชอบจ้องดูไฟ หรือสิ่งที่มีแสงระยิบระยับ ไม่แสดง ความอยากรู้อยากเห็น ไม่เคยร้องเรียกพ่อแม่ให้มาสนใจสิ่งของเหล่านี้ด้วยการชี้ หรือ ส่งเสียงอย่างตื่นเต้น ไม่หันตามเมื่อได้ยินเสียงเรียกชื่อ พ่อแม่สอนให้ทำอะไรง่าย ๆ เช่น ตบมือ โบกมือ เด็กออทิสติกจะทำตามไม่ได้เลย พูดออกเสียงเป็นคำไม่ได้ แต่เด็กออทิสติกจะมีพัฒนาการอื่น ๆ เป็นปกติ เช่น เด็กจะยิ้ม นั่ง คลานหรือเดินตามอายุ และมีน้ำหนักขึ้นตามปกติ

อายุ 2-5 ปี

ช่วงอายุนี้จะเห็นพฤติกรรมแบบออทิสติกได้อย่างชัดเจน ในกรณีที่เด็กดูเหมือนปกติเมื่อตอน แรกเกิด จะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในเด็กออทิสติกที่ไม่มีความผิดปกติร่วมอย่างอื่น เช่น ไม่ได้มีความพิการทางร่างกาย เด็กพวกนี้จะดูเหมือนเด็กอื่น ๆ ที่มีพลานามัยดี และมักจะมีหน้าตาดี กว่าเด็กอื่น ๆ เด็กมักมีดวงตาโต แต่ไม่มองสบตาใครเลย ไม่สนใจต่อความเป็นไปรอบข้าง เด็กบางคนจะมีท่าทางเงียบเฉย สนใจเฉพาะวัตถุใดวัตถุหนึ่ง เช่น ก้อนหินเกลี้ยง ๆ หรือ กล่องเปล่า ๆ ถ้าของเหล่านั้นเกิดหายไป หรือสิ่งที่เคยทำเป็นกิจวัตรประจำวันเกิดมีการเปลี่ยนแปลง เด็กที่เคยอยู่อย่างเงียบ ๆ จะกลับกลายเป็นเด็กไม่ไหร้าย บางคนขนาดลงนอนดิ้นเป็นอยู่ชั่วครู่ก็หายไกรธ นอกจากนี้เด็กจะมีการตอบสนองอย่างผิดปกติต่อเสียง โดยเด็กจะทำเพิกเฉยไม่สนใจต่อเสียงดัง ๆ แต่ถ้าเสียงนั้น เป็นเสียงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เด็กชอบ เช่น เสียงแกะห่อกระดาษทิชชู่ เด็กจะเหลียวไปมอง มีความเข้าใจ คำพูดอยู่ในขอบเขตจำกัด มีความยากลำบากในการพูด เด็กมักจะเริ่มด้วยการพูดตามคำพูดของคนอื่น ซึ่งเด็กสามารถเลียนคำพูดได้เหมือนทีเดียว โดยที่เด็กไม่เข้าใจ

ความหมายอะไร ซึ่งการพูดเลียนแบบ อย่างนี้เรียกว่า "echolalia" แต่เมื่อเด็กพูดหรือแสดงความคิดเห็นของตนเอง กลับออกเสียงพูดไม่ถูกต้อง ออกเสียงพยัญชนะไม่ชัดเจน มีความยากลำบากในการควบคุมความดังของเสียงพูดของตัวเอง เด็กออทิสติกจะมีปัญหาในการเข้าใจสิ่งที่เห็น เด็กจะไม่จ้องดูผู้คนหรือวัสดุใด ๆ เป็นเวลานาน ๆ โดยเฉพาะไม่ยอมสบตาด้วยเลย แต่จะมองผ่านไปอย่างไม่สนใจ ไม่เข้าใจท่าทางของผู้อื่น แต่เมื่อเด็กเริ่มมีการพัฒนา ความสามารถในการจ้องดูสิ่งของได้นานขึ้น รู้จักสังเกตรายละเอียดต่าง ๆ เด็กจะเริ่มมีความเข้าใจ ความหมายของท่าทาง และสีหน้าของผู้อื่น ซึ่งท่าทางและสีหน้าที่แสดงออกนั้นต้องง่าย ๆ และเห็นได้ชัด เด็กออทิสติกยังมีการสำรวจความเป็นไปรอบตัวโดยใช้ประสาทสัมผัส การชิมรส และการกลืน เหมือนวัยทารก เด็กจะมีการเคลื่อนไหวอย่างแปลกประหลาด โบกมือไปมากระโดดขึ้น กระโดดลงหรือทำหน้าตาแปลก ๆ เวลาเดินมักเขย่งปลายเท้า บางครั้งก็ทำท่าเดินเกร็งขา บางคนหมุน ตัวรอบๆตัวเอง โดยไม่เวียนหัว เด็กบางคนมีการเคลื่อนไหวอย่างงุ่มง่ามเงอะงะ เวลาเดินก็ทรงตัวไม่ดี และไม่ชอบการปีนป่าย ไม่ว่าเด็กออทิสติกจะคล่องแคล่วหรือเงอะงะ ล้วนแต่มีการเคลื่อนไหวไม่สมอายุ เวลาวิ่งมักดูแขนขาเกะกะเก้งก้าง มีความยากลำบากในการเคลื่อนไหวเลียนแบบผู้อื่น โดยมักจะทำท่าทาง กลับกับแบบที่แสดงให้ดูเช่น ให้ชี้มือข้างบน เด็กกลับชี้มือลงข้างล่าง ให้แกว่งแขนขวากลับไปแกว่งแขนซ้าย เป็นต้น เด็กจะขาดมโนภาพในการเล่นทำให้ไม่สามารถเล่นเกมส์กับเด็กอื่น ๆ ได้ เพราะไม่ทราบว่า จะเล่นอย่างไร

อายุ 5 ปีขึ้นไป

เมื่อเด็กออทิสติกยังเล็ก พ่อแม่เลี้ยงดูเด็กพวกนี้ด้วยความยากลำบาก เพราะเด็กมีพฤติกรรมที่ผิดปกติมาก ความก้าวหน้าทางด้านพฤติกรรม และการเรียนรู้ก็เป็นไปอย่างช้า ๆ จนพ่อแม่แทบหมดหวัง แล้วว่าเมื่อไหร่เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น แต่เด็กส่วนใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เมื่อ 2-3 ปี แรกผ่านไป

การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับสังคม และอารมณ์ เด็กเริ่มมีความผูกพันและเข้าสังคมได้ดีขึ้น การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ลดน้อยลง ความกลัวอย่างไม่มีเหตุผลก็ลดลง เด็กเริ่มรู้จักกลัวต่อสิ่งที่เป็นอันตรายจริง ๆ การประพฤติตนต่อสาธารณะดีขึ้น ความลำบากเกี่ยวกับ ภาษาและการเคลื่อนไหวร่างกายไม่ค่อยเห็นได้ชัดเหมือนเมื่อก่อน แต่ความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ นี้ก็ยังมีไม่มากเท่ากับการที่พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันดีขึ้น

<u>สาเหตุ</u>

เดิมเชื่อกันว่าบิดามารดาที่เลี้ยงดูบุตรในลักษณะใช้อารมณ์ และชาเย็นเป็นสาเหตุของความบกพร่องในการพัฒนาความผูกพันทางอารมณ์ เด็กจึงไม่สามารถมีพัฒนาการทางสังคมได้ แต่ปัจจุบันนี้มีแนวคิด ว่าความผิดปกตินี้มีสาเหตุเนื่องจากพยาธิสภาพในระบบสมองส่วนกลาง เพราะพบว่า

- เด็กมักมีประวัติมีปัญหาแทรกซ้อนก่อนคลอด หรือระหว่างคลอด

- เด็กเหล่านี้มีความผิดปกติทางระบบประสาท ประมาณร้อยละ 50
- เด็กมีคลื่นไฟฟ้าสมองผิดปกติถึงร้อยละ 60-85 และมีอุบัติการณ์ของโรคลมชักมากขึ้นเมื่อเด็กโต
- ความผิดปกตินี้มักเกิดร่วมกับโรคบางโรค เช่น ฟีนิลคีโตนูเรีย ทัดเยอรมัน โรค โรคสมองอักเสบ โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ตับอักเสบ เป็นต้น (อัมพล สูอำพัน, 2529, น. 1066)

ดังนั้นในปัจจุบันได้มีหลักฐานหลายอย่างที่แสดงว่าเด็กออทิสติกมีสาเหตุมาจาก organic หรือ constitutional basis เช่น

1. เด็กออทิสติก ร้อยละ 25-30 จะมีอาการของโรคลมชัก ในระยะวัยรุ่น ส่วนเด็กปัญญาอ่อนมักจะมีอาการลมชักตั้งแต่อายุน้อย ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี ฉะนั้นถ้าพบว่าเด็กออทิสติกที่มีประวัติชัก เมื่อมีไข้สูงควรได้รับการตรวจสมองด้วยคลื่นไฟฟ้าทุกราย ถ้าพบว่า มีความผิดปกติในคลื่นสมองควรให้ยากันชักทันที

2. เด็กที่มีอาการเจ็บป่วยทางกายอื่น ๆ เช่น เด็กที่เกิดจากมารดาที่เป็นหัดเยอรมันในระยะตั้งครรภ์ คลอดออกมาแล้วพบว่ามีสิ่งแทรกซ้อนจากหัดเยอรมัน อาจมี ตาบอด หูหนวก หัวใจพิการแต่กำเนิด และมีลักษณะของเด็กออทิสติกด้วย

3. มีหลักฐานแสดงว่าเด็กออทิสติกมีส่วนเกี่ยวข้องทางกรรมพันธุ์ เนื่องจากออทิสติกในคู่แฝด จากไข่ใบเดียวกันมากกว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ อัตราส่วนของเด็กออทิสติกในพี่น้องท้องเดียวกัน พบถึง 1 ต่อ 50 ส่วนในเด็กทั่วไปจะพบอัตราส่วน 1 ต่อ 2,500

4. มีการพบว่ามารดาของเด็กออทิสติก มีประวัติของการแทรกซ้อน ในการตั้งครรภ์และการคลอดมากกว่า ร้อยละ 50

5. มีความผิดปกติของสารบางอย่างที่เป็นตัวนำทางระบบประสาทสูงขึ้นมาก เช่น ซีโรโดนิน และโดพามีน

6. มีความผิดปกติในระบบภูมิต้านทาน ในเด็กออทิสติกมีระบบความต้านทานกลับไป ทำลายระบบประสาทของตนเอง

7. แพทย์ทางระบบประสาทและพยาธิวิทยาพบว่า สมองของออทิสติกมีเซลล์ของสมองผิดปกติอยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณที่ควบคุมด้านความจำ อารมณ์ และแรงจูงใจ ส่วนอีก บริเวณหนึ่งจะควบคุมเกี่ยวการเคลื่อนไหวของร่างกาย ซึ่งลักษณะของเซลล์สมองทั้งสองแห่ง จะเป็นเซลล์ที่ยังไม่พัฒนาเทียบเท่ากับเซลล์สมองของเด็กอายุเพียง 38 อาทิตย์ ที่อยู่ในครรภ์ มารดา

เด็กออทิสติกพบว่าส่วนมากจะมีความผิดปกติของสมอง การช่วยเหลือเด็กควรเน้น เรื่องกระบวนการคิด การใช้ภาษา และด้านสังคม เนื่องจากเด็กออทิสติก จัดอยู่ในความผิดปกติของการพัฒนาการแบบกระจาย ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากความผิดปกติทางด้านสมอง (pervasive development disorders of organic origin)

อุบัติการ

มีการศึกษาด้านระบาดวิทยาเพื่อหาอุบัติการณ์และความชุกของเด็กออทิสติกในต่างประเทศ พบว่าในเด็กต่ำกว่าอายุ 15 ปี มีเด็กออทิสติก 4-5คนต่อ 10,000 คน (Young et al, 1989) แต่การวิจัยใหม่ ๆ พบว่า อาจมีความชุกของเด็กออทิสติกเพิ่มสูงขึ้น และนอกจากนี้มีงานวิจัยรายงานว่า มีอัตราส่วน ระหว่างผู้ชายต่อผู้หญิง 4-5 ต่อ 1 และจากเดิมที่มีรายงานว่า โรคนี้เกิดกับครอบครัว ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูงกับปานกลางแต่ปัจจุบันพบว่าได้ในทุกเศรษฐานะ ทุกชนชั้นสังคม และ ทุกเชื้อชาติ ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาถึงอุบัติการณ์

การป้องกัน

1. เตรียมตัวให้พร้อมทั้งสามีและภรรยาก่อนมีบุตร

2. ก่อนมีบุตรควรไปพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกายก่อนทั้งสามีและภรรยา

3. มารดาที่ตั้งครรภ์ควรได้รับการดูแลอย่างดีจากผู้ใกล้ชิดคือ สามี เพื่อให้มารดามีสุขภาพดี ทั้งกายและใจ ถ้ามีความไม่สบายใจเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ควรปรึกษา แพทย์ และควรฝากครรภ์ตั้งแต่ในระยะต้น

4. สร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัวอยู่เสมอ

การช่วยเหลือ

หลักการช่วยเหลือมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ 7 ประการ คือ (เพ็ญแข ถิ่มศิลา, 2533, น. 12-13)

1. การกระตุ้นเด็กออทิสติกอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาการ ที่หยุดยั้งได้พัฒนาเป็นปกติตามวัย ซึ่งพ่อแม่จะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและเข้ารับการฝึกอบรม จาก แพทย์ พยาบาล ในการปฏิบัติต่อเด็กอย่างต่อเนื่อง พ่อแม่เด็กจะได้รับการช่วยเหลือ เพื่อช่วยบรรเทาความเครียด และความวิตกกังวล และยอมรับความผิดปกติของเด็กด้วย

2. การลดพฤติกรรมที่ผิดปกติของเด็กออทิสติกโดยใช้พฤติกรรมบำบัด และกิจกรรมอื่น ๆ ทดแทน

3. กระตุ้นทางสังคมโดย กระตุ้นให้เด็กออทิสติกได้เข้ากลุ่มในเด็กวัยเดียวกันเพื่อพัฒนาทางด้านสังคม และอารมณ์

4. กระตุ้นด้านการพูดโดย การฝึกให้เด็กพูด และสามารถสื่อความหมายทางภาษาได้พูดโต้ตอบ ปฏิบัติตามคำสั่งได้

5. ในกรณีที่เด็กออทิสติกที่มีปัญหาทางด้านการนอน อารมณ์และพฤติกรรมจนพยาบาลไม่สามารถฝึกหรือให้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ แพทย์จะเป็นผู้ให้ยาด้วยความระมัดระวัง

6. การฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กออทิสติก โดยการใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรม เข้าจังหวะ ละครบำบัด ดนตรี การออกกำลังกาย

7. ในเด็กออทิสติกที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ ดีขึ้นแล้ว และมีอายุอยู่ในวัยเรียนควรจัดให้เรียนอยู่ในห้องเรียนการศึกษาพิเศษของโรงพยาบาลก่อน ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้เด็ก เมื่อเด็กมีความพร้อมมากขึ้น จึงส่งเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนต่าง ๆ เช่น โรงเรียนอนุบาลลออุทิศ โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ โรงสมถวิล พระโขนง โรงเรียนอนุบาลวิมลทิพย์ และโรงเรียนอนุบาลมนัสนันท์ เป็นต้น

เด็กออทิสติกที่ไม่มีปัญญาอ่อนร่วมด้วย ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมก่อนอายุ 4 ปี จะกลายเป็นบุคคลปัญญาอ่อนไปในที่สุด แต่ถ้าได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ในวัยก่อน 4 ปี จะกลายเป็นบุคคลปัญญาอ่อนไปในที่สุด แต่ถ้าได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่ในวัยก่อน 4 ปี อย่างต่อเนื่อง ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ เหมือนกับเด็กปกติที่มีคุณภาพต่อไป เด็กออทิสติกนั้นเป็นคนที่มีจิตใจบริสุทธิ์ พูดปดไม่เป็นเป็น คนเสมือนไร้เดียงสา ถ้าเขาอยู่ในหมู่คนดี สอนเขาให้เรียนรู้แต่ในสิ่งที่ดีเขาก็จะเป็นคนดี ฉะนั้นผู้ที่ทำการช่วยเหลือเขาควรคำนึงถึงคุณลักษณะ ของเด็กออทิสติกในข้อนี้ด้วย

2.3 ความรู้เกี่ยวกับเด็กสมองพิการ (Cerebral palsy)

1. ความหมายของสมองพิการ

cerebral หมายถึง สมอง และ palsy หมายถึง เสื่อมสภาพ หรือ อัมพาต คำว่า cerebral palsy จึงหมายถึง สมองเสื่อมสภาพ หรือสมองอัมพาตมิใช่เป็นชื่อโรคเฉพาะ แต่เป็นกลุ่มอาการที่แสดงความผิดปกติทางด้านการเคลื่อนไหว ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นกับสมองส่วนใดแล้วก็จะมีผลต่อร่างกายทำให้เกิดความพิการชนิดต่าง ๆ กันออกไป และผลของโรคจะปรากฏชัดเจนในระยะที่เป็นเด็กและคงอยู่เรื่อยไปตลอดชีวิต (สร้อยสุดา วิทยากร, 2532) พยาธิสภาพของสมองเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ตั้งแต่ตอนอยู่ในครรภ์ คงมีแต่ความพิการเหลืออยู่ (พงษ์ศักดิ์ วิสุทธิพันธ์, 2536) และเนื่องจากสมองได้รับความเสียหายแบบไม่ลุกลาม (non-progressive) ในขณะที่สมองยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ สมองส่วนที่เสียหายอาจส่งผลกระทบไปยังสมองส่วนอื่น ๆ เช่น ทำให้ขาดการประสานสัมพันธ์กันระหว่างท่าทาง การทรงตัว และ การเคลื่อนไหว การผิดรูปของข้อต่อต่าง ๆ กล้ามเนื้ออ่อนแรง ร่วมกับมีความผิดปกติทางด้าน การมองเห็น การได้ยิน การสื่อสาร การเรียนรู้ มีความบกพร่องทางความจำ ความเข้าใจ เป็นต้น (สายนที ชีนาเรือน, 2542) อุบัติการของโรคมักจะเริ่มในขณะที่อายุยังน้อย คือ ในช่วง 3 ถึง 5 ปีแรก นอกจากนี้เด็กสมองพิการยังมีความผิดปกติทางด้านประสาทสัมผัส (sensory) การสื่อความหมาย (communication) และความสามารถในการรับรู้ (cognitive function) ร่วมด้วยได้ (อารยา จารุวณิช, 2541) สมองพิการใช้เรียกผู้ป่วยเด็กพิการที่มีลักษณะโดยเฉพาะ 4 ประการ ได้แก่ (วิไล คุปต์นิรัติศัยกุล และ อรฉัตร โตษยานนท์, 2539)

1. มีความพิการ หรือมีความผิดปกติเกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมการเคลื่อนไหว

2. สาเหตุเนื่องจากมีความผิดปกติ หรือมีพยาธิสภาพเกิดขึ้นกับสมองที่ควบคุมการเคลื่อนไหว

3. พยาธิสภาพที่เกิดขึ้น จะต้องเกิดในระยะของการเจริญเติบโตของสมอง ตั้งแต่ระยะอยู่ในครรภ์จนถึงระยะที่สมองเจริญเต็มที่ ประมาณเท่ากับเด็กอายุ 7-8 ปี ถ้าเกิดขึ้นกับสมองของเด็กโตกว่านี้ หรือผู้ใหญ่ ไม่เรียกว่า สมองพิการ

4. พยาธิสภาพที่เกิดขึ้น ไม่มีพยาธิสภาพของโรคเดิมที่ทำให้เกิดสมองพิการหลงเหลืออยู่ และไม่มีการดำเนินของโรคมากขึ้น (non-progressive)

ในปัจจุบันความหมายของสมองพิการที่นิยมใช้ หมายถึง ภาวะที่มีความผิดปกติของท่าทางและการเคลื่อนไหวของร่างกาย โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมองที่ยังเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์ 0 รวมถึงโรคทางระบบประสาทพัฒนาการ 0 ด้านการเคลื่อนไหว 0

สรุปความหมายของสมองพิการ คือ สภาวะสมองส่วนที่ใช้ควบคุมกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องหรือสูญเสีย ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น กล้ามเนื้ออ่อนแรง เกร็ง งุ่มง่าม เคลื่อนไหวช้า ทรงตัวได้ไม่ดี

2 สาเหตุของการเกิดสมองพิการ

การเกิดสมองพิการอาจเกิดจากหลายสาเหตุ และประมาณ 1 ใน 4 ของเด็กสมองพิการไม่สามารถหาสาเหตุได้ชัดเจน แต่จากการศึกษาที่ผ่านมา สามารถแบ่งปัจจัยการเกิดสมองพิการได้ 3 ปัจจัย คือ (อารยา ขารุวณิช, 2541)

1. ปัจจัยก่อนคลอด (postnatal factors) พบว่ามาจากความผิดปกติในมารดาอันมีผลกระทบต่อการให้อาหาร ออกซิเจนแก่ทารกในครรภ์ ซึ่งถ้าเกิดในระยะที่ทารกกำลังมีการเจริญเติบโตของสมองก็สามารถทำให้สมองพิการได้ ภาวะครรภ์เป็นพิษ เลือดออกในระยะตั้งครรภ์อุบัติเหตุในมารดา โรคของมารดา การขาดสารอาหาร การไม่เข้ากันของมารดาและลูกความผิดปกติของการถ่ายทอดทางพันธุกรรม การได้รับสารพิษ การติดเชื้อไวรัส พบการติดเชื้อไวรัส ขณะตั้งครรภ์ ประมาณร้อยละ 10

2. ปัจจัยระหว่าง (postnatal factor) ปัจจัยสำคัญของระยะนี้ คือ การคลอดก่อนกำหนดและน้ำหนักตัวน้อยกว่า 2,500 กรัม พบประมาณร้อยละ 25 (Pilliteri,1999) การขาดออกซิเจนระหว่างคลอด พบประมาณร้อยละ 3 และอันตรายจากการคลอดพบประมาณร้อยละ 812 เช่น คลอดยาก การใช้เครื่องมือช่วยคลอด (palmer & Hoon,1995)

3. ปัจจัยหลัง (postnatal factors) พบประมาณร้อยละ 10 มีสาเหตุจากการติดเชื้อได้รับอันตรายต่อศีรษะและสมอง (Palmer & Hoon,1995) ภาวการณ์มีเม็ดสีเหลืองในเลือดสูง การขาดออกซิเจนจากการจมน้ำ การชัก อุบัติเหตุทางรถยนต์ ตกจากที่สูง การถูกทำร้าย

จากการศึกษาทางคลินิกของเด็กสมองพิการ ในงานกายภาพบำบัด สถาบันราชานุกูล โดยทำการศึกษาแบบย้อนหลัง จากทะเบียนประวัติผู้ป่วยเด็กสมองพิการระหว่างปี 2537-2541

จำนวน 548 ราย พบปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุ ได้แก่ การขาดออกซิเจน ภาวะชัก ตัวเหลือง สมองเล็ก และการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 51.1, 15.3, 13.1, 9.3 และ 6.6 ตามลำดับ และเป็นปัจจัยในระยะระหว่างคลอด ร้อยละ 71.1 (ชุฑามาศ เชื้อสีห์แก้ว, 2543)

3 การจำแนกชนิดของเด็กสมองพิการ

การจำแนกชนิดของเด็กสมองพิการตามอาการแสดงทางคลินิก โดยจำแนกตามความผิดปกติของการเคลื่อนไหว ความตึงตัวของกล้ามเนื้อ และลักษณะอาการ แบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ (Robinson & Lee,1991; Palmer & Hoon, 1995)

1. Spastic cerebral palsy เด็กสมองพิการชนิดแข็งเกร็ง พบประมาณร้อยละ 65-70 มีพยาธิสภาพที่ สมองส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหว (motor cortex) จึงทำให้มีความตึงตัวของกล้ามเนื้อแขน ขา สูงกว่าปกติ เรียกว่า clasp-knife type มีการตอบสนองต่อรีเฟลกซ์ไวกว่าปกติ (hyperreflexia) กล้ามเนื้ออ่อนแรง มีแนวโน้มที่จะเกิดการติดของข้อ เด็กสมองพิการชนิดแข็งเกร็งสามารถแบ่งย่อยออกเป็น 5 ชนิด ได้แก่

1.1 Spastic hemiplegia พบประมาณร้อยละ 30 มีอาการเกร็งเฉพาะซีกแขนขาข้างใดข้างหนึ่ง (ข้างขวามากกว่าข้างซ้าย) มีความรุนแรงที่แขนมากกว่าขา โดยจะมีลักษณะงอแขนคว่ำของปลายแขน พร้อมกับการงอของข้อมือ เวลาเดินจะมีการกะเผลกของขา รวมทั้งอาจมีสติปัญญาช้ากว่า หรือเทียบเท่าเด็กปกติ ยกเว้นรายที่มีอาการชักรุนแรง

1.2 (Spastic quadriplegia (tetraplegia) พบประมาณร้อยละ 5 เป็นชนิดที่มีความรุนแรงมากที่สุด มีอาการเกร็งของแขนและขาทั้งสองข้าง แต่มีความรุนแรงที่แขนมากกว่าขาการทรงตัวของคอ และลำตัวอ่อนผิดปกติ ศีรษะมักมีขนาดเล็ก มีปัญหาด้านการมองเห็น การได้ยิน และมีสติปัญญาผิดปกติร่วมด้วย

1.3 Spastic diplegia พบประมาณร้อยละ 30 มีอาการเกร็งของแขนและขาทั้งสองข้าง แต่มีความรุนแรงที่ขามากกว่าแขน ขาทั้งสองข้างมักจะเหยียดและไขว้กัน มักมีปลายเท้าเขย่งเด็กที่โตขึ้นอาจมีบริเวณสะโพกและเข่างอ ขาทั้งสองข้างบิดเข้ามาตรงกลาง ส่วนที่แขนและมือจะมีความผิดปกติเช่นหยิบจับของไม่คล่องมีความลำบากในการวาดรูปและเขียนหนังสือ เด็กมักไม่มีปัญญาอ่อนอย่างชัดเจนหรืออาการชัก มักมีตาเขร่วมด้วย

1.4 Spastic Diplegia พบได้น้อย มีอาการเกร็งเฉพาะขาทั้งสองข้าง และส่วนใหญ่ มีพยาธิสภาพของไขสันหลัง

1.5 Spastic Monoplegia พบได้น้อย มีอาการเกร็งเฉพาะแขนหรือขาส่วนใดส่วนหนึ่ง ถ้าตรวจให้ละเอียดมักเป็น asymmetric diplegia หรือ hemiplegia

2. Dyskinetic cerebral palsy เด็กสมองพิการแบบสั่นกระตุก พบประมาณร้อยละ 19 มีความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำ (hypotonia) มีการเคลื่อนไหวที่ไม่สามารถควบคุมได้ (involuntary movement) เช่น มีอาการคอเอียงและปากเบี้ยวไปมา ต่อมาจะมีลักษณะบิดมากทั้งตัว (dystonia)

ความตึงตัวของกล้ามเนื้อมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในขณะที่มีการเคลื่อนไหวอย่างตั้งใจทำให้ไม่มีทิศทางที่แน่นอน การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ความวิตกกังวลหรือ การพยายามพูดจะทำให้ความตึงตัวของกล้ามเนื้อเปลี่ยนแปลง และไม่มีการประสานสัมพันธ์กัน ทำให้มีปัญหาด้านการพูด การควบคุมการหายใจ การกลืนและการควบคุมน้ำลาย แต่เด็กกลุ่มนี้ระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติ

3. Mixed cerebral เด็กสมองพิการแบบผสมผสาน พบประมาณร้อยละ 10 จะมีอาการร่วมกันระหว่างแข็งเกร็งและสั่นกระตุก และพบมีภาวะปัญญาอ่อนค่อนข้างสูงสามารถแบ่งย่อยออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

3.1 Ataxic type เด็กสมองพิการชนิดเปะปะ พบได้ประมาณร้อยละ 5 เด็กจะมีอาการเปะปะของแขน ขา ลำตัว ไม่สามารถควบคุมความเร็ว ความแรง ทิศทาง และช่วงของการเคลื่อนไหวได้ มีความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำ กล้ามเนื้อที่ใช้ในการทรงท่าอ่อนปวกเปียกขาดสมดุลในการทรงตัวเด็กอาจเรียนรู้ที่จะเดินเมื่ออายุประมาณ 3 ปี แต่อยู่ในท่าที่มีฐานรองรับกว้าง และใช้แขนยันพื้นหรือกางแขนออกเพื่อช่วยในการทรงตัว มีอาการสั่นของแขนและมือในขณะหยิบจับวัตถุ โดยไม่สามารถควบคุมได้ (intention tremor) มีความผิดปกติของสติปัญญา การใช้ภาษาและมีชักบ่อย

3.2 Atonia Diplegiaพบน้อย เด็กจะมีความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำแล้วพัฒนาไปสู่อาการแข็งเกร็งหรือสั่นกระตุก เด็กจะมีอาการอ่อนเปลี้ย ไม่มีเรี่ยวแรง มีภาวะสติปัญญาบกพร่องอย่างรุนแรง มีรีเฟลกซ์ไวกว่าปกติหรือปกติ มีอาการชักร่วมด้วย

4 ความรุนแรงของภาวะสมองพิการ

1. ภาวะสมองพิการแบ่งตามความรุนแรงของโรคได้ 3 ระดับ คือ (Campbell, 1999)

1.1 ระดับน้อย (mild) เด็กมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง และใช้เวลามากขึ้นซึ่งเหมาะสมกับระดับอายุ เช่น การดูแลตนเองง่าย ๆ การแปรงฟัน หวีผม ล้างมือ ล้างหน้า แต่งตัว การรับประทานอาหาร การเจริญเติบโตสมอายุ หรือช้ากว่าเล็กน้อย ยืน เดินได้ ไม่ต้องการความช่วยเหลือ หรือใช้เครื่องมือพิเศษ

1.2 ระดับปานกลาง (moderate) เด็กมีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองได้ไม่เต็มที่ มักมีข้อจำกัดด้านร่างกายในการทำกิจกรรม เช่น การเดิน การนั่ง การเปลี่ยนท่าทางการใช้มือ การพูด เด็กต้องการความช่วยเหลือหรืออุปกรณ์พิเศษ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมจะทำให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยตนเองได้

1.3 ระดับมาก (severe) เด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีอาการเด่นชัดการรักษามักไม่ค่อยจะได้ผลดี มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตปกติ และมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาผู้อื่นอย่างมาก เช่น ในการเล่น หรือทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว เนื่องจาก

ปัญหาด้านการสื่อสาร การขาดความสมดุล ไม่สามารถใช้มือและแขนในการเคลื่อนไหว ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กสมองพิการและครอบครัว

2. ภาวะสมองพิการแบ่งความรุนแรงตามความสามารถในการช่วยเหลือตนเองของเด็ก รวมถึงความสามารถ 4 ด้าน คือ (วิไล คุปต์นิรัติศัยกุล และ อรฉัตร โตษยานนท์, 2539)

2.1 ความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้ ในการทำกิจวัตรประจำวันด้านต่าง ๆ (self-care activities) ตั้งแต่ตื่นนอนทำความสะอาดร่างกาย เช่น การล้างหน้า แปรงฟัน การอาบน้ำ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร

2.2 ความสามารถในการเคลื่อนไหวของร่างกาย (ambulatory activities) ได้แก่ การคลาน การนั่ง การยืน และการเคลื่อนย้ายตนเอง การเดิน

2.3 การฝึกหัดการใช้มือให้ได้ประโยชน์มากที่สุด เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ นอกเหนือจากการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้ การเขียนหนังสือ และการทำงานต่าง ๆ

2.4 ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ได้แก่ การใช้ภาษาพูด และการทำความเข้าใจกับผู้อื่นโดยการแสดงอาการ และท่าทางต่าง ๆ ได้

การประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กพิการ ได้แก่

1. การรับประทานอาหาร ได้แก่ การกิน การดื่ม

2. การแต่งตัว และการทำความสะอาดร่างกาย ได้แก่ การล้างหน้า การอาบน้ำ การแต่งตัว และใส่เครื่องช่วยต่าง ๆ

3. การควบคุมการขับถ่าย และการทำความสะอาด ได้แก่ การทำความสะอาดหลังการขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ

4. การเคลื่อนย้าย ได้แก่ การเคลื่อนย้าย ขึ้นลงจากเก้าอี้ไปเตียงนอน

5. การเคลื่อนที่ไปมา ได้แก่ การเดินบนที่ราบ การเดิน การเดินขึ้นลงบันได การใช้รถเข็น การใช้ไม้ค้ำยัน การเกาะเดิน และคลาน

6. การติดต่อสื่อสาร และกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การช่วยทำงานบ้าน การเล่นกับเด็กอื่น การพูด การใช้ท่าทางในการติดต่อสื่อสาร

5 ปัญหาที่พบในเด็กสมองพิการ

ปัญหาที่พบในเด็กสมองพิการ มีดังนี้ (สายนที ชีนาเรือน, 2542)

1. ขาดกลไกในการควบคุมการทรงท่า Postural mechanisms)

1.1 ปฏิกิริยาในการทรงท่า (Postural reactions) เป็นส่วนหนึ่งที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว ถ้าขาดปฏิกิริยาในการทรงท่า เด็กจะมีทักษะทางการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ เช่น ไม่สามารถควบคุมสมดุลของการทรงท่า ไม่สามารถเคลื่อนไหว หรือมีการเคลื่อนไหวแบบงุ่มง่าม หรือไม่ประสานสัมพันธ์กัน เป็นต้น

1.2 อาการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อบริเวณศีรษะ ลำตัว หัวไหล่ อุ้งเชิงกราน ซึ่งถูกควบคุมโดยกลไกการควบคุมการทรงท่า เช่น tonic labyrinthine reflexes (TLR), asymmetrical tonic neck reflex (ATNR)

หากกลไกเหล่านี้หายไป กลุ่มกล้ามเนื้อดังกล่าวจะไม่ถูกกระตุ้น และจะส่งผลทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรง

2. รีเฟลกซ์ดั้งเดิมยังคงอยู่

รีเฟลกซ์ดั้งเดิมในวัยทารก เช่น tonic neck rightcng reflex, moro reflex ซึ่งจะพบในเด็กแรกเกิดและหายไปเมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น แต่ในเด็กสมองพิการรีเฟลกซ์เหล่านี้จะยังปรากฏอยู่

3. การเคลื่อนไหวล่าช้า (motor delay)

เด็กสมองพิการจะพบความผิดปกติทางการเคลื่อนไหวและมีพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวล่าช้า ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดความทุพพลภาพ โดยอาจมีสาเหตุอันเนื่องมาจาก

3.1 การควบคุมอารมณ์ได้น้อยกว่าปกติ (mental subnormality) ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความผิดปกติทางเมตาโบลิซึม ความผิดปกติทางโครโมโซม ความผิดปกติของเม็ดเลือดขาว ศีรษะเล็กปกติ ความผิดปกติของกะโหลกศีรษะและสมอง ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ สมองได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

3.2 การขาดการกระตุ้นทางสังคม อารมณ์ เศรษฐกิจที่เหมาะสม

3.3 มีภาวะทุพโภชนาการและการเจริญเติบโต เนื่องจากมีปัญหาทางด้านการเคี้ยว การกลืน เด็กไม่สามารถควบคุมกล้ามเนื้อลิ้น ปาก ลำคอ และ จากการที่ทารกทานอาหารได้ลำบาก มีการเคลื่อนไหวน้อยและกล้ามเนื้อไม่มีการพัฒนานี้เอาอาจทำให้เด็กเหล่านี้ ผอมตัวเล็กกว่าเด็กปกติ น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ

3.4 ความพิการด้านอื่น ๆ เช่น ความบกพร่องแต่กำเนิดที่ผนังลำกระดูกปิดไม่สนิท (spina bifida) โรคของกล้ามเนื้อบกพร่อง (myopathies) ไขสันหลังผิดปกติ (myelopathies) โรคทางระบบประสาท ความพิการแต่กำเนิด เป็นต้น

4. การเดิน การเดินต้องอาศัยการควบคุมการทรงท่า และการประสานสัมพันธ์ของลำตัว และแขน ขา ซึ่งเด็กสมองพิการจะไม่สามารถควบคุมความตึงตัวของกล้ามเนื้อ ให้มีความต่อเนื่องในการเดินได้ อาจต้องใช้อุปกรณ์ช่วยในการเดิน เช่น posterior walker หรือการผ่าตัด ดังนั้นเด็กจะมีการเดินหลายรูปแบบ ดังนี้

4.1 Scissoring เป็นความผิดปกติของการเดินที่พบมากที่สุด เนื่องจากกล้ามเนื้อบริเวณสะโพกมีความตึงตัวสูงกว่าปกติ

4.2 Toe walking เป็นความผิดปกติในการเดินที่เกิดจากการบิดของเท้าด้านในและมีกล้ามเนื้อที่ใช้ในการงอขาสูงกว่าปกติ

5. ปัญหาทางด้านพฤติกรรม สมองพิการจะมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็ก เนื่องจากเด็กมีการเคลื่อนไหวและติดต่อสื่อสารลำบาก เช่น พูดไม่ชัด ความสนใจและสมาธิสั้น หงุดหงิด โมโหง่ายจนกระทั่งทำร้ายตนเอง ดังนั้นสิ่งที่สำคัญก็คือครอบครัวและผู้ทำการรักษาต้องให้กำลังใจและพยายามเข้าใจเด็ก

6. ความบกพร่องทางด้านการพูดและการออกเสียง ประมาณร้อยละ 50 ของเด็กสมองพิการทั้งหมด เนื่องจากการพูดขึ้นอยู่กับความสามารถการควบคุมกล้ามเนื้อ ลิ้น ปาก และลำคอ หากอวัยวะเหล่านี้ขาดการควบคุมจำให้เด็กพูดช้าและไม่ชัด ซึ่งเด็กสมองพิการชนิด extra pyramidal จะมีปัญหาในการพูดมากที่สุด เช่น พูดติดอ่าง พูดตะกุกตะกัก ที่เด็ก chorcoathetosis จะมีปัญหาทางการเคลื่อนไหวลิ้นและสายเสียง

7. ระดับสติปัญญา พบว่าเด็กสมองพิการ 2 ใน 3 เรียนรู้ได้ช้า มีภาวะปัญญาอ่อน ส่วนที่เหลือมีระดับสติปัญญาปกติ แต่อาจมีความผิดปกติทางด้านการเรียนรู้ หรือการรับรู้ เด็ก hemiplegia เป็นเด็กสมองพิการที่พบได้มากที่สุดจะมีระดับสติปัญญาดีที่สุด ถัดลงมาเป็นเด็กสมองพิการชนิด ในขณะที่ร้อยละ 30 ของเด็กสมองพิการชนิด spastic quadriplegia, extra pyramidal และ mixed type จะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าปกติ และมีประมาณร้อยละ 50 ของเด็กในกลุ่มนี้ที่มีภาวะปัญญาอ่อนอย่างรุนแรง

8. การมองเห็น พบว่าเด็กสมองพิการประมาณร้อยละ 40 มีตาเขหรือตาเหล่ ตาจะเหล่มากขึ้นเรื่อยๆ แล้วจะหยุดเมื่อเด็กอายุประมาณ 6 เดือน หากอายุมากกว่านี้แล้วตายังเหล่ ควรส่งปรึกษาจักษุแพทย์ นอกจากนี้เด็กที่คลอดก่อนกำหนดมักตาบอด เนื่องจากการพัฒนาเรตินายังไม่สมบูรณ์ส่วนเด็ก ataxia จะมีการเคลื่อนไหวของลูกตาอย่างรวดเร็วโดยไม่ได้ตั้งใจ และเด็ก hemiplegiaมักมีการสูญเสียมุมของการมองเห็นครึ่งหนึ่งของลูกตา

9. การได้ยินเด็ก atjetprod ประมาณร้อยละ 10 จะมีปัญหาด้านการฟังเสียง เรียนรู้ที่จะพูดได้ลำบาก และเด็กที่มีอาการติดเชื้อจากไวรัส หรือหัดเยอมัน มักจะสูญเสียการได้ยิน

10. การชัก อาการชักพบได้ในเด็กสมองพิการประมาณร้อยละ 50 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กสมองพิการชนิด spastic รองลงมาคือ quadriplegia และ rigidity ตามลำดับ อาการชักที่ไม่สามารถควบคุมได้ จะทำลายสมองและลดความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นเมื่อเด็กมีอาการชักควรปรึกษาแพทย์ทันที

11. การรับรู้ ไม่สามารถจำวัตถุสิ่งของที่เคยเห็นได้ทั้งๆ ที่การรับรู้ปกติไม่สามารถเคลื่อนไหวดังตั้งใจได้โดยไม่มีความผิดปกติทางด้านร่างกาย (loss motor planning)

12. การรับประทานอาหาร เด็กสมองพิการมีปัญหาทางด้านการรับประทานอาหาร เนื่องจากมีความตึงตัวของกล้ามเนื้อต่ำ กล้ามเนื้อที่ใช้ในการดูดกลืนอ่อนแรง การประสานสัมพันธ์ของกลไกในการกลืนไม่ดี รีเฟลกซ์ในการกัด (tonic bite reflex) และรีเฟลกซ์ของการ

2.4 ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ความเป็นมาของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP)

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเกิดจากความพยายามในการการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่งชื่อว่า Education for All Handicapped Children Act of 1975 เรียกสั้นๆว่า Public Law 94-142 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1977 โดยกำหนดให้เด็กพิการศึกษาพิเศษเพิ่มมากขึ้นจากในอดีต ต่อมาในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1990 PL 94-142 ได้เปลี่ยนเป็น Individual Disabilities Education Act: IDEA 1 (PL 101-476) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีแผนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กพิเศษและผู้ด้อยความสามารถ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ การวางโปรแกรม และการติดตามความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันตามสภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความสามรถของเด็ก โดยให้อำนาจกับผู้ปกครองด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

1. เชื่อว่าผู้ปกครองและนักการศึกษาจะงานร่วมกันเพื่อเกประโยชน์แก่เด็ก
2. เชื่อว่าผู้ปกครองสามารถช่วยให้เด็กได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายที่สำคัญ ทางด้านการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

สาระสำคัญของกฎหมาย PL94-142 มีดังนี้

1. Zero reject ทุกโรงเรียนห้ามปฏิเสธเด็กพิการเข้าเรียน
2. Non-discrimination evaluation ต้องจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ห้ามแยกเด็กพิการออก
3. Appropriate education ต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียนโดยมีแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. Least restrictive environment จัดสภาพแวดล้อมให้มีสภาพจำกัดให้น้อยที่สุดต่อสภาพความพิการโยให้เด็กพิการมีโอกาสอยู่ร่วมกับสภาพปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
5. Procedural due process จัดกระบวนการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการศึกษาให้เด็ก
6. Parental participant ผู้ปกครองจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลรวมทั้งมีส่วนช่วยเหลือลูกในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล

กฎหมาย PL94-142 ของสหรัฐอเมริกานั้นได้เน้นการช่วยเหลือเด็กในช่วงวัยเรียนเป็นสำคัญ แต่ก็คลุมไปถึงเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ได้เล็งเห็นประโยชน์ที่ว่า เมื่อเด็กจะไปเรียนต่อ ไม่ว่าจะเป็นเรียนร่วมในโรงเรียนปกติหรือในโรงเรียนศึกษาพิเศษก็จะได้มีข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กและการให้ความช่วยเหลือเด็กได้

1 ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ความหมายของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นการศึกษาที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กพิการโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และให้เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมที่ได้รับจัดให้เหมาะสมกับความสามารถ โยระบุเวลาที่แน่ชัดว่าให้แผนนี้เมื่อใด เป็นเวลานานเท่าไร วัดผลสัมฤทธิ์ของเด็กได้อย่างไร ตลอดจนระบุบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่เด็กควรได้รับ ดังนั้นนักการศึกษาจึงให้ความหมายของ (IEP) ไว้ดังนี้

ญญจา ชลธาร์นนท์ (2543.หน้า31) กล่าวว่า

เป็นแผนการศึกษาที่จัดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กแต่ละคน ที่ได้รับการบ่งชี้ว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการ เป็นตัวเชื่อมสำคัญระหว่างเด็กพิการกับการศึกษาพิเศษที่เด็กต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้เฉพาะบุคคล

ผดุง อารยะวิญญู (2539.หน้า46) ให้ความหมายว่า

เป็นการจักการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โยได้รับความร่วมมือและยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก ประกอบด้วย เนื้อหาสาระของหลักสูตรซึ่งเด็กต้องเรียน จัดทำขึ้นเฉพาะเด็กแต่ละคน เป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

The Florida Department of Education (1982) ได้ให้ความหมายว่า

เป็นการเขียนแผนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะของนักเรียนและสิ่งที่ผู้ปกครองและทางรงเรียนจะต้องทำเพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นพิเศษด้วย ความเข้าใจความจำเป็นที่เด็กต้องเรียนรู้ เป็นรายการที่แสดงถึงความช่วยเหลือพิเศษที่ทางโรงเรียนลงความเห็นแล้วว่าสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก

สิ่งที่ระบุในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้แก่

- โปรแกรมและบริการที่เด็กควรจะได้รับ
- สิ่งที่เด็กสามารถทำได้และสิ่งที่เด็กต้องเรียน
- ผลสัมฤทธิ์ที่เด็กควรจะได้รับเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
- ระยะเวลาที่เด็กต้องใช้ในการรับบริการพิเศษ เวลาปกติและเวลาในช่วงวันหยุด
- สิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องลงความเห็นร่วมกันว่าจะต้องทำเพื่อช่วยเด็ก
- กำหนดเวลาในการเริ่มปฏิบัติตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เมื่อเวลาสิ้นสุดโปรแกรมเวลาในการทบทวนแผนเป็นระยะ
- วิธีความวัดการก้าวหน้าของเด็ก

สรุป

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง บุคคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ จัดทำเนื้อหาของหลักสูตรและความช่วยเหลือพิเศษขึ้น ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กเฉพาะแต่ละคนดังนั้นแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จึงไม่ใช่แผนการสอนประจำวัน แต่จะเป็นแผนตลอดปี ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าเด็กมีพัฒนาการขึ้น แผนไม่จำเป็นต้องอยู่คงที่ตลอดไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับการลงความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลก็ไม่ใช่รายงานประเมินผลการเรียน แต่เป็นการแสดงถึงความต้องการจำเป็นของเด็กที่ต้องการเรียนและรับบริการพิเศษมากหรือน้อย

2 เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องทำแผนการการศึกษา

เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการการพัฒนาการศึกษาของคนพิการ โดยได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลพิการให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่เสมอภาคกับบุคคลกรปกติทั่วไป จึงได้ออกกฎหมาย ดังนี้

1.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีดังนี้

- มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้องกว่า 12 ปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช่จ่าย

- มาตรา 55 บุคคลหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับความอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ที่ตามกฎหมายบัญญัติ

- มาตรา 80 วรรค 2 บัญญัติว่ารัฐต้องสงเคราะห์ คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

2.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีดังนี้

- หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 10 ปี ที่รัฐต้องจัดอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับคนที่มีวามบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ต้องจัดการให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคที่ 2 จะต้องจัดตั้งแต่เกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดด้านการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

- มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ (1) จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย

คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล(2) จัดการเรียนให้เกิดทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

- มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาการคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

3 .ลักษณะที่สำคัญของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1. เด็กพิการแต่ละคนจะมีแผนการศึกษาที่ไม่เหมือนกันและอาจเปลี่ยนแปลงไม่คงอยู่ตลอดไปเพราะเด็กมรการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

2. การจัดทำแผนนั้นจะมีเป้าหมายประจำปีโดยกำหนดจุดประสงค์ระยะยาวและระยะสั้นซึ่งจะไม่บอกถึงสิ่งเล็กๆน้อยๆที่ครูจะต้องใช้ฝึกกับเด็ก

3. ในแผนการศึกษาจะเชื่อมโยงกับบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคนเช่น บริการทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การนริการทางการศึกษา

4. จะต้องมีวิธีการประเมินผลประจำปีเพื่อพิจารณาความก้าวหน้า

5. ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะระบุความสามารถทางการศึกษาและพฤติกรรมของเด็กโดยประเมินผลทุกๆด้าน

6. จะมีการแสดงกำหนดเวลาที่เริ่มและสิ้นสุดในการบริการ

7. แสดงเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการประเมินผลอย่างเหมาะสมตามแผน 1 ปีทั้งระยะสั้นและระยะยาว

8. จะทำหน้าที่เป็นเอกสารที่พิสูจน์การยินยอมของทางโรงเรียนในการจักการศึกษาให้กับเด็ก

9.เป็นเครื่องมือสื่อสารในการกำหนดในการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กโดยเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและนักการศึกษา

4 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1.เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้ตามความสามารถของเด็กและช่วยให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล

2.เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนและการพัฒนาของเด็กแต่ละคนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน

3.เพื่อเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ และจะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษา บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

5 ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

แผนการจัดศึกษาเฉพาะบุคคลมีประโยชน์ครูผู้สอน ผู้ปกครองของเด็ก และทางโรงเรียนดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

2. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการจัดทำอัตราการสอน และบันทึกการสอนรายวัน และกิจกรรมการเรียนการสอนเด็ก

3. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูแต่ละคน หากมีครูมากกว่า 1 คน ที่มีส่วนร่วมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการพิจารณาพัฒนาการทางด้านการเรียนของเด็ก

5. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการรายงานหรือแจ้งความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กแก่ผู้ปกครอง

6. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการเลือกสื่อสอนให้เหมาะสมกับเด็ก

2. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

1. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เมื่อต้องการพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาบุตรของตน

2. ทราบว่าบุตรของตนจะต้องเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน

3. ตั้งความหวังที่เหมาะสมเกี่ยวกับผลการเรียนของบุตรของตน

4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของตนแก่ครูได้ถูกต้องของตนที่บ้านอย่างไรบ้าง

3. ประโยชน์ต่อทางโรงเรียน

1. ทางโรงเรียนจะทราบว่าเด็กเข้าเรียนรับการศึกษาในระดับใดและเป็นในลักษณะใด

2. ทางโรงเรียนสามารถจัดบริการทางด้านการศึกษา ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องของเด็ก

3. ทางโรงเรียนจะได้ทราบพัฒนาการของเด็ก และจะได้จัดการประชุมทบทวนแผนการการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในอนาคตต่อไป

6แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพจะต้องดูจากผลก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของเด็กในช่วงเวลาหนึ่ง หรือแม้แต่ในวันหนึ่งๆ พูดง่ายๆ ก็คือ ครูต้องรวบรวมพฤติกรรมของเด็กเพื่อประเมินดูว่าเด็กมีการตอบสนองต่อแผนอย่างไร จะเห็นได้จากวิธีวัดผลที่ดี โดยจะต้องศึกษาวิธีการวัดผล ดังนี้ (สุขพัชรา ชิ้มเจริญ: 2542)

- การวัดผลเป็นตัวบ่งชี้ถึงทักษะและความบกพร่องของเด็ก
- เด็กทุกคนไม่ว่าจะพิการหรือไม่ก็ต้องวัดผล
- ควรศึกษาพฤติกรรมหลายด้านๆ (เช่น ภาษา และการเคลื่อนไหวทางสังคม) ในธรรมชาติที่เป็นจริง

- ควรรวมเอาความพิการที่อาจเกิดซ้อนรวมเข้าด้วย
- วิธีการวัดผลต้องเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เช่น เด็กหูหนวกไม่สามารถใช้แบบทดสอบวัดสติปัญญาฉบับมาตรฐานของข้อมูลที่ใช้กันทั่วไป เป็นต้น
- การวัดผลควรอยู่บนรากฐานของข้อมูลที่เป็นปรนัย จะต้องเป็นพฤติกรรมที่เด็กทำหรือพูดจริง
- การวัดผลอาจทำงานเป็นทีม โดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายๆฝ่ายในลักษณะของสหวิทยากรเพื่อร่วมกันช่วยเหลือเด็กพิการ

7 ขั้นตอนในการดำเนินการ

ในการดำเนินการจัดทำ (IEP) มีขั้นตอนโดยละเอียด ดังนี้

1. แจ้งให้เด็กและผู้ปกครองทราบ

สถานศึกษาต้องแจ้งให้เด็กและผู้ปกครองทราบ พร้องทั้งความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ดังนี้

- เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและเข้าประชุมในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- เพื่อให้มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และอนุญาตให้มีการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- เพื่อให้ส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าและการปรับปรุงแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

2. ทดสอบพื้นฐานความสามารถของเด็ก

เป็นการสำรวจความสามารถของเด็กว่ามีทักษะ หรือความชำนาญระดับใด เช่น หาจุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งทักษะทางภาษา สังคม การเคลื่อนไหว พฤติกรรม วุฒิภาวะทางอารมณ์ และการช่วยเหลือตนเอง ผลสัมฤทธิ์แต่ละวิชาของเด็ก โดยจะเปรียบเทียบความสามารถอย่างเดียวกับเด็กระดับเดียวกัน คือดูจากอายุที่แท้จริงของเด็ก

3. ทดสอบสภาพทั่วไป

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการตรวจสอบและประเมินความบกพร่องของเด็ก โดยกลุ่มครูประเมินนำ (IEP) ปรึกษาทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขคำพูด นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ร่วมวางแผน (IEP) ทั้งด้านวิชาการและการปรับพฤติกรรมของเด็ก พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องร่วมกันทำงานเป็นคณะจึงจะประสบความสำเร็จ

4. ประชุมเขียนและปฏิบัติตามแผน (IEP)

หลังจากรวบรวมข้อมูลจากทุกๆฝ่ายแล้ว จะมีการติดต่อ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เพื่อร่วมประชุมจัดการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยที่ประชุมจะประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพ (ในกรณีที่เด็กมีความจำเป็นต้องใช้บริการเสริม) ผู้บริหาร/หรือผู้แทน ตัวเด็กนักเรียนที่ความ

บกพร่อง (ในกรณีที่เด็กเข้าร่วมได้) โดยร่วมกันพิจารณาแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลตามที่ครูและสหวิทยาเสนอ อย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้งพร้อมทั้งเซ็นชื่อรับรองและไปปฏิบัติตามแผน

5. เริ่มใช้แผน

เมื่อเขียน (IEP) เสร็จแล้วเริ่มจะมีกำหนดระยะเวลาเริ่มใช้แผนและสิ้นสุดการเริ่มใช้แผน โดยครูจะต้องเตรียมแผนการสอนตามที่ตกลงกันไว้ (IEP) ซึ่งเป็นแผน การสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนคนนั้น โดยกำหนดทักษะที่จะสอนในแต่ละวิชาโดยการทดสอบความสามารถพื้นฐานของเด็กเสียก่อน เมื่อทราบผลการทดสอบแล้วครูจึงจะนำผลมาวางแผนการสอนที่เหมาะสมต่อไปครูจะติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อจะได้รู้ว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับเด็กคนนั้น

6. ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

การติดตามและประเมินความก้าวหน้าของเด็กเป็นการติดตามเป็นระยะๆ ซึ่งจะระบุการดำเนินการ วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน และบุคคลที่จะเป็นผู้ประเมินอย่างชัดเจน

7. ทบทวนและปรับปรุง

หลังจากใช้แผนไประยะหนึ่งควรจะมีการปรับปรุงหรือทบทวนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ดังนั้น (IEP) จึงเป็นการแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ไม่คงที่ที่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาที่เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น

2.5 กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ (โรงเรียนราชานุกูล)

1. ประวัติความเป็นมา

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ เป็นกลุ่มงานที่ให้บริการฟื้นฟูทักษะทางด้านการเรียนรู้ฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม ทักษะทางสังคมและการสื่อสาร โดยจัดให้บริการในรูปแบบของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในชื่อ "โรงเรียนราชานุกูล" โรงเรียนราชานุกูลแต่เดิมเป็นโรงเรียนการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กปัญญาอ่อน ที่จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศไทย สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนราชานุกูล ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2507 โดยนายแพทย์รสชง ทัศนาญชลี เป็นผู้อำนวยการคนแรก ในขณะนั้นได้มีมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ดำเนินการจัดหาทุนเพื่อก่อสร้างอาคารเรียนขึ้น และทางมูลนิธิยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ พระราชทานเงินรายได้จากการฉายภาพยนตร์ส่วนพระองค์ชุดเสด็จเยือนประเทศมาเลเซีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เพื่อก่อสร้างอาคารเรียน จำนวน 10 ห้องเรียน ให้กับทางโรงเรียน และพระราชทานนามอาคารเรียนนี้ว่า "โรงเรียนราชานุกูล" และเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2507 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารเรียน

การศึกษาพิเศษ ส่งเสริมให้บุคคลปัญญาอ่อนในวัยเรียนได้รับการฟื้นฟูทางด้านการศึกษา ให้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เตรียมความพร้อมในทักษะทางวิชาการ การช่วยเหลือตัวเอง ทักษะทางสังคม และการสื่อสาร ฯลฯ เพื่อเตรียมความพร้อมแบบบูรณาการ โดยการวางโปรแกรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กเป็นรายบุคคล ร่วมกับผู้ปกครอง ครอบครัว และทีมสหวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กสู่โรงเรียนรวมใกล้บ้าน ฝึกฝนลักษณะนิสัยในการทำงาน (เอกสารทางวิชาการกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ, 2548)

2. บทบาทหน้าที่ของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ

โรงพยาบาลราชานุกูล เป็นโรงพยาบาลที่ให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพแก่บุคคลปัญญาอ่อนแบบครบวงจร ตลอดจนเป็นสถาบันสำหรับสอนและฝึกอบรมแก่นิสิตนักศึกษาและบุคลากรในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น หลักสูตรแพทย์ พยาบาล นักวิชาการศึกษาพิเศษ เป็นต้น (แนะนำโรงพยาบาลราชานุกูล , 2545 : 1) ในปัจจุบันโรงพยาบาลราชานุกูล ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันราชานุกูล เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 ด้วยภารกิจงานที่ต้องรับผิดชอบให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2540 มาตรา 6 (6) ให้กำหนดให้โรงพยาบาลราชานุกูล มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(ก) พัฒนาวิชาการด้านส่งเสริม ป้องกัน บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพจิตใจ รวมทั้งระบบรูปแบบ และวิธีการแก้ปัญหาบุคคลปัญญาอ่อน

(ข) ให้บริการทางการแพทย์และฟื้นฟูสมรรถภาพแก่บุคคลปัญญาอ่อน ในระดับตติยภูมิ เพื่อพัฒนางานวิชาการด้านภาวะปัญญาอ่อน

(ค) สอนและฝึกอบรมวิชาการภาวะปัญญาอ่อนระดับก่อนและหลังปริญญา

(ง) สนับสนุนการใช้บริการทางการแพทย์และฟื้นฟูสมรรถภาพแก่บุคคลปัญญาอ่อนอย่างครบวงจรแก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

(จ) เป็นฐานปฏิบัติการทางวิชาการด้านภาวะปัญญาอ่อนของกรมสุขภาพจิต

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

จากภารกิจต่าง ๆ ของสถาบันราชานุกูล งานทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษาเป็นหน้าที่ของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีภารกิจดังนี้

1. ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษาตามกระบวนการการศึกษาพิเศษและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการศึกษาพิเศษ

3. พัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ทั้งระดับก่อนและหลังปริญญา รวมทั้งบุคลากรประจำการ

4. สนับสนุนการพัฒนาระบบการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

5.3 การจัดการศึกาในโรงเรียนราชานุกูล

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศไทย

สายสุนีย์ ทับทิมเทศ (2544) ได้วิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการของนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาที่ได้รับการสอนตามแผนการศึกษารายบุคคล ในโรงเรียนบางบัว กรุงเทพมหานคร การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการของนักเรียนที่เข้าร่วมการเรียนการสอนตามแผนการศึกษารายบุคคล วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียวในกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา โดยมีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ในช่วง 41 – 75 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางบัวฯ กรุงเทพฯ จำนวน 10 คน ปีการศึกษา 2542-43 ผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาเลขและภาษาไทย ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และพบผล เช่นเดียวกันนี้ในพัฒนาด้านทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ มัดเล็ก การช่วยเหลือตนเองและสังคมนิสัย และการเตรียมความพร้อมทางวิชาการ ยกเว้นทักษะการพูดและการใช้ภาษา และทักษะทางปัญญาที่พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ข้อเสนอแนะ แผนการศึกษารายบุคคลเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนที่บกพร่องด้านสติปัญญาให้มีประสิทธิภาพ การประเมินผลควรกำหนดให้มีการประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการควบคู่กัน เพื่อค้นหาว่านักเรียนยังขาดทักษะใดบ้างที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน มิใช่มุ่งเพื่อการเลื่อนชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว

สุรพล เสนบุญ (2546) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาบุคลากร เพื่อจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับคนพิการ สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกตผล (Observation) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริการ 1 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 6 คน ใช้วิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสอนแนะงานขณะปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามความต้องการและความรู้ แบบสังเกตการสอน แบบสำรวจความสมบูรณ์ของโปรแกรม และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวพัฒนา ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

การประชุมเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และการตอบแบบสอบถาม พบว่า เจ้าหน้าที่ประสบการณ์ในการสอนเด็กพิการระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 100 คุณวุฒิ / ประสบการณ์

ทางการศึกษาพิเศษ มีวุฒิการศึกษาพิเศษ ร้อยละ 16.67 ได้รับวุฒิทางการศึกษาทางการศึกษาพิเศษ ร้อยละ 16.66 ความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรียงลำดับดังนี้ การจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล ร้อยละ 83.33 ความรู้เรื่องผลิตสื่อ การสอนคนพิการร้อยละ 66.67 ความรู้เรื่องเทคนิคการสอนคนพิการ ร้อยละ 50 ความรู้เรื่องเนื้อหาสาระหลักสูตรสำหรับคนพิการร้อยละ 50 ความรู้เรื่องวิธีการคัดแยกคนพิการ 50 และ ความรู้เรื่องการวัดผลประเมินร้อยละ 33.33

2. การปฏิบัติ (Action)

การวัดความรู้ในการจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับคนพิการก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่มีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 83.33 การเขียนโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับคนพิการ พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์สามารถเขียนโปรแกรมได้ครบองค์ประกอบ ร้อยละ 50 การฝึกเขียนโปรแกรมในระยะเวลา 1 เดือน พบว่าเขียนได้ครบองค์ประกอบร้อยละ 66.66 ความสอดคล้องของโปรแกรม ร้อยละ 33.33 ไม่ค่อยมีความสอดคล้องกัน การนำเอาโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสอน มีผู้นำเอาโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสอนครบทุกขั้นตอน ร้อยละ 50.00

3. สังเกตผล (Observation) จากการสังเกต พบว่า ผู้อบรมมีความรู้ และสามารถนำเอาความรู้มาเขียนโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการได้

4. การสะท้อนผล (Reflection) จากการให้ความรู้ การเขียนโปรแกรม การฝึกเขียน ผู้บริหารนำเจ้าหน้าที่ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาฝึกอบรม โดยการสอนแนะงานขณะฝึกงานปฏิบัติการ (On the Job Training) เพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถนำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลไปสอนคนพิการอย่างสม่ำเสมอ

ผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับคนพิการ โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการสอนแนะงานระหว่างปฏิบัติการ ทำให้เจ้าหน้าที่ศูนย์มีความรู้และสามารถจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ โดยโปรแกรมที่เขียนขึ้นมีความสมบูรณ์มีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน และแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีการพัฒนา ทำให้บุคลการมีความรู้เพิ่มขึ้นในการเขียนโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

นัยนา ขุมทรัพย์ (2536) ได้วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาคุณลักษณะครูเทศบาล เขตการศึกษา 11 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูเทศบาล เขตการศึกษา 11 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูเทศบาล เขตการศึกษา 11 ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร ผู้วิจัยสำรวจข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามคุณลักษณะและความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของครูจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูเทศบาลและผู้บริหารโรงเรียน 268 คน หลังจากนั้นสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารในโรงเรียน ผู้บริหารในสำนักงานเทศบาล และสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น 45 คน

เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาในระดับมาก

ผลการวิจัย ในส่วนคุณลักษณะของครูเทศบาล พบว่า ครูและผู้บริหารรับรู้ตรงกันว่าครูเทศบาล เขตการศึกษา 11 มีคุณลักษณะหมวดที่ 2 มีคุณธรรม – จรรยาบรรณ ในระดับมาก ส่วนคุณลักษณะในหมวดที่ 1 รอบรู้ – สอนดี และหมวดที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางคุณลักษณะที่ครูและ ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ตรงกันว่ามีความจำเป็นในการพัฒนามาก ในหมวดที่ 1 คือ ความรู้ ความสามารถในวิชาชีพครู หมวดที่ 2 คือความขยันและความประหยัด ส่วนคุณลักษณะในหมวดที่ 3 ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ต่างกัน คือ ครูรับรู้ว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะ ดังกล่าวมากแต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาปานกลาง

แนวทางพัฒนาคุณลักษณะ ที่คุณและผู้บริหารเสนอสำหรับการพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพครู ได้แก่ 1) จัดแบรมสัมมนา 2) นิเทศแนะนำ 3) จัดสรรงบประมาณด้านเอกสารและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการสอนให้เพียงพอ 4) จัดทัศนศึกษานอกสถานที่ 5) ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาต่อ 6) ให้มีการทดสอบความรู้ความสามารถของครูอยู่เสมอ ด้านความขยัน ได้แก่ 1) อบรมสัมมนาเชิงจริยธรรม 2) สร้างขวัญและกำลังใจ 3) จัดให้มีโครงการประกวดครูสอนดีเด่น ห้องเรียนดีเด่น และโรงเรียนดีเด่น 4) ให้มีการนำเสนอผลงานทางการสอนเพื่อขอเลื่อนระดับและตำแหน่ง ด้านความประหยัด ได้แก่ 1) อบรมสัมมนาเชิงจริยธรรม และ 2) ส่งเสริมให้ครูมีค่านิยมแต่งกายแบบไทยอีสาน

พิเชษฐ์ สุทธิรัตน์ (2540) ได้วิจัยเรื่องความต้องการในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความต้องการในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

เกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครู โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ความต้องการการนิเทศของครูโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความต้องการการนิเทศด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการนิเทศด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ตามลำดับ

2. ความต้องการนิเทศงานด้านวิชาการของผู้บริหาร และครูปฏิบัติการสอนโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ความต้องการนิเทศของครูโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 1-5 ปี มีความต้องการมากเท่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิรบล ชูรานุภาพ (2540) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า

1. การจัดโครงสร้างการบริหาร การจัดบุคลากรประจำโครงการ การอนวยการสั่งการประสาน การติดตามประเมินผล การสนับสนุนด้านงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ความเห็นด้านการวางแผนโครงการอยู่ในระดับมาก

3. ความเห็นในเรื่องกระบวนการการคัดแยกเด็ก การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4. การจัดโปรแกรมเสริมหรือกิจกรรมพิเศษให้แก่เด็กเรียนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เห็นว่า โครงการเรียนร่วมมีประโยชน์มาก ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีโอกาสได้เรียนหนังสือและอยู่ร่วมกับสังคมปกติ มีพัฒนาการดีขึ้น ทั้งด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา และต้องการให้การประชาสัมพันธ์โครงการเรียนร่วมให้มากขึ้น

ชุลีพร ตั้งเขื่อนขันธ์ (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า

1. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา มีความพอใจระดับปานกลาง

2. ด้านปัจจัยกระตุ้น และปัจจัยค้ำจุน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

3. ความพึงพอใจปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา ในแง่ของตัวแปรที่เกี่ยวกับเพศ ระดับอายุ คุณวุฒิ อายุราชการ พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 7 ปี มีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 0-3 ปี

5. ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับเด็กปกติที่ผ่านการอบรมการสอนเด็กพิการมีความพึงพอใจในปัจจัยกระตุ้นและในทุกองค์ประกอบของปัจจัยกระตุ้นมากกว่าครูที่ไม่ผ่านการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมบูรณ์ อาศรพจน์ (2542) การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารของผู้บริหารและครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมที่มีต่อความสามารถในการเรียน การปรับตัวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ผู้บริหาร ครูที่ทำการสอน และครูที่ไม่ได้ทำการสอนนักเรียนที่มีความกบพร่องทางสติปัญญา ในโรงเรียน โครงการเรียนร่วม มีเจตคติในทางบวกต่อความสามรรถในการเรียนและปรับตัวของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2. ในการเปรียบเทียบเจตคติของครูที่ทำการสอนและครูที่ไม่ได้ทำการสอนแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ฐานิยา บุณยเกียรติ (2538) การศึกษาสถานภาพและปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา โดยส่วนรวมมีสภาพการปฏิบัติปานกลาง

2. ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา โดยส่วนรวมมีสภาพปัญหาน้อย

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คลาร์ก (Clark.1970) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประเมินผลการเลือกวิธีจัด อบรมส่งเสริมครูประจำการ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการอบรมส่งเสริมครูประจำการที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และขอบเขตที่เหมาะสม โดยเสนอแนะว่า การวางแผนปรับปรุงคุณภาพครูประจำการควรเริ่มต้นจากปัญหาความต้องการของครูวิธีการต่าง ๆ ที่จัดส่งเสริมให้ครูประจำการที่ได้มีกำหนดเป้าหมายเฉพาะอย่างและจำเป็นต้องมีการวางแผนในการประเมินอย่างมี ประสิทธิภาพ

แคลเลอร์ (Keller.1987 : 124) ได้ศึกษาทัศนคติของบุคลากรการศึกษาที่มีต่อเด็กพิการ ผลการศึกษา พบว่า ทัศนคติของครูใหญ่ ครูการศึกษา และผู้บริหารการศึกษาที่มีต่อเด็กพิการไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูใหญ่มีความเห็นว่าชั้นเรียนสำหรับเด็กพิการไม่ควรแยกจากชั้นเรียนเด็กปกติ แต่ครูการศึกษาพิเศษและผู้บริหารการศึกษา เห็นว่าห้องเรียนสำหรับเด็กพิการในบางครั้งควรแยกจากห้องเรียนสำหรับปกติ

วอห์น และ คลิงเนอร์ (Vaughn and Klingner. 1998 : 1287-B) ได้วิจัยเรื่องการรับรู้ที่มีความบกพร่องทางด้านการเรียนรู้ในชั้นเรียนรวม และห้องเสริมวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ชอบทำกิจกรรมนอกห้องเรียน ทุกแบบรวมทั้งห้องเสริมวิชาการ เพราะเขาจะได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ ในการทำงานได้ง่ายขึ้น และสนุกสนานมากกว่า และเด็กก็ชี้ให้เห็นว่า ชอบชั้นเรียนรวมมากเพราะทำให้มีเพื่อนมากและดีกว่า เด็กส่วนใหญ่เห็นคุณค่าจากการได้รับบริการ การศึกษาพิเศษจากครูในชั้นปกติ แต่ไม่รู้ว่าคนใดเป็นครูการศึกษาพิเศษ เด็กส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่า อยู่ในที่มีบริเวณพิเศษทั้งในชั้นเรียนปกติและห้องเสริมวิชาการ

เออร์ติง และพอล (Erting and Paul. 1997 : Abstracts) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ภาษามืออเมริกันในการสอนเด็กก่อนวัยเรียนจากโครงการสอนแบบสองภาษาโดยวิธีการเสริม (Additive Approach) ซึ่งวิธีเชื่อว่าเป็นวิธีการสอนแบบสองภาษาที่เหมาะสมสำหรับคนหูหนวกมากที่สุด วิธีนี้เป็นการให้ความรู้ภาษาที่สองโดยใช้ภาษาแรกเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สิ่งสำคัญของวิธีนี้คือ เด็กก่อนวัยเรียนที่ภาษามือซึ่งเป็นภาษาแรกยังไม่ดีพอ จะได้รับโอกาสเพิ่มเติมให้เพียงพอก่อนเริ่มเรียนภาษาที่สองคือภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาภาษา การอ่าน การเขียน ในเด็กหูหนวก ว่าสามารถพัฒนาได้ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการเชื่อมโยงระหว่างการอ่านและเขียนมีปัญหามาก เนื่องจากภาษามืออเมริกันและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกัน

บราเซล และควิกเลย์ (Paul & Quigley. 1990 ; Citing Brasel and Quigley. 1977) ศึกษาความสามารถในการสื่อสารของเด็กหูหนวกโดยศึกษาจากเด็กหูหนวก 4 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 เด็กที่มีพ่อแม่หูหนวก ใช้ภาษามือตามภาษาอังกฤษ (Signed English)

กลุ่มที่ 2 เด็กที่มีพ่อแม่หูหนวก ใช้ภาษามืออเมริกัน (American Sign Language)

กลุ่มที่ 3 เด็กที่มีพ่อแม่ที่มีการได้ยิน ใช้การสอนพูดโดยระบบเข้ม

กลุ่มที่ 4 เด็กที่มีพ่อแม่ที่มีการได้ยิน ใช้การสอนพูดร่วมกับเด็กทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าเด็กกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มเด็กที่มีพ่อแม่หูหนวกใช้ภาษามือตามภาษา อังกฤษ มีภาษาและการศึกษาดีกว่าเด็กกลุ่มอื่น และดีกว่าการใช้ภาษามืออเมริกัน กลุ่มที่ 2 เรียนด้วยภาษามืออเมริกันและกลุ่มที่ 3 ที่เรียนด้วยการสอนพูดอย่างเข้ม มีความสามารถเท่ากันในขณะที่ กลุ่มที่ 4 ซึ่งใช้การสอนพูดร่วมกับเด็กทั่วไปแย่ที่สุด การศึกษาในงานวิจัยนี้จึงสรุปว่าการใช้การสื่อสารด้วยมือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กสามารถรับรู้ภาษาได้ดีกว่า

สกอตต์ (Scott. 1968: 1266-B) ได้ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยชุมชนแห่งนั้นมีทัศนคติในทางบวก ต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตัวแปร 2 ตัวที่ทำให้ทัศนคติของอาจารย์แตกต่างกัน คือ เพศของอาจารย์และการปฐมนิเทศอาจารย์และนักเรียน เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ อาจารย์หญิงมีทัศนคติในทางบวกมากกว่า

อาจารย์ชาย อาจารย์ที่เคยสอนจิตวิทยาหรือมีพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน จะมีทัศนคติต่อเด็กในทางบวกมากกว่าอาจารย์ อื่น ๆ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการค้นคว้า

การดำเนินการค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2549 การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนราชานุกูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 และทีมสหวิชาชีพของสถาบันราชานุกูล จำนวน124 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่4

ตารางที่ 4 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกได้ดังนี้

ลำดับที่	ประชากร	จำนวน
1.	ครูโรงเรียนราชานุกูล	22 คน
2.	ผู้ปกครองนักเรียน	89 คน
3.	สหวิชาชีพ	
	แพทย์	4 คน
	พยาบาล	2 คน
	นักจิตวิทยา	2 คน
	นักกายภาพ	2 คน
	นักอรรถบำบัด	1 คน
	นักกิจกรรมบำบัด	2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2549 โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ลักษณะการตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Ckeck List)

ตอนที่ 2 ประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับความรู้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามบอกระดับความรู้ 3 ระดับ 8nv

1 หมายถึง ถูก

0 หมายถึง ผิด ,ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับการปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามบอกระดับความรู้ 3 ระดับคือ

สม่ำเสมอ (2)	หมายถึง	ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นสม่ำเสมอ
ไม่สม่ำเสมอ (1)	หมายถึง	ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นไม่สม่ำเสมอ
ไม่เคยเลย (0)	หมายถึง	ท่านไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

3.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือถึงท่านผู้อำนวยการขออนุญาตเก็บข้อมูลบุคลากรบางส่วนในสถาบัน และผู้ปกครองของกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. รวบรวมรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม และจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง มอบให้ครูประจำชั้นแจก กำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยขอรับคืนด้วยตนเอง

3. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งผู้ปกครอง 89 ฉบับ ครูผู้สอน 22 ฉบับและสหวิชาชีพ 13 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 124 ฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ซึ่งจะได้นำเสนอดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติ สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่4 เป็นคำถามปลายเปิดถามความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์เรื่อง ประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จะนำเสนอเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ปกครอง ครูและทีมสหวิชาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ผลการวิคราะห์เพื่อศึกษา กี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ปกครอง ครูและทีมสหวิชาชีพ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	26	29.2
2. หญิง	63	70.8
2. อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	2	2.2
2. 31 – 40 ปี	22	24.7
3. 41 – 50 ปี	48	53.9
4. มากกว่า 51 ปี	16	18.0
5. ไม่ตอบ	1	1.1
3. ระดับการศึกษา		
1. ระดับประถมศึกษา	26	29.2
2. ระดับมัธยมศึกษา	27	30.3
3. ระดับอนุปริญญาตรี	11	12.4

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา(ต่อ)		
4. ระดับปริญญาตรี	22	24.7
5. ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	2.2
6. ไม่ตอบ	1	1.1
4. ประกอบอาชีพ		
1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	14	15.7
2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17	19.1
3. รับจ้าง	36	40.4
4. ไม่ได้ทำงาน/ แม่บ้าน	22	24.7
5. รายได้ของครอบครัว		
1. น้อยกว่า 6000 บาท/เดือน	19	21.3
2. 6001 – 12000 บาท/ เดือน	27	30.3
3. มากกว่า 12000 บาท	40	44.9
4. ไม่ตอบ	3	3.4
6. เรียนที่โรงเรียนราชานุกูลเป็นเวลา		
1. 1 - 3 ปี	22	24.7
2. 4 – 6 ปี	38	42.7
3. 7 – 10 ปี	17	19.1
4. มากกว่า 10 ปี	11	12.4
5. ไม่ตอบ	1	1.1
7. ท่านมีบุตรที่มีความบกพร่อง		
1. 1 คน	79	88.8
2. 2 คน	9	10.1
3. ไม่ตอบ	1	1.1

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.8 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 53.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.3 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 40.4 ครอบครัวมีรายได้ มากกว่า 12,000 บาท ร้อยละ 44.9 บุตรเข้าเรียนที่โรงเรียนเป็นระยะเวลา 4-6 ปี ร้อยละ 42.7 และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรที่มีความบกพร่อง 1 คน ร้อยละ 88.8

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของครูผู้สอน ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	4	18.2
2. หญิง	18	81.8
2. อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	4	18.2
2. 31 – 40 ปี	10	45.5
3. 41 – 50 ปี	5	22.7
4. มากกว่า 51 ปี	3	13.6
3. ระดับการศึกษา		
1. ระดับปริญญาตรี	15	68.2
2. ระดับปริญญาตรีเอกการศึกษาพิเศษ	3	13.6
2. ระดับปริญญาโท	4	18.2
สาขาการศึกษาพิเศษ	2	50.0
สาขาอื่นๆ	2	50.0
4. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันราชานุกูล		
1. น้อยกว่า 10 ปี	12	54.5
2. 11 – 15 ปี	4	18.2
3. 16 – 20 ปี	3	13.6
4. มากกว่า 20 ปี	3	13.6

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.8 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 45.5 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.2 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10ปี ร้อยละ 54.5

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของทีมสหวิชาชีพ ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	4	30.8
2. หญิง	9	69.2
2. สถานภาพ		
1. แพทย์	4	30.8
2. พยาบาล	2	15.4
3. นักจิตวิทยา	2	15.4
4. นักอรรถบำบัด	2	15.4
5. นักกายภาพบำบัด	2	15.4
6. นักวิชาการศึกษาพิเศษ	1	7.7
3. อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	2	15.4
2. 31 – 40 ปี	4	30.8
3. 41 – 50 ปี	3	23.1
4. มากกว่า 51 ปี	4	30.8
4. ระดับการศึกษา		
1. ระดับปริญญาตรี	4	30.8
2. ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า	8	61.5
3. กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	1	7.7
5. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันราชานุกูล		
1. น้อยกว่า 10 ปี	7	53.8
2. 11 – 15 ปี	1	7.7
3. 16 – 20 ปี	3	23.1
4. มากกว่า 20 ปี	2	15.4

จากตารางที่ 7 แสดงว่า วิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.2 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นแพทย์ ร้อยละ 30.8 รองลงมาเป็นพยาบาล นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด และนักกายภาพบำบัด ร้อยละ 15.4 ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 30.8 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ร้อยละ 61.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 53.8

ตอนที่ 2 ผลการวิคราะห์เพื่อศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ

ตารางที่ 8 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละของคะแนน 1	0
1. IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง	.08	.27	8.0	92.0
2. เด็กที่มีความบกพร่องจำเป็นต้องมี IEP ทุกคน	.74	.44	74.1	25.9
3. บุคคลที่มีหน้าที่ต้องจัดทำ IEP ให้กับเด็กคือครูผู้สอน	.59	.50	58.8	41.2
4. ผู้ปกครองไม่มีหน้าที่ออกความคิดเห็นในการจัดทำ IEPสำหรับบุตรของท่าน	.79	.41	78.8	21.2
5. ผู้ปกครองต้องลงชื่อในIEP ทุกปีการศึกษา	.85	.36	84.7	15.3
6. IEP ช่วยให้ท่านทราบว่าบุตรของท่านเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน	.95	.21	95.3	4.7
7. IEP ช่วยให้ท่านตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก	.95	.21	95.3	4.7
8. เหตุผลสำคัญที่ต้องมี IEP คือเด็กที่มีความบกพร่อง มีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน	.95	.21	95.3	4.7
9. สถานศึกษาที่รับเด็กปกติเรียนต้องมี IEP ที่เป็นแบบเฉพาะสำหรับเด็กปกติ	.15	.36	15.1	84.9
10. ต้องจัดทำ IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น	.95	.21	95.3	4.7

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นหัวข้อ IEP ช่วยให้ท่านทราบว่าบุตรของท่านเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน IEP ช่วยให้ท่านตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก เหตุผลสำคัญที่ต้องมีIEP คือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีทักษะและความสามารถแตกต่างกันและต้องจัดทำIEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น ร้อยละ 95.3 ผู้ปกครองที่มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ในประเด็น IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง ร้อยละ 92.0 รองลงมาคือสถานศึกษาที่รับเด็กปกติเรียนต้องมีIEP ที่เป็นแบบเฉพาะสำหรับเด็กปกติ ร้อยละ 84.9

ตารางที่ 9 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของครูผู้สอน

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละของคะแนน	
			1	0
1. สถานศึกษาที่รับเด็กพิเศษเข้าเรียนต้องจัดทำIEP	.95	.21	95.5	4.5
2. ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดใน การจัดทำIEP	.73	.46	72.7	27.3
3. ครูต้องประเมินเด็กก่อนจัดทำ IEP	.95	.21	95.5	4.5
4. การจัดทำ IEP มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวางแผนการเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก	1.00	.00	100	-
5. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา IEP คือ ครู ผู้ปกครอง ต้องมีเจตคติที่ดีต่อการจัดทำ IEP	.91	.29	90.9	9.1
6. IEP จะเชื่อมโยงบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น การบริการทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การบริการทางการศึกษา	1.00	.00	100	-
7. IEP ไม่จำเป็นต้องระบุเวลา และกำหนดวันที่เริ่มต้นและวันที่สิ้นสุดการศึกษา เพื่อสะดวกในการประเมินผลและการกำหนดแผนการสอนในครั้งต่อไป	.95	.21	95.5	4.5
8. IEP ช่วยกำกับ ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของเด็กแต่ละบุคคลได้ตามแผนการศึกษา	.95	.21	95.5	4.5
9. IEP ช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1.00	.00	100	-

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละของคะแนน	
			1	0
10. หน้าที่ที่สำคัญของครูคือการประเมินความสามารถพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกบริการความช่วยเหลืออื่นๆที่เด็กต้องการ	.82	.39	81.8	18.2
11. ขั้นตอนในการทำ IEPคือ การแจ้งให้เด็กและผู้ปกครองทราบ	.76	.44	76.2	23.8
12. ควรมีการทบทวนแผน IEP อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก	.73	.46	72.7	27.3
13. IIP คือแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ครูต้องจัดทำหลังจากจัดทำแผน IEPเสร็จเรียบร้อยแล้ว	.91	.29	90.9	9.1
14. ตามข้อเท็จจริงครูผู้สอนต้องวางแผน IEPให้กับเด็กก่อนจึงประชุมปรึกษากับทีมสหวิชาชีพ	.57	.51	57.1	42.9
15. IEP เป็นแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ไม่คงที่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาที่เด็กทีพัฒนาการที่ดีขึ้นหรือไม่ดีขึ้น	.95	.21	95.5	4.5

จากตารางที่ 9 แสดงว่าครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็น การจัดทำIEP มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวางแผนการเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก IEP จะเชื่อมโยงบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคนเช่น การบริการทางด้านการฟื้นฟูทางสมรรถภาพ และIEP ช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องร้อยละ 100 ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในประเด็น ตามข้อเท็จจริงครูผู้สอนต้องวางแผน IEP ให้กับเด็กก่อนจึงประชุมปรึกษากับทีมสหวิชาชีพ ร้อยละ 42.9

ตารางที่ 10 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของสหวิชาชีพ

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละของคะแนน	
			1	0
1. IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง	.31	.48	30.8	69.2
2. เด็กที่มีความบกพร่องจำเป็นต้องมี IEP ทุกคน	.85	.38	84.6	15.4
3. บุคคลที่มีหน้าที่ต้องจัดทำ IEP ให้กับเด็กคือครูผู้สอน	.85	.38	84.6	15.4
4. สหวิชาชีพไม่มีหน้าที่ออกความคิดเห็นในการจัดทำ IEPสำหรับบุตรของท่าน	.92	.28	92.3	7.7

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละของคะแนน 1	0
5. สหวิชาชีพต้องลงชื่อในIEP ทุกปีการศึกษา	.62	.51	61.5	38.5
6. IEP ช่วยให้ผู้ปกครองทราบว่าบุตรเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน	.77	.44	76.9	23.1
7. IEP ช่วยให้ผู้ปกครองตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก	.85	.38	84.6	15.4
8. เหตุผลสำคัญที่ต้องมี IEP คือเด็กที่มีความบกพร่อง มีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน	.92	.28	92.3	7.7
9. สถานศึกษาที่รับเด็กปกติเรียนต้องมี IEP ที่เป็นแบบเฉพาะสำหรับเด็กปกติ	.38	.51	38.5	61.5
10. ต้องจัดทำ IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น	.92	.28	92.3	7.7

จากตารางที่ 10 แสดงว่าสหวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็น เหตุผลสำคัญที่ต้องมีIEP คือเด็กที่มีความบกพร่องมีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน และต้องจักทำIEPสำหรับเด็กที่มีความบกพร้องเนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น ร้อยละ 92.3 สหวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็น สหวิชาชีพไม่มีหน้าที่ออกความคิดเห็นในการจัดทำ IEP สำหรับบุตรของท่าน ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษา กี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ

ตารางที่ 11 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของครูผู้สอน

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ
1. ท่านศึกษาหาความรู้การจัดทำIEPอย่างต่อเนื่อง	1.48	.51	47.6	52.4
2. ท่านจัดทำIEP ให้กับเด็กที่ท่านรับผิดชอบทุกคน	1.81	.40	81.0	19.0

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ
3. ท่านศึกษาแฟ้มประวัติเด็กทุกคนก่อนการจัดทำ IEP	1.90	.30	90.5	9.5
4. ท่านประเมินศักยภาพของเด็ก เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาก่อนวางแผน IEP	2.00	.00	100	0.0
5. เมื่อท่านพบเด็กที่มีปัญหาในชั้นเรียนท่านปรึกษาครูประจำชั้นเดิมเสมอ	1.81	.40	81.0	19.0
6. ท่านปรึกษาทีมสหวิชาชีพเมื่อพบปัญหาความบกพร่องของเด็ก	1.48	.51	47.6	52.4
7. ท่านประชุมผู้ปกครองและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำ IEP อย่างสม่ำเสมอ	1.71	.46	71.4	28.6
8. ท่านให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนIEP	1.86	.36	85.7	14.3
9. ท่านใช้ IEP เป็นแนวทางในการพิจารณาพัฒนาการทางด้านการเรียนของเด็ก	1.85	.37	85.0	15.0
10. ท่านจัดทำIEPทุกเนื้อหาวิชาที่ทางโรงเรียนกำหนด	1.50	.51	50.0	50.0
11. ท่านสอนเด็กตามแผนIEPที่วางไว้	1.86	.36	85.7	14.3
12. ท่านประเมินผลการเรียนของเด็กตามแผนIIPที่วางไว้	1.86	.36	85.7	14.3
13. ท่านปรับแผนIEPและIIPทุกครั้งที่พบปัญหาเด็กไม่ผ่านการประเมิน	1.65	.49	65.0	35.0
14. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับทีมบริหารของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำ IEP	1.40	.50	40.0	60.0
15. ท่านกำหนดระยะเวลาในการสอนตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล IIP อย่างเหมาะสม	1.81	.40	81.0	19.0

จากตารางที่ 11 แสดงว่าครูผู้สอนมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในประเด็น ท่านประเมินศักยภาพของเด็ก เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาก่อนวางแผนIEP ร้อยละ 100 รองลงมาคือ ท่านศึกษาแฟ้มประวัติเด็กทุกคนก่อนการจัดทำIEP ร้อยละ90.5 และครูผู้สอนมีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอในประเด็น ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับทีมบริหารของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำ IEP ร้อยละ60.0

ตารางที่ 12 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1. ทางโรงเรียนแจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับการจัดทำ IEP	1.72	.50	74.7	23.0	2.3
2. ครูผู้สอนให้ท่านเข้าร่วมประชุมและรับทราบการจัดทำแผนIEPสำหรับบุตรของท่านทุกปีการศึกษา	1.77	.50	80.5	16.1	3.4
3. ครูผู้สอนแจ้งให้ท่านทราบทุกครั้งเมื่อพบการประเมินผลการเรียนตามIEP ของเด็กไม่ผ่าน	1.84	.48	88.4	7.0	4.7
4. ท่านได้รับทราบผลการประเมินการเรียนของเด็กทุกปีการศึกษา	2.00	.00	100	0.0	0.0
5. ท่านให้ความร่วมมือในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและปรับพฤติกรรมของเด็กตามที่ครูแนะนำ	1.81	.39	81.2	18.8	0.0
6. ท่านให้ข้อมูลแก่ครูผู้สอนในทางด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก	1.78	.42	77.6	22.4	0.0
7. ท่านให้ความร่วมมือสอนการบ้านแก่บุตรของท่านอย่างสม่ำเสมอ	1.88	.32	88.2	11.8	0.0
8. ท่านช่วยสอนบุตรของท่านตาม IEP ที่ครูวางไว้	1.69	.49	70.6	28.2	1.1
9. ท่านให้บุคคลในครอบครัวทราบเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางโรงเรียนจัดให้กับเด็ก	1.53	.67	62.4	28.2	9.0
10. ท่านเข้าใจและไม่ตั้งความหวังสูงเกินไปในการร่วมวางแผนการจัดการศึกษา IEP สำหรับบุตรของท่าน	1.70	.51	72.6	25.0	2.2

จากตารางที่ 12 แสดงว่าทีมสหวิชาชีพมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในประเด็น ท่านให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ร้อยละ 61.5 มีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอในประเด็น ท่านให้ข้อมูลแก่ครูผู้สอนในทางด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ร้อยละ 61.5 และไม่เคยปฏิบัติเลยในประเด็นที่มีการปฏิบัติสูง 3 ประเด็น คือ ทางโรงเรียนแจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับการจัดทำIEP ท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEPอย่างสม่ำเสมอ และท่านศึกษาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 30.8

ตารางที่ 13 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของทีมสหวิชาชีพ

ข้อความ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย
1. ทางโรงเรียนแจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับการจัดทำ IEP	1.00	.82	30.8	38.5	30.8
2. ครูผู้สอนให้ท่านเข้าร่วมประชุมและรับทราบการจัดทำแผนIEPสำหรับบุตรของท่านทุกปีการศึกษา	1.15	.80	38.5	38.5	23.1
3. ครูผู้สอนขอปรึกษาท่านทุกครั้งเมื่อพบปัญหา	1.15	.69	30.8	53.8	15.4
4. ท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP อย่างสม่ำเสมอ	1.00	.82	30.8	38.5	30.8
5. ท่านช่วยเหลือในด้านการจัดและปรับพฤติกรรมของเด็กตามที่ครูแจ้งให้ทราบ	1.38	.65	46.2	46.2	7.7
6. ท่านให้ข้อมูลแก่ครูผู้สอนในทางด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก	1.08	.64	23.1	61.5	15.4
7. ท่านให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านรับทราบเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางโรงเรียนจัดให้กับเด็ก	1.08	.76	30.8	46.2	23.1
8. ท่านให้คำแนะนำแก่ครูและผู้ปกครอง	1.46	.52	46.2	53.8	0.00
9. ท่านศึกษาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP อย่างสม่ำเสมอ	.92	.76	23.1	46.2	30.8
10. ท่านให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP	1.54	.66	61.5	30.8	7.7

จากตารางที่ 13 ผู้ปกครองมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในประเด็น ท่านได้รับทราบผลการประเมินการเรียนของเด็กทุกปีการศึกษา ร้อยละ 100 รองลงมาคือประเด็น ครูผู้สอนแจ้งให้ท่านทราบทุกครั้งเมื่อพบการประเมินผลการเรียนตามIEP ของเด็กไม่ผ่าน ร้อยละ 88.4 และผู้ปกครองมีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอในประเด็น ท่านช่วยสอนบุตรของท่านตามIEP ที่ครูวางไว้ และท่านให้บุคคลในครอบครัวทราบเกี่ยวกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางโรงเรียนจัดให้กับเด็ก ร้อยละ 28.2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครูผู้สอน และสหวิชาชีพ

สำหรับครูผู้สอน

1. เพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ในโรงเรียนราชานุกูล มีประสิทธิภาพควรพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างไร

ด้านบุคลากร

1. บุคลากรทุกคนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลทุกคน เพราะทุกคนทำ IEP อยู่แล้ว

2. บุคลากรควรมีการให้ความรู้และจัดอบรมการทำ IEP อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

3. ควรมีการสัมมนาพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำแผน IEP ที่ต่อเนื่อง

4. มีการจัดทำแผน IEP ไปในทิศทางเดียวกัน รูปแบบเดียวกัน และมีการร่วมประชุมเพื่อพัฒนารูปแบบให้เป็นมาตรฐานสำหรับโรงเรียนราชานุกูล

5. ให้ความร่วมมือกันในกลุ่มงาน หรือทีมสหวิชาชีพเพื่อประสิทธิภาพในการจัดทำ IEP

6. ควรจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลในรูปแบบเดียวกัน

7. ทุกคนมีความรู้ดีอยู่แล้ว แต่อาจจะไม่ทราบรายละเอียดในบางขั้นตอนก็ได้

8. ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องกับบุคลากรในการจัดทำ IEP เปิดโอกาสให้ไปเรียนรู้จากแหล่งความรู้ด้านนอกบ้าง และอยากให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในการจัดทำ IEP

9. ให้มีการประชุมหรือศึกษาดูงานภายนอกสถานที่บ่อยๆ เพื่อนำแนวความคิดประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น

10. พัฒนาทางด้านความรู้ที่แน่นอน ชัดเจน ให้กับบุคลากรจะได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

11. ทบทวนความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยเชิญวิทยากรจากสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กบกพร่องมาให้ความรู้เพิ่มเติม

12. ต้องสนใจและติดตามการประเมินความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและประสานงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการให้การช่วยเหลือเด็กโดยมีการเชื่อมโยงร่วมกันพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

<u>ด้านความรู้</u>

1. จัดลำดับการวางแผน IEP ให้ชัดเจนในแต่ละระดับ จากง่ายไปหายาก ในการเขียน IEP และ IIP

2. ควรให้ความรู้ด้านวิชาการ และแนวทางในการจัดทำ IEP ให้มีความรู้ ความชำนาญ เช่น การเขียน IEP ควรมีข้อกำหนดที่แน่ชัดว่าจะต้องเขียนอย่างไรในทิศทางและแนวทางเดียวกัน จัดอบรม และสัมมนา

3. มีการพัฒนาองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับ IEP

4. ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เช่น มี INTERNET ที่มีบุคลากรสามารถเข้าไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ควรมีการต่อสายเชื่อมมาให้บริการแก่บุคลากร และร่วมทั้งการส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม

5. ให้ความรู้ที่ใหม่ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงในการจัดทำ IEP

6. มีความรู้ ความเข้าใจในการทำ IEP มากกว่าเดิม

7. ควรจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับ IEP

8. ควรเพิ่มความรู้เกี่ยวกับ IEP แก่บุคลากรให้ละเอียดกว่าเดิม

9. บุคลากรต้องมีความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนการศึกษา

10. ส่งเสริมให้มี เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการจัดทำ การค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น Internet

11. จัดอบรม IEP ประชุมร่วมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

12. IEPควรทำให้ครบทุกวิชา และประเมินผลให้ผ่านเกณฑ์การประเมินจริงๆ ควรหาเทคนิค วิธีการสอนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็กทุกคน

13. ครูผู้วางแผนต้องมีความรู้ ข้อมูลของทีมสหวิชาชีพ

<u>ด้านการเชื่อมโยงกับทีมสหวิชาชีพ</u>

1. ควรอธิบายในความสำคัญของการทำ IEP แก่ทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้ทราบ หรือเมื่อจัดอบรม IEP ก็เชิญทีมสหวิชาชีพเข้าร่วมรับฟังความรู้

2. มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะได้พัฒนานักเรียนในแนวทางเดียวกัน

3. มีการจัดประชุม Case IEP ของทีมสหวิชาชีพ อย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การจัดทำ IEP

4. มีติดต่อประสานงานให้เด็กอย่างต่อเนื่องและจริงจังเมื่อพบเด็กที่ต้องปรึกษาทีมสหวิชาชีพจริงๆ

5. จัดสัมนา หารือเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำ IEP ร่วมกัน

6. บุคลากรกับทีมสหวิชาชีพควรประชุมปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการจัดทำ IEP

7. ทีมสหวิชาชีพควรให้ความร่วมมือมากกว่านี้

8. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9. ไม่มีการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง

10. การปฏิบัติจริง เด็กทุกคน ไม่มีโอกาสเชื่อมโยงกับทีมสหวิชาชีพเท่าที่ควร ควรมีมากกว่านี้

11. ประชุมเดือนละ 1 ครั้ง หรือ 2 เดือนครั้ง ตามที่เห็นสมควรเนื่องจากแต่ละหน่วยอาจไม่สะดวก และติดภารกิจ

12. ปัญหาบุคลากรน้อยไม่สามารถบริการนักเรียนตามความต้องการแต่ละคนได้ครบ เช่น ความต้องการฝึกทูด

13. มีการแก้ไขปัญหาต่างๆ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านนั้นๆ

2. ท่านพบปัญหาสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คือ

1.การประเมินหาจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนาของเด็กแต่ละคน

2. ด้านอารมณ์ของเด็ก

3. ด้านพฤติกรรม

4. ด้านทักษะการเคลื่อนไหว

5. ด้านทักษะการฟัง

6. IEP ควรปรับให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง

7. การประชุมทีมสหวิชาชีพ ยังไม่ต่อเนื่อง

8. การจัดทำแผนในเรื่องของรูปแบบไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และบุคลากรยังไม่ได้ให้ความสำคัญสำหรับการจัดทำอย่างจริงจังพอ

9. ผู้ปกครองไม่เข้าใจถึงความสำคัญ

10. ผู้ปกครองไม่ค่อยเข้าใจในการจัดทำแผน IEP เท่าที่ควร

11. ไม่ค่อยมีเวลาในการเรียนแผน IIP ทุกจุดประสงค์

12. แผนการสอน IIP เมื่อสอนผ่านหรือไม่ผ่านยังพบว่าไม่ได้ปรับแผนการสอนให้เป็นปัจจุบัน

13. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

14. ผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

15. ทีมสหวิชาชีพไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษาหรือเข้าประชุมอย่างต่อเนื่อง

16. เด็กแต่ละคนอาจมีความสามารถแตกต่างกันบ้างและความต้องการของผู้ปกครองในบางกรณีมีความแตกต่างกัน บางครั้งทำให้ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการจัดทำแผนหรือสอนตามขั้นตอนที่กำหนดได้ครบถ้วน

17. เนื่องจากการทำ IEP จะมีการสอนหลายวิชา ถ้าเราจะจัดทำ IEP ทุกวิชา เนื้อหาค่อนข้างที่จะมาก แต่ถ้าเลือกทำเป็นบางวิชา เราก็ทำงานได้สะดวกยิ่งขึ้น ปัญหาก็จะอยู่ที่ว่า เราไม่สามารถประเมิน IEP เด็กในด้านอื่นได้ เนื่องจากไม่ได้ทำ IEP

18. เด็กมีพัฒนาการที่แตกต่างกันมากเกินไป อยู่ห้องเดียวกันแต่ความสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม เป็นต้น

19. การทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้น เนื้อหาที่ทำมากเกินไป ถ้าเราทำทุกหัวข้อ และทุกเนื้อหา และยังต้องทำเด็กทุกคน และครูยังต้องทำงานนอกจากการฟื้นฟูการสอน

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีประสิทธิภาพ

1.ที่ทำอยู่ดีแล้วไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงคือแผนการดำเนินงานในการจัดทำ IEP ของบุคลากรทุกคน เมื่อทุกคนพร้อมทุกอย่างก็ไปได้ดี เพราะในปีการศึกษา 2549 ให้บุคลากรจัดทำ IEP คือเป็นความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคน

2. ต้องการให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการทำ IEP

3. มีแบบฟอร์มในการจัดทำ IEP เป็นของหน่วยงานของตนเอง

4. มีระบบการเชื่อมโยง IEP ที่ออนไลท์ สามารถเชื่อมโยงทาง Internet

5. รูปแบบการจัดทำ IEP ในเรื่องแบบฟอร์ม ของการเขียน IIP ยังมีความยุ่งยากในการเช็ดหรือประเมินผล รวมทั้งการเขียนขั้นตอน

6. ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงสิ่งใด เพราะในแผน IEP เนื้อหาและเป้าหมายก็ดีอยู่แล้วแต่อยากให้ผลักดันให้ทางรัฐบาลหรือกระทรวงรู้ว่าเด็กควรที่จะได้รับเงิน 2000 บาทในด้านความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และการช่วยเหลืออื่นใด ทางด้านการศึกษา เพราะทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีเด็กพิเศษนี้ได้รับสิ่งอำนวย ความสะดวก สื่อ บริการด้านการศึกษาแล้ว

7. ที่ทำก็ดีอยู่แล้ว

8. ประชุมปรึกษาหารือ

9. ดีอยู่แล้ว ที่มีอยู่ก็ดีอยู่แล้ว

10. เนื้อหาบางวิชายังไม่มีความจำเป็นที่จะนำมาจัดทำแผนการสอน IEP ควรเป็นวิชาหลักที่มีความจำเป็นจริงๆ จะดีกว่า และจะทำให้ได้ผลในการทำอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

11. ควรจัดเด็กให้มีระดับความสามารถใกล้เคียงกันจะได้ผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

12. เด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้นมีความสามารถไม่แตกต่างกันมาก การทำแค่แผนการสอนในชั้นเรียน และใช้การประเมินผลปลายปี หรือถ้าจะต้องทำ IEP อยากให้ทำเฉพาะคนที่มีปัญหามาก ต้องการการแก้ไขพฤติกรรม

4. ท่านคิดว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีประโยชน์อย่างไรต่อตัวท่าน

1. มีการทำงานที่เพิ่มขึ้น ซับซ้อนขึ้น

2. มีความสะดวกในการสอนเด็กตามความสามารถของเด็กแต่ละคน

3. มีการวางแผนการพัฒนาศักยภาพของตัวนักเรียนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

4. เมื่อมีผู้มาศึกษาดูงานในชั้นเรียนสามารถนำให้ดูแนวทางในการจัดการศึกษาของเด็กให้กับผู้มาดูได้ศึกษา

5. ครูรู้พัฒนาการของเด็ก ร่วมวางแผน และจัดทำแผนการสอนที่มีประโยชน์ต่อเด็ก

6. ช่วยให้การรู้จักเด็กและการเตรียมการสอบได้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก

7. วางแผนการเรียนรู้ของเด็กได้ถูกต้อง และสามารถทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

8. รู้ว่าจะต้องวางแผนการสอนกับนักเรียนอย่างไร

9. นำจุดที่ต้องพัฒนามาฝึกนักเรียนให้ได้จุดเด่น

10. รู้พัฒนาการของนักเรียนว่าเหมาะสมที่จะอยู่ชั้นเรียนอะไร

11. คิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวเด็กมากกว่า

12. ประโยชน์ส่วนใหญ่ได้กับเด็ก

13. ง่ายกับการจัดกลุ่มเด็กเวลาสอน

14. ทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน

15. เป็นแนวทางในการสอนเด็กแต่ละคน

16. เป็นการพัฒนาตัวครูผู้สอนในการทำ IEP

17. ทำให้ได้มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องและมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และเข้าใจในต่อเด็กมากขึ้น และเป็นความภูมิใจที่สามารถทำให้เด็กพัฒนาได้ในระดับหนึ่ง

18. ได้ประเมิน กำกับ ติดตามความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนตามแผนการศึกษา

19. ได้รู้หน้าที่ของตนเองในด้านต่างๆ ว่าจะสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริง

20. สามารถส่งเสริมให้มีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการที่จำเป็นและเหมาะสมกับเด็กแต่ละบุคคล

21. ทราบว่าจะต้องสอนอะไรเด็กบ้าง

22. ประโยชน์ในการจัดเตรียมการสอนให้กับนักเรียนแต่ละคน และมีประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยครูจะต้องจัดหาสื่ออุปกรณ์และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนโดยมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา

23. การทำทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีประโยชน์ คือ ทำให้เรารู้จักเด็ก และพฤติกรรมต่างๆ และให้คำปรึกษากับผู้ปกครอง

5. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. เป็นตัวหลักในการจัดทำแผนใน IEP ติดต่อ ประสานงานกับผู้ปกครอง นัดประชุมผู้ปกครอง

2. กำหนด เนื้อหา กิจกรรมทำสื่อการสอนสำหรับเด็กตาม IEP ที่กำหนดทุกทักษะ

3. เป็นผู้ประสานบุคคลต่างๆ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

4. ผู้ร่วมวางแผน ประเมินพัฒนาการในชั้นเรียน ร่วมกับผู้ปกครอง หรือ ทีมสหวิชาชีพ เพื่อทำการจัดทำแผนให้กับเด็ก

5. ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดน้อยลง

6. ช่วยให้การฟื้นฟูเด็กตาม IEP สัมฤทธิ์ผล

7. วางแผนแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก

8. รู้ว่าจะฟื้นฟูเด็กในทักษะไหน

9. เป็นผู้วางแผนให้กับเด็กและร่วมกับผู้ปกครองทุกคน

10. เป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้ปกครอง และทีมสหวิชาชีพ

11. เป็นผู้กระตุ้นเด็กให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของ IEP

12. ช่วยตรวจสอบ ความละเอียดรอบคอบในการวางแผน

13. ช่วยประสานความร่วมมือระหว่างทีมสหวิชาชีพ

14. ตรวจทานการประเมินผล

15. ผู้จัดทำแผนการจัดการศึกษา จะเป็นผู้ประเมินให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

16. เป็นศูนย์และมีการเชื่อมโยงระหว่างเด็ก ผู้ปกครอง และทีมสหวิชาชีพ ในการจัดทำ IEP ให้ประสบความสำเร็จและลุล่วงไปยังจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

17. รับฟังนโยบายและแนวทางในการจัดทำ IEP เพื่อประเมินและวิเคราะห์พัฒนา IEP ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

18. มีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทุกคนตั้งแต่การประเมินก่อน ระหว่างสอนและหลังการสอน และพัฒนาส่งต่อไปในระดับความสามารถของนักเรียนเพราะครูเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำและกำกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

19. มีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนและจัดทำการสอน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ของผู้ปกครอง ครูผู้สอน และสหวิชาชีพ

สำหรับผู้ปกครอง

1 ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีความสำคัญต่อบุตรของท่านอย่างไร

1. มีความสำคัญมาก เพราะจะได้รู้ว่าลูกของเราได้เรียนด้านไหนบ้าง และมีพัฒนาการดีขึ้นมากน้อยแค่ไหน

2. เราจะได้รู้ว่าเด็กเมื่ออยู่โรงเรียนทำอะไรบ้างกลับมาทางบ้านจะได้สอนลูกมีวิธีการสอนแบบต่อเนื่องกับคุณครู และเด็กมีความสามารถที่จะทำอะไรได้บ้าง

3. เพราะเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เด็กจะได้รับความรู้การฝึกตามความสามารถของตนเอง แก้ไข และฟื้นฟูได้ถูกทาง

4. การจัดการเฉพาะเด็กจะได้เข้าใจว่าเด็กสามารถเรียนได้อย่างไรบ้างและการเรียนร่วมกับเด็กธรรมดาได้หรือเปล่า

5. การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP นี้สำคัญเพราะทำให้เรารู้ว่าควรจะพัฒนาเด็กไปในด้านใดบ้าง และเราจะรู้ว่าลูกของเราควรจะเรียนหรือควรสนับสนุนให้เรียนไปในด้านใด (ถนัดอะไรส่งเสริมสิ่งนั้น)

6. สำคัญเพราะจะได้รู้แนวทางการพัฒนาบุตร

7. น่าจะเป็นแนวทางที่จะทำให้การจัดการการศึกษาพิเศษมีความเป็นระบบและเข้มแข็งมากขึ้น

8. เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กเรียนได้ในวิชาอะไรบ้าง

9. มีความสำคัญในการรักษาสติปัญญา และอาการต่างๆ ของบุตร

10. เพื่อช่วยพัฒนาในส่วนที่บกพร่องและสนับสนุนทักษะหรือความสามารถที่เด็กมีให้พัฒนาดีขึ้น

11. ช่วยให้บุตรสามารถพัฒนาโปรแกรมที่ผู้ปกครองและครูผู้สอนตั้งโปรแกรมสอนได้ สามารถทราบว่าบุตรทำได้หรือไม่ได้ ทราบความก้าวหน้าของบุตร ครูผู้สอนสามารถดึงความบกพร่องของบุตรมาปรับปรุงร่วมกับผู้ปกครอง ต้องขอขอบคุณทางโรงเรียน และครูผู้สอนที่เข้าใจความจำเป็นของเด็กที่ต้องเรียนรู้ค่ะ

12. สามารถทำให้เด็กได้พัฒนาการที่ถูกทางและสามารถได้ได้อย่างรวดเร็ว และทำให้เด็กมีความสุขได้รับรู้ถึงความสามารถของเด็ก และสิ่งที่เด็กทำไม่ได้ต้องปรับ และได้รับทราบผลประเมินของเด็กผู้ปกครองมีโอกาสได้รับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของบุตรเมื่อรู้ว่าบุตรมีความพัฒนาการดีขึ้นทางบ้านก็นำมาสอนต่อ เมื่อรู้ว่าเด็กทำอะไรได้บ้างแล้วทำให้ผู้ปกครองกับครูมีโอกาสพบปะได้บ่อยขึ้นเพื่อรับทราบปัญหาของเด็กจะได้ช่วยกันแก้ไข

13. มีโอกาสได้รับรู้ว่า บุตรมีทักษะการเรียนรู้หลายๆ อย่างได้ดี (เรื่องยากๆ) ทักษะบางอย่างง่ายๆ ทำไม่ได้

14. เพื่อจะได้รู้ว่าบุตรของเรามีความรู้ความสามารถด้านใดและมากน้อยแค่ไหน

15. มีความสำคัญมาก เพราะเด็กแต่ละคนจะมีความสามารถไม่เหมือนกันแล้วแต่ความถนัดของแต่ละบุคคล

16. จะได้ทราบถึงแนวทางที่จะฝึกสอนเด็กว่าควรจะไปในทิศทางไหนเด็กมีทักษะด้านใดเด่น และรับทราบถึงปัญหาที่ต้องแก้ไข

17. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความสำคัญสำหรับเด็กทุกคนที่มีความบกพร่องทางด้านนั้น ให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

18. คิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีความสำคัญต่อบุตรของข้าพเจ้ามาก เนื่องจากระบบการศึกษาเฉพาะบุคคล สามารถให้การศึกษาหาจุดบกพร่องและจุดเด่นของเด็ก ช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสมองให้ดียิ่งขึ้น

19. จะช่วยกระตุ้นการพัฒนาของเด็ก

20. เพื่อทราบความสามารถของเด็ก เพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และกระตุ้นในสิ่งที่เด็กทำไม่ได้

21. เพื่อพัฒนาเด็กในทางที่เขาถนัด

22. ฝึกในสิ่งที่เขาสามารถเรียนรู้ได้ดีให้ดีขึ้น

23. มีความสำคัญเพราะเป็นแนวทางการสอนเฉพาะตัวแต่ละบุคคลตามความต้องการของทั้งครูและผู้ปกครองและเป็นไปตามศักยภาพเด็กซึ่งแตกต่างกัน

24. ช่วยทำให้สามารถรู้ว่าถูกต้องการเรียนอะไรเพิ่มเป็นพิเศษ หรือมีความสามารถอะไรเป็นพิเศษหรือมีส่วนใดที่ขาดจะได้ทำการสอนเสริม

25. มี เพราะเด็กมีข้อบกพร่องแตกต่างกัน

26. ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม มีความรู้ที่จะสอนถูกตามขั้นตอน และสร้างทักษะการเรียนรู้ให้ถูกได้ถูกต้อง

27. ดีมาก และให้เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น

28. จำเป็น เพราะเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น จุดด้อยแตกต่างกัน

29. สำคัญมากสำหรับเด็กที่บกพร่องทางสมองเพราะได้รับทราบบางสิ่งบางอย่างเพื่อจะเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อตนเองและสังคมต่อไป

30. ช่วยพัฒนาในจุดอ่อนของเด็กแต่ละคนอย่างตรงจุด และสามารถช่วยผู้ปกครองได้ทราบข้อบกพร่องของบุตรหลานของเราอย่างชัดเจนและเพื่อที่เด็กจะได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุด

31. สอดคล้องกับความสามารถของเด็กและการเรียนรู้และมีประโยชน์กับเด็ก

32. มีความสำคัญมากเพราะเป็นการบอกถึงการที่เด็กมีพัฒนาการดีขึ้นหรือไม่ของทุกด้านอย่างละเอียดซึ่งบางอย่างผู้ปกครองเองก็ยังคิดไม่ถึง

33. เด็กจะได้เรียนรู้ มีระเบียบวินัยในการดำรงชีวิต

34. จะได้รับรู้ว่าบุตรมีการพัฒนาในด้านใด ถนัดด้านใด ต้องแก้ไขในด้านใดบ้าง

35. ทำให้ได้ทราบว่า การศึกษาแบบไหน เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก ทำให้เด็กของเรามีพัฒนาการที่ดีขึ้นและมีศักยภาพที่ดีมากกว่าเดิม

36. มีความสำคัญมาก ทำให้รู้ว่าบุตรมีการพัฒนาการเรียนอย่างไร มีแผนการเรียนอะไรบ้าง และมีการฝึกทักษะ ความสามารถของเด็ก หาจุดเด่น และจุดบกพร่องเพื่อให้ความช่วยเหลือบุตรและฟื้นฟูสมรรถภาพตามแผน เพื่อให้บุตรของเรามีพัฒนาการที่ดีขึ้น และได้มีส่วนร่วมในสังคมที่ดีขึ้น

37. มีความสำคัญต่อบุตร เพราะแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ช่วยให้บุตรมีโอกาสพัฒนาตนเองได้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคล และชี้ให้เห็นถึงความสามารถที่มีอยู่

2 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล บุตรของท่านอย่างไร

1. ศึกษารายละเอียดถึงข้อมูล จากรายวิชาที่บุตรต้องเรียนและให้ความสนใจในการทำการบ้านเพื่อที่จะทำให้บุตรมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเรื่อยๆ

2. ทำตามเมื่อครูบอก และช่วยฝึกฝนตามที่ครูได้แนะนำมา

3. ให้ข้อมูลแก่คุณครู ว่าเด็กจะทำอะไรได้บ้างและชอบทำอะไรที่ตัวเองอยากจะทำ

4. บอกข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเวลาอยู่ที่บ้าน พฤติกรรม ความสามารถแก่คุณครู ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของคุณครู ช่วยดูและสอนเวลาอยู่บ้าน

5. สอนการบ้านและสิ่งที่ต้องทำ เช่นใส่รองเท้า ใส่กระโปรง ใส่เสื้อ และสอนอ่านตัวหนังสือ ก ไก่

6. แม่ยอมรักฉลาดรู้อะไรบ้างในแต่ละช่วงอายุ ดังนั้นจึงสามารถบอกได้ว่าสิ่งใดที่ลูกรู้หรือทำได้แล้ว ดีหรือไม่ และสิ่งใดที่ยังทำไม่ได้ ซึ่งจะได้นำข้อมูลนั้นๆ ไปทำแผน IEP เพื่อพัฒนาลูกได้ต่อไป

7. ขณะนี้ยังไม่ปรากฏว่ามีการจัดทำแผนการศึกษาแต่อย่างใด

8. ให้คำปรึกษาและแนะแนวได้ว่าเด็กทำอะไรได้บ้างแค่ไหน

9. ให้ลูกมาเรียนหนังสือตามกฎทางโรงเรียนที่ทางโรงเรียนให้ปฏิบัติตาม

10. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียนที่แนะนำผู้ปกครอง

11. ช่วยทำตามคำแนะนำของครูผู้สอน และเสนอแนะแนวทางที่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

12. ดิฉันมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลครูผู้สอนเป็นมาอย่างเกี่ยวกับบุตร เมื่อครูผู้สอนจัดทำการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองสามารถนำมาปรับปรุงเกี่ยวกับบุตรของตัวเองได้ สามารถนำมาพัฒนาให้บุตรของตัวเองได้อย่างมาก

13. ดิฉันมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลครูผู้สอนเป็นมาอย่างเกี่ยวกับบุตร เมื่อครูผู้สอนจัดทำการศึกษาเฉพาะบุคคลร่วมกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองสามารถนำมาปรับปรุงเกี่ยวกับบุตรของตัวเองได้ สามารถนำมาพัฒนาให้บุตรของตัวเองได้อย่างมาก

14. บอกจุดอ่อนข้อด้อยของเด็กและจุดแข็งข้อดีของเด็กให้แก่คุณครูเพื่อจะได้มีข้อมูลที่จะได้ทำ IEP ได้อย่างถูกต้อง

15. เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลเด็กกับคุณครู และฝึกฝนเด็กที่บ้าน

16. ฟังคำชี้แนะของคุณครูและปฏิบัติตาม

17. คือเราต้องการให้ครูเน้นเรื่องไหนที่เหมาะสมกับลูกของเรา และลูกของเราก็สามารถที่จะทำได้ตามความสามารถของเขา ผลออกมาก็จะดี

18. ก็จะพยายามให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เท่าที่ จะสามารถทำได้ โดยไม่กระทบต่อหน้าที่การงานที่รับผิดชอบอยู่

19. ช่วยสอนงานที่ครูให้ไป

20. ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล บุตรของข้าพเจ้าโดยมีส่วนร่วมโดยสังเกตและประเมินของการพัฒนาของเด็กอยู่ห่างๆ และคอยดูแลปัญหาของเด็กโดยสม่ำเสมอ

21. มีส่วนร่วมในการสอนให้ไปจุดมุ่งหมายทางเดียวกับคุณครู

22. จะให้ความร่วมมือกับคุณครูทุกท่านที่บอกกล่าวมา

23. สังเกตว่าบุตรของเรามีความถนัดทางด้านใดแล้วไปปรึกษากับครูประจำชั้นเพื่อพัฒนา IEPให้ดีขึ้น

24. ให้รายละเอียดกับคุณครูผู้สอนและทำตามขั้นตอนที่คุณครูวางแผนให้ หรือแก้ไขข้อที่เด็กยังไม่ผ่านการประเมิน

25. ชี้แจงพฤติกรรม ความประพฤติของเด็กให้คุณครูทราบเพื่อประกอบการวางแผน

26. ฝึกทักษะเด็ก เมื่ออยู่ที่บ้านและปฏิบัติตามคำแนะนำของคุณครู

27. ช่วยคุณครูบอกข้อบกพร่องของเด็กเวลาใช้ชีวิตที่บ้าน

28. ถ้ามีเวลาจะให้ความร่วมมือเสมอ

29. เข้าร่วมประชุมทุกครั้งตามที่ทางโรงเรียนแจ้งมาให้ทราบและสามารถนำไปใช้สำหรับเด็กและปฏิบัติตามความเหมาะสมการที่ทางโรงเรียนทำแผนIEPนั้นเป็นการแนะนำสิ่งใหม่สำหรับเด็กที่บกพร่องทางสมองเป็นข้อคิดที่ดีที่สุด

30. มี ช่วยให้ข้อมูลของเด็กกับครูผู้สอน

31. ช่วยเสนอแนะและออกความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการประชุม

32. ดูรายงานจากคุณครูและการศึกษาของบุตรในเวลาอยู่บ้าน

33. ให้ความร่วมมือเมื่อมีการเรียกประชุม แสดงความคิดเห็นเมื่อได้รับโอกาส

34. ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนร่วมมือในการฝึกเด็กต่อเนื่องที่บ้านและให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

35. ร่วมมือกับคุณครูจัดทำอุปกรณ์การสอนและหาสื่อในการพูดคุยกับลูก

36. แจ้งความประสงค์ บอกความต้องการ และประชุมกับครูประจำชั้น

37. ขณะนี้ได้รับทราบวัตถุประสงค์และขั้นตอนการจัดทำ ทางโรงเรียนจะสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กโดยผู้ปกครองเป็นผู้ให้ข้อมูล

38. มีส่วนร่วมในการสอนบุตรตามแผน ที่ครูได้วางไว้ และให้ความร่วมมือในการฟื้นฟูสมรรถภาพและปรับพฤติกรรมของบุตรตามที่ครูแนะนำ

3 ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีประสิทธิภาพ

1. มีการจัดทำการวัดผลความสามารถและความบกพร่องของเด็กให้ผู้ปกครองทราบโดยนำเสนอในรูปแบบของรายงานเพื่อที่จะสามารถนำมาเปรียบเทียบการวัดผลแต่ละครั้งได้

2. มีข่าวสารที่เป็นรูปธรรม เช่น หนังสือ หรือแผ่นพับ มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้น

3. ปรับเวลาการจัดทำแผน โดยเริ่มทำแผนในช่วงปิดเทอม เชิญผู้ปกครองหารือ และใช้แผน ทันทีเมื่อเปิดเทอม

4. ให้เป็นเรื่องการศึกษาควบคู่ไปกับการสอนและการฝึกด้านอื่นๆ

5. ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กว่าเวลาอยู่โรงเรียนเป็นอย่างไรจะได้ทำตามต้องการถูกทั้งที่บ้านและโรงเรียน

6. ต้องการให้เด็กที่สติปัญญาดีเรียนร่วมบ้างเพื่อให้การปรับตัวของเด็กๆ จะได้เข้ากันได้ และผู้ปกครองจะศึกษาพฤติกรรมของเด็กๆ ที่มีปัญหาจะได้ช่วยแก้ไขให้ดีต่อไป

7. ต้องการให้แผนการศึกษาIEP มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะได้นำไปประกอบการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่จะได้นำไปซึ่งการพัฒนาสติปัญญามากขึ้น

8. ยังไม่ทราบแนวทาง

9. เอาใจใส่ในพฤติกรรมของเด็ก และคอยดูแลกระตุ้นและใช้เทคนิค และตัวช่วยในการกระตุ้นให้เด็กทำตามและปรับตัวให้สามารถทำตามคำสอนของครูและผู้ปกครอง

10. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทำอยู่นี้ก็ดีอยู่แล้วทางโรงเรียน และครูผู้สอนก็ให้ความสำคัญ ความเข้าใจ ฟังเด็กที่มีความบกพร่องมากอยู่แล้ว

11. การจัดทำ IEP แก่เด็กต้องมีการสอบถามไปยังผู้ปกครองว่าต้องการให้เป็นเช่นไรเพื่อจะได้จัดทำแผนได้อย่างถูกต้อง

12. ลองเป็นแบบIEP ถึงให้ผู้ปกครองดูและจะได้ช่วยกันแก้ไข

13. มีการติดต่อระหว่าง ครูและผู้ปกครองเป็นประจำอาจใช้เอกสารหรือกระดาษฝากมาทางเด็กก็ได้ หรือคุยกันระหว่างรับ-ส่ง ก็ได้

14. ไม่ต้องการ เพราะดีอยู่แล้ว

15. อาจจะมีการแจ้งให้ทราบทางอีเมลล์ หรือทางโทรศัพท์ เช่นพูดคุยกันทางโทรศัพท์ในกรณีที่ผู้ปกครองมีความจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานที่ทำอยู่ โดยมิอาจถางานได้

16. ไม่ต้องการเพราะแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความเหมาะสมดีแล้ว

17. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้ดีอยู่แล้วเห็นสมควรไม่ควรเปลี่ยนแปลงสิ่งใดอีก

18. ที่คุณครูทำก็ดีอยู่แล้ว ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง

19. ต้องการทราบผลเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็กในแต่ละเดือน

20. ไม่มี แต่ทำตามแผนการที่จัดทำก็พอแล้ว

21. อยากให้เป็นการสอนรายบุคคลมากกว่าเป็นองค์รวม

22. การทำแผนเป็นสิ่งที่ดี ต้องทดลองดูก่อนแต่คิดว่าตอนนี้มีความสมบูรณ์แล้ว

23. เหมาะสมดีอยู่แล้ว และขอให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาต่อไปเรื่อยๆ และปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป และควรมีการตามผลอย่างต่อเนื่อง

24. ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะว่าการจัดทำแผนของโรงเรียนราชานุกูลดีมาก ซึ่งทางโรงเรียนอื่นๆ ได้เห็นแผนของทางโรงเรียนราชานุกูลแล้ว ได้รับคำชมเชยจากโรงเรียนการศึกษาพิเศษอื่นว่าแผนดีมากและมีประสิทธิภาพรายละเอียดดีมาก

4 ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. เป็นส่วนร่วมผลักดัน เสริมการพัฒนา เป็นแกนหลักในการพัฒนาในบางเรื่องของแผน

2. ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนกับทางโรงเรียนในฐานะผู้ปกครองบุตรแล้วปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้

3. ช่วยฝึกฝนให้ถูกเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการฝึกหรือการสอนจากครูผู้ดูแลแล้ว

4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กว่าต้องการจะทำอะไร แก่คุณครูที่จะต้องสอนตามความต้องการของเด็กที่ชำนาญและสามารถทำได้ดีเฉพาะตัวของเด็กเอง

5. มีส่วนคือนำเอาความคิดจากผู้ปกครองที่มีประสบการณ์หลายๆ ท่านและคณาจารย์ผู้มีความรู้ของสถาบันหลายๆ ท่าน นำมารวมกันและหาวิธีทำให้แผนการจัดการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งๆ ขึ้นไป

6. ทุกๆ คนที่มีบุตรปัญญาบกพร่องต้องช่วยดูแลและสังเกตบุตรของทุกคนเพื่อจะได้แนะแนวและบอกต่อกันถึงการแก้ไขให้เด็กได้ดีขึ้นจะได้มีวิธี ซึ่งกันและกัน เป็นแผนจัดการศึกษาของเด็กต่อไปข้างหน้าตลอดไป

7. แม่มีส่วนสำคัญในการจัดทำแผน IEP เพราะแม่รู้ว่าอะไรที่ลูกทำได้และหรือจะพัฒนาขึ้นได้ และแม่ก็พร้อมที่จะช่วยผลักดันลูกให้ก้าวหน้าขึ้น เมื่อได้รับคำแนะนำดีๆ จากคุณครู

8. มีส่วนช่วยชี้แนะและฝึกฝนเด็ก

9. ให้และแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้ป่วยกับครูและแพทย์

10. เข้าร่วมประชุมฟังคำแนะนำของครูเกี่ยวกับเด็กว่า เด็กแต่ละคนมีความบกพร่องไม่เหมือนกันเราจะได้รู้ และจะได้นำไปปฏิบัติในการเลี้ยงลูกต่อไป

11. ช่วยหาข้อมูลในตัวเด็ก เสนอความคิดเห็นและช่วยครูฝึกเด็ก

12. ได้มีส่วนร่วมไม่มากก็น้อยในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้มีส่วนให้ข้อมูล ได้มีส่วนรับรู้การเรียนการสอนของบุตร และครูผู้สอน

13. ต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับ ครู ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับเด็กดีที่สุด

14. การปฏิบัติตามแผน IEP ต้องมีการยืดหยุ่นสูงและเปลี่ยนแปลงได้ต้องยอมรับซึ่งกันและกัน

15. ให้ความร่วมมือกับคุณครู

16. มีส่วนที่จะต้องฝึกสอนบุตรโดยตรง

17. อาจจะมีส่วนในการให้ข้อมูลสำหรับตัวเด็ก ว่าเราต้องการให้ความรู้เรื่องใดกับเด็กเพื่อความเหมาะสม

18. ยังไม่ได้มีส่วนในการดำเนินการเท่าที่ควร

19. มีส่วนร่วมจัดทำกับคุณครู

20. ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีส่วนร่วมในทางตรง แต่สำหรับทางส่วนตัวและครอบครัว ได้คอยฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กให้ดียิ่งขึ้นตลอดมา

21. ช่วยในด้านการพัฒนาลูกให้ไปจุดหมายเดียวกับคุณครู

22. เราสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องของบุตรเมื่ออยู่ที่บ้านให้กับคุณครูได้ถูกต้อง และแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูประจำชั้น

23. มีความสำคัญเพราะเด็กอยู่ที่บ้านมากกว่าอยู่ที่โรงเรียนดังนั้นจะเห็นพฤติกรรมของเด็กมากกว่า จึงต้องเรียนให้คุณครูทราบว่านิสัยและความบกพร่องและอาการของเด็กเป็นอย่างไร เพื่อที่คุณครูจะได้วางแผนให้ตรงกับเด็ก และผู้ปกครองจะได้ปรับปรุงและปฏิบัติตาม

24. ให้ความร่วมมือในการเข้าประชุมและร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง

25. ส่วนใหญ่ก็มักมีการสอบถามความต้องการและมีการแจ้งผลให้ทราบรวมทั้งแนะนำให้ผู้ปกครองทราบแนวทางปฏิบัติต่อเด็ก

บทที่5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ห้องสมุด
สถาบันราชานุกูล

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2549 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP 2. เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIE 3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองจำนวน 89 คน ครูผู้สอน จำนวน 22 คน และสหวิชาชีพ จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้การจัดทำIEP ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการจัดทำIEP สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรราฐานวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดถามความคิดเห็นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะกลุ่มตัวอย่าง

5.1 สรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. จากการวิจัยปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

- ปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.8 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 53.9 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.3 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 40.4 ครอบครัวมีรายได้ มากกว่า 12,000 บาท ร้อยละ 44.9 บุตรเข้าเรียนที่โรงเรียนเป็นระยะเวลา 4-6 ปี ร้อยละ 42.7 แลผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรที่มีความบกพร่อง 1 คน ร้อยละ 88.8

- ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.8 มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 45.5 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.2 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10ปี ร้อยละ 54.5

- สหวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.2 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นแพทย์ ร้อยละ 30.8 รองลงมาเป็นพยาบาล นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด และนักกายภาพบำบัด ร้อยละ 15.4 ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 30.8 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ร้อยละ 61.5 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 53.8

2. จากการวิจัยในด้านความรู้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สรุปได้ดังนี้

- ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในหัวข้อ IEP ช่วยให้ท่านทราบว่าบุตรของท่านเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน IEP ช่วยให้ท่านตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก เหตุผล

สำคัญที่ต้องมีIEP คือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีทักษะและความสามารถแตกต่างกันและต้องจัดทำIEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น ร้อยละ 95.3 ผู้ปกครองที่มีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ในเรื่องIEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง ร้อยละ 92.0 รองลงมาคือ สถานศึกษาที่รับเด็กปกติเรียนต้องมีIEP ที่เป็นแบบเฉพาะสำหรับเด็กปกติ ร้อยละ 84.9

- ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การจัดทำIEP มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวางแผนการเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก IEP จะเชื่อมโยง บริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคนเช่นการบริการทางด้านการฟื้นฟูทางสมรรถภาพและIEP ช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องร้อยละ100 ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง คือ ครูผู้สอนต้องวางแผน IEP ให้กับเด็กก่อนจึงประชุมปรึกษากับทีมสหวิชาชีพ ร้อยละ 42.9

- สหวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ เหตุผลสำคัญที่ต้องมีIEPคือเด็กที่มีความบกพร่องมีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน และต้องจัดทำIEPสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องเนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น ร้อยละ 92.3 สหวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง คือ สหวิชาชีพไม่มีหน้าที่ออกความคิดเห็นในการจัดทำ IEP สำหรับบุตรของท่าน ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง

3. จากการวิจัยในด้านการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สรุปได้ดังนี้

- ครูผู้สอนมีการปฏิบัติสม่ำเสมอ ในเรื่อง ท่านประเมินศักยภาพของเด็ก เพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาก่อนวางแผนIEP ร้อยละ 100 รองลงมาคือ ท่านศึกษาแฟ้มประวัติเด็กทุกคนก่อนการจัดทำIEP ร้อยละ90.5 และครูผู้สอนมีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอในเรื่อง ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับทีมบริหารของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำ IEP ร้อยละ60.0

- ทีมสหวิชาชีพมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในเรื่อง ท่านให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEPร้อยละ61.5 มีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอในเรื่อง ท่านให้ข้อมูลแก่ครูผู้สอนในทางด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ร้อยละ61.5 และไม่เคยปฏิบัติเลยในเรื่องที่มีการปฏิบัติสูง 3 ประเด็น คือ ทางโรงเรียนแจ้งท่านทราบเกี่ยวกับการจัดทำIEP ท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEPอย่างสม่ำเสมอ และท่านศึกษาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 30.8

- ผู้ปกครองมีการปฏิบัติสม่ำเสมอในเรื่อง ท่านได้รับทราบผลการประเมินการเรียนของเด็กทุกปีการศึกษา ร้อยละ 100 รองลงมาคือ ครูผู้สอนแจ้งให้ท่านทราบทุกครั้งเมื่อพบการประเมินผลการเรียนตามIEP ของเด็กไม่ผ่าน ร้อยละ 88.4 และผู้ปกครองมีการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอในเรื่อง ท่านช่วยสอนบุตรของท่านตามIEP ที่ครูวางไว้ และท่านให้บุคคลในครอบครัวทราบเกี่ยวกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางโรงเรียนจัดให้กับเด็ก ร้อยละ 28.2

4. จากการวิจัยในด้านความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สรุปได้ดังนี้

ครูผู้สอน

1. เพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในโรงเรียนราชานุกูล มีประสิทธิภาพควรพัฒนาในด้านต่างๆอย่างไร

ด้านบุคลากร บุคลากรต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

ในทิศทางเดียวกัน มีการทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพร่วมกันพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านความรู้ บุคลากรต้องการให้มีการส่งเสริมด้านความรู้ โดยการส่งบุคลากรเข้าอบรม ประชุม ในหน่วยงานต่างๆ และมีการทบทวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการจัดทำ และทบทวน ติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเชื่อโยงกับทีมสหวิชาชีพ ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ทีมสหวิชาชีพทราบเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP จัดการประชุม มีCase เด็กศึกษาเป็นตัวอย่าง และครูผู้สอนมีความเข้าใจในการเชื่อมโยงความรู้ของทีมสหวิชาชีพมาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

2. ท่านพบปัญหาสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP คือ

ปัญหาที่ครูผู้สอนพบคือ การประเมินหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาของเด็ก ในด้านอารมรณ์ ด้านพฤติกรรม ด้านทักษะการเคลื่อนไหวและด้านการฟัง และ IEP ควรเป็นรูปแบบเฉพาะสำหรับหน่วยงาน ซึ่งรูแบบการจัดทำควรเป็นแบบเดียวกัน เนื้อหาในการจัดทำIEPไม่ควรทำทุกวิชาเนื่องจากเนื้อหาในการสอนมาก ครูมีงานมาก ควรทำการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP บางเนื้อหาวิชา และต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำด้วย

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาแพาะบุคคล มีประสิทธิภาพ

ควรมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องแบบฟอร์ม IEP มีการจัดการอบรม และให้ทีมสหวิชาชีพมีส่วนร่วมในการจัดทำIEP ปรับเนื้อหาวิชาควรใช้เนื้อหาบางวิชาในการจัดทำ IEP และการจัดเด็กในชั้นเรียนควรมีความสามารถใกล้เคียงกัน

4. ท่านคิดว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีประโยชน์อย่างไรต่อตัวท่าน

มีความสะดวกในการสอนเด็ก ครูรู้พัฒนาการของเด็กสามารถวางแผนการสอนได้อย่างถูกต้อง และ IEP เป็นข้อมูลสำคัญที่ครูใช้ในการประเมินผลการเรียนของเด็กแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง เป็นเอกสารสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาดูงาน ใช้ในการศึกษาเด็ก และครูผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการ

5. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในการติดต่อประสานงานกับทีมสหวิชาชีพ ผู้ปกครอง และบุคลากรในหน่วยงาน การประเมินผลการเรียนใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในการประเมินครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุก ที่จะต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งต้องประกอบด้วยการดำเนินงานที่ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

ผู้ปกครอง

1. ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีความสำคัญต่อบุตรของท่านอย่างไร

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ช่วยให้ผู้ปกครองทราบว่าลูกเรียนอะไร และจะพัฒนาลูกไปในแนวทางใด ตลอดจนทราบความก้าวหน้าในด้านการเรียนของลูกทำให้เข้าใจและมีความหวังในแนวทางที่ถูกต้อง และถ้าลูกไม่สามารถผ่านการประเมิน ผู้ปกครองต้องช่วยครูสอนลูก และผู้ปกครองส่วนมากเข้าใจถูกต้องว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความสำคัญต่อเด็กมาก และเข้าใจว่าผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำด้วย

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEPบุตรของท่านอย่างไร

ผู้ปกครองทราบว่าต้องศึกษาข้อมูลในIEP ว่าลูกเรียนอะไร และต้องช่วยครูในการสอน เช่นการทำการบ้าน การฝึกเด็กในเรื่องการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น และทราบว่าต้องให้ข้อมูลกับครูในเรื่องพัฒนาการของลูก ให้ความร่วมมือในการเข้าประชุม

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีประสิทธิภาพ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในขณะนี้ดีอยู่แล้ว แต่ควรมีข่าวสารแจ้งแก่ผู้ปกครองเพิ่มเกี่ยวกับการทำIEP ให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องในการทำIEP เช่นพฤติกรรมของเด็กเมื่ออยู่ที่โรงเรียน ปัญหาพฤติกรรมต่างๆและรายงานวิธีการแก้ไขปัญหา การรายงานควรเพิ่มการรายงานทุกเดือน หรือการติดต่อกับผู้ปกครองทางโทรศัพหรือทางอีเมลล์

4. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

มีส่วนร่วมในการผลักดันการจัดทำIEP ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนโดยการให้

ข้อมูลแก่ครู ช่วยฝึกเด็ก ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆของเด็ก และร่วมประชุมและทำกิจกรรมต่างๆตามที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือ

สหวิชาชีพ

1. ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีความสำคัญต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้อย่างไร

ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแผนที่มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กอย่างชัดเจน ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในโรงเรียนอย่างไร

มีส่วนร่วมในการเข้าประชุม ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และ ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของเด็ก

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีประสิทธิภาพ

ควรมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นในIEP เช่น รายละเอียดการจัดทำ กำหนดบทบาทภารกิจ ตารางการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำแผนIEP ซึ่งการร่วมประชุมโดยทีมสหวิชาชีพจะทำให้การวางแผนการพัฒนาเด็กได้มุมมองที่กว้างมากขึ้น

3. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

ให้คำแนะนำการพัฒนาเด็กตามความรู้ในวิชาชีพ เพื่อร่วมวางแผนการจัดทำIE ให้มีประสิทธิภาพ

5.2 อภิปรายผล

1. เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIE

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.8 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 53.9 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.3 บุตรเข้าข้าเรียนที่โรงเรียนเป็นระยะเวลา 4-6 ปี ร้อยละ 42.7 แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้ปกครองมีความรู้ระดับปริญญาตรี จะช่วยให้มีความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเพาะบุคคลได้ในระดับดี เนื่องจากแผนIEP เป็นแผนการศึกษาที่มีเนื้อหาวิชาการที่ครูวางแผนสำหรับเด็กแต่ละคน ถ้าผู้ปกครองมีความรู้จะสามารถศึกษาและนำแนวทางที่ครูวางแผนในIEPไปใช้สอนบุตรที่บ้านได้

ครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.8 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 45.5 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.2 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล น้อยกว่า 10 ปี แสดว่าครูผู้สอนมีความรู้ตรงตามการปฏิบัติงานและความรู้การ

จัดทำแผนIEP ครูส่วนใหญ่ได้เรียนในระดับปริญญาตรี จึงมีพื้นฐานความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการทำแผนIEP ได้ การจัดทำแผนIEPในสถานศึกษาต่างๆ มีรูปแบบที่ปรับเปลี่ยนไม่เหมือนกันในบางส่วน แต่ส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบ IEP ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ครูผู้สอนที่จบการศึกษาทางการศึกษาพิเศษจะมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำ IEP ได้ทุกรูปแบบ

สหวิชาชีพที่ร่วมในการจัดทำIEPส่วนใหญ่เป็นแพทย์ ร้อยละ 30.8 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ร้อยละ 61.3 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถาบันราชานุกูลเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 53.8 การจัดทำIEPโดยทีมสหวิชาชีพ มีความสำคัญมาก เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องต้องการได้รับบริการทางการฟื้นฟูสมรรถภาพจากนักวิชาการด้านต่างๆ การจัดทำ IEP ที่มีความสมบูรณ์ควรประกอบด้วยข้อมูลการฟื้นฟูเด็กจากนักวิชาการต่างๆเพื่อร่วมประกอบการวางแผน IEPให้มีความสมบูรณ์ขึ้น

2. เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและสหวิชาชีพ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP

ในด้านความรู้ผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำIEP มีความสำคัญต่อบุตร คือทำให้ทราบว่า บุตรเรียนอะไรที่เรียน มีความเข้าใจตั้งความหวังได้เหมาะสมกับเด็ก สอดคล้องกับ เอกสารเผยแพร่ความรู้เรื่องIEP (2549) ประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับจากการทำ IEP คือ 1. ทราบว่าบุตรของตนเรียนอะไร 2. ครูใช้โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล เมื่อต้องการพูดคุยเกี่ยวกับบุตรของตน 3. ตั้งความหวังที่เหมาะสมเกี่ยวกับผลการเรียนของบุตรตน 4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของตนที่บ้านแก่ครูได้ถูกต้อง

ในด้านความรู้ครูผู้สอน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำIEP คือทราบว่าเด็กต้องการเรียนอะไรที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก เด็กต้องได้รับบริการเสริม สอดคล้องกับเอกสารเผยแพร่ความรู้เรื่อง IEP (2549) 1. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูแต่ละคน หากมีครูมากกว่า 1 คน ที่มีส่วนร่วมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเพาะบุคคลเป็นแนวทางในการจัดทำอัตราการสอนและบันทึกการสอนรายวัน และกิจกรรมการเรียนการสอนเด็ก 3. ครูใช้โปแกรมศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการรายงานหรือแจ้งความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กแก่ผู้ปกครอง 4. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการพิจารณาพัฒนาการทางด้านการเรียนของเด็ก 5. ครูใช้เป็นแนวทางในการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก

สหวิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจ เหตุผลสำคัญที่ต้องมี IEPคือเด็กที่มีความบกพร่องมีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน และต้องจัดทำIEPสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องเนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น สอดคล้องกับ เอกสารเผยแพร่ความรู้เรื่องIEP(2549) การตรวจสอบและประเมินความบกพร่อง

ของเด็ก โดยกลุ่มครูประเมิน IEP ปรึกษาทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆร่วมวางแผน ทั้งด้านวิชาการและการปรับพฤติกรรมของเด็ก พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นในขั้นตอนนี้ร่วมทำเป็นคณะกรรมการจึงจะประสบความสำเร็จ

3. จากการวิจัยในด้านการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สรุปได้ดังนี้

ครูผู้สอนมีการปฏิบัติในเรื่องการประเมินศักยภาพของเด็กเพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาก่อนวางแผนIEP มีการศึกษาประวัติเด็กก่อนจัดทำ โดยหน้าที่ครูมีหน้าที่ต้องศึกษาประวัติของเด็ก เพื่อทำความเข้าใจทั้งด้านพฤติกรรมและในด้านการเรียน การจัดทำIEP เป็นงานที่ครูต้องทำโดยหน้าที่อยู่แล้ว แต่ IEP จะมีความชัดเจนมากขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ครูวางแผนใน 1 ปีการศึกษา และ การเขียน IIP ให้กับเด็ก จะเป็นรายละเอียดที่แสดงให้เห็นวิธีการสอน การประเมินผล ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปศึกษาและสอนได้

สหวิชาชีพมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับครูเป็นอย่างดีในการจัดทำIEP แต่พบว่ามีปัญหาในเรื่อง การติดต่อสื่อสารในการทำงานยังไม่สม่ำเสมอ บางหน่วยไม่ได้ทำงานร่วมกับทางโรงเรียน และสหวิชาชีพไม่ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของ IEP จึงควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำ IEP ให้สหวิชาชีพรับทราบเพื่อการทำงานร่วมกันในปีการศึกษา 2550

ผู้ปกครองได้รับทราบผลการเรียนของเด็กทุกปีการศึกษา และได้ทราบผลการประเมินทุกครั้งที่เด็กไม่ผ่านจากครูประจำชั้น แสดงว่าการติดต่อสื่อสารของครูกับผู้ปกครองในเรื่องการจัดทำIEP ดี ผู้ปกครองมีโอกาสได้รับทราบข้อมูลทางด้านการเรียนจากครู แต่ผู้ปกครองยังไม่ค่อยดูแลในเรื่องการสอนเด็กที่บ้าน หรือให้บุคคลในครอบครัวได้ทราบเกี่ยวกับIEP การดูแลเด็กให้มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดีครูผู้สอนและผู้ปกครองจะต้องร่วมมือกัน

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของผู้ปกครอง ครูผู้สอนและทีมสหวิชาชีพ

ครูผู้สอน

1. เพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในโรงเรียนราชานุกูล มีประสิทธิภาพควรพัฒนาในด้านต่างๆอย่างไร

ด้านบุคลากร บุคลากรต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEPในทิศทางเดียวกัน มีการทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพร่วมกันพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านความรู้ บุคลากรต้องการให้มีการส่งเสริมด้านความรู้ โดยการส่งบุคลากรเข้าอบรมประชุม ในหน่วยงานต่างๆ และมีการทบทวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในการจัดทำ และทบทวน ติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเชื่อโยงกับทีมสหวิชาชีพ ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ทีมสหวิชาชีพทราบเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP จัดการประชุม มีCase เด็กศึกษาเป็นตัวอย่าง และครูผู้สอนมีความเข้าใจในการเชื่อมโยงความรู้ของทีมสหวิชาชีพมาใช้ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

3. ท่านพบปัญหาสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP คือ

ปัญหาที่ครูผู้สอนพบคือ การประเมินหาจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาของเด็ก ในด้านอารมรณ์ ด้านพฤติกรรม ด้านทักษะการเคลื่อนไหวและด้านการฟัง และ IEP ควรเป็นรูปแบบเฉพาะสำหรับหน่วยงาน ซึ่งรูแบบการจัดทำควรเป็นแบบเดียวกัน เนื้อหาในการจัดทำIEPไม่ควรทำทุกวิชาเนื่องจากเนื้อหาในการสอนมาก ครูมีงานมาก ควรทำการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP บางเนื้อหาวิชา และต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำด้วย

4. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาแพาะบุคคล มีประสิทธิภาพ

ควรมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องแบบฟอร์ม IEP มีการจัดการอบรม และให้ทีมสหวิชาชีพมีส่วนร่วมในการจัดทำIEP ปรับเนื้อหาวิชาควรใช้เนื้อหาบางวิชาในการจัดทำ IEP และการจัดเด็กในชั้นเรียนควรมีความสามารถใกล้เคียงกัน

5. ท่านคิดว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีประโยชน์อย่างไรต่อตัวท่าน

มีความสะดวกในการสอนเด็ก ครูรู้พัฒนาการของเด็กสามารถวางแผนการสอนได้อย่างถูกต้อง และ IEP เป็นข้อมูลสำคัญที่ครูใช้ในการประเมินผลการเรียนของเด็กแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง เป็นเอกสารสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาดูงาน ใช้ในการศึกษาเด็ก และครูผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการ

6. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ครูใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในการติดต่อประสานงานกับทีมสหวิชาชีพ ผู้ปกครอง และบุคลากรในหน่วยงาน การประเมินผลการเรียนใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในการประเมินครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุก ที่จะต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งต้องประกอบด้วยการดำเนินงานที่ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

ผู้ปกครอง

1. ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีความสำคัญต่อบุตรของท่านอย่างไร

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ช่วยให้ผู้ปกครองทราบว่าลูกเรียนอะไร และจะพัฒนาลูกไปในแนวทางใด ตลอดจนทราบความก้าวหน้าในด้านการเรียนของลูกทำให้เข้าใจและมีความหวังในแนวทางที่ถูกต้อง และถ้าลูกไม่สามารถผ่านการประเมิน ผู้ปกครองต้องช่วยครูสอนลูก

และผู้ปกครองส่วนมากเข้าใจถูกต้องว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความสำคัญต่อเด็กมาก และเข้าใจว่าผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำด้วย

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEPบุตรของท่านอย่างไร

ผู้ปกครองทราบว่าต้องศึกษาข้อมูลในIEP ว่าถูกเรียนอะไร และต้องช่วยครูในการสอน เช่นการทำการบ้าน การฝึกเด็กในเรื่องการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น และทราบว่าต้องให้ข้อมูลกับครูในเรื่องพัฒนาการของลูก ให้ความร่วมมือในการเข้าประชุม

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีประสิทธิภาพ

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในขณะนี้ดีอยู่แล้ว แต่ควรมีข่าวสารแจ้งแก่ผู้ปกครองเพิ่มเกี่ยวกับการทำIEP ให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องในการทำIEP เช่นพฤติกรรมของเด็กเมื่ออยู่ที่โรงเรียน ปัญหาพฤติกรรมต่างๆและรายงานวิธีการแก้ไขปัญหา การรายงานควรเพิ่มการรายงานทุกเดือน หรือการติดต่อกับผู้ปกครองทางโทรศัพท์หรือทางอีเมลล์

4. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

มีส่วนร่วมในการผลักดันการจัดทำIEP ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนโดยการให้ข้อมูลแก่ครู ช่วยฝึกเด็ก ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆของเด็ก และร่วมประชุมและทำกิจกรรมต่างๆตามที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือ

สหวิชาชีพ

1. ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีความสำคัญต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้อย่างไร

ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแผนที่มีเป้าหมายในการพัฒนาเด็กอย่างชัดเจน ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ในโรงเรียนอย่างไร

มีส่วนร่วมในการเข้าประชุม ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และ ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของเด็ก

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP มีประสิทธิภาพ

ควรมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นในIEP เช่น รายละเอียดการจัดทำ กำหนดบทบาทภารกิจ ตารางการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำแผนIEP ซึ่งการร่วมประชุมโดยทีมสหวิชาชีพจะทำให้การวางแผนการพัฒนาเด็กได้มุมมองที่กว้างมากขึ้น

4. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

ให้คำแนะนำการพัฒนาเด็กตามความรู้ในวิชาชีพ เพื่อร่วมวางแผนการจัดทำIE ให้มีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยดังได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ 2 ประการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และสหวิชาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำIEP

1.2 ควรมีการประชุมทีมสหวิชาชีพในการจัดทำIEP ให้มีรูปแบบที่มีมาตรฐานต่อไป

1.3 ควรจัดทำคู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ที่บุคคลทั่วไปสามารถศึกษาหาความรู้ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดทำ IEP ในกลุ่มเฉพาะโรค เช่น กลุ่มออทิสติก กลุ่มเด็กบกพร่องทางสติปัญญา และกลุ่มเด็กสมองพิการ

2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง เพื่อสนองตอบนโยบายการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล. (2532). การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารอัดสำเนา

เกษม ทองสัมฤทธิ์. (2540). ความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ชุฑามาศ เชื้อสีห์แก้ว. (2543). การศึกษาทางคลินิคของเด็กซีรีบราลพัลซี่ในงานกายภาพบำบัด สถาบันราชานุกูล. กรุงเทพมหานคร

ชุลีกร ตั้งเขื่อนขันธ์. (2540). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เบญจา ชลธาร์นนท์. (2543). การตรวจสอบเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

----------. (2538). รวมบทความวิชาการทางการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.

ประภฤติ พูลพัฒน์. (ม.ป.ป.). ปัญญาอ่อนเรียนได้. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : บรรณากิจเทรดดิ้ง.

----------. (2539). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รำไทยเพลส.

เพ็ญแข ลิ่มศิลา. "การวินิจฉัย : ออทิสซึม โดยใช้ DSM III R. " วารสารยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ 4(มกราคม – เมษายน 2536) : 1-7

----------. (2533).

พงษ์ศักดิ์ วิสุทธิ์พันธ์. (2536). ประสาทวิทยาในเด็ก. กรุงเทพมหานคร. เรือนแก้วการพิมพ์.

ยุพา สัมฤทธิ์ผล. (2535). ผลกระทบของวัยรุ่นปัญญาอ่อนต่อพ่อแม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุวดี กิตติคุณ. (2535). "ความคิดแง่บวกต่อเด็กปัญญาอ่อน" วารสารราชานุกูล , 7 (3)

วิไล คุปต์นิรัติศัยกุลและอรฉัตร โตษยานนท์. (2539). สมองพิการในเด็กอักษรนุเคราะห์ (บรรณาธิการ) ตำราเวชศาสตร์ฟื้นฟู. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เทคนิค.

ศรียา นิยมธรรม. (2534). การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2544). เอกสารการสอนรายวิชาการศึกษาแบบเรียนรวม. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

สานนที ชิวาเรือน. (2542). เด็กสมองพิการกายภาพบำบัดในผู้ป่วยเด็กทางระบบประสาท คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุมิตรา เจณณวาสิน. (2530). การเปรียบเทียบลักษณะของการ์ตูน เรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังของเด็กปัญญาอ่อน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สร้อยสุดา วิทยากร. (2537). สมองเสื่อมสภาพการบริบาลเด็กสมองพิการ. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). การศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

เอกสารทางวิชาการกลุ่มงานการศึกษาพิเศษ. (2548).

อารยา จารุวณิช. (2541). Cerebral Palsy ในสุวรรณี พันเจริญ. วิโรจน์ พงษ์พันธ์เลิศ และทายาทดีสุจริต Neurology for Prdiatrics. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ชัยเจริญ.

อัมพล สูอำพัน. "ความผิดปกติของพัฒนาการแบบแผ่กระจาย." ในสำหรี จิตตินันท์ และเสาวนีย์ จำเดิมเผด็จศึก (บรรณาธิการ) , ตำรากุมารเวชศาสตร์ เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพเวชสาร, 2529.

เอกสารอ้างอิงต่างประเทศ IEP

Dutton, Gordon. (1975). **Mental Handicap.** England : Butterworths.

Elizabeth Mauk, Joyce. "Autism and pervasive development disorder". **The Child with Developmental disabilities** 40 (June 1993).

Hallahan, D. and Kauffman,J.K.(1986). **Exceptional Children Introduction to Special Education.** New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall.

Keller.Edith L. (1987, February). "Organizational Space and Attitudes Toward Special Education Classes." **Dissertation Abstract Information,** 47,p.8.

Lemer, Janet and Other . (1987). **Special Education for Early Childhood Years.** New Jerrsey : Prentice – Hall.

Schallock, R.L. (1992). **Mental Retardation' Diffintion, Classification and System of Supports (Workbook).** Washington DC :AAMR.

Stroman, F. Duanne.. (1989). **Mental Ratardation in Social Context.** Boston : University Press of American.

The Florida Department of Education. (1982)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. โครงการประสิทธิภาพของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

ภาคผนวก ข. การอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP

- เอกสารกำหนดการ
- เอกสารความรู้การจัดทำ IEP
- เอกสารประกอบการบรรยาย
- แบบฟอร์ม IEP , IIP

ภาคผนวก ค. ประมวลภาพการจัดกิจกรรม

ภาคผนวก ง. แบบสอบถามงานวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ ในโรงเรียนราชานุกูล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1.แพทย์หญิงพรรณพิมล	หล่อตระกูล	ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล
2.แพทย์หญิงเรือนแก้ว	กนกพงศ์ศักดิ์	รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์
3.นางสุจิตรา	ศรีสุโร	หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพิเศษ
4.นางวารุณี	สีมากุล	รองหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพิเศษฝ่ายบริหารบุคคล

คณะทำงาน

1.นางณัชพร	นกสกุล	ประธานโครงการ
2.นางสาริกา	แก้วน้ำ	รองประธานโครงการ
3.นางพัชรา	หุตะนาวิน	คณะทำงาน
3.นางสุภลักษณ์	ชัยภานุเกียรติ์	คณะทำงาน

หลักการและเหตุผล

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ เป็นกลุ่มงานที่มีหน้าที่หลัก คือการฟื้นฟูทักษะด้านการศึกษา แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ การวางแผนการการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ มีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากันไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาเรื่องเดียวกันได้ทั้งห้องเรียน ครูผู้สอนจึงต้องวางแผนการศึกษาให้เหมาะกับความสามารถทางการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน โดยมีการประเมินเด็กก่อนเรียนเพื่อให้ทราบ จุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแผนที่วางระยะยาว 1 ปีการศึกษา และแผนการสอนรายบุคคลIIP เป็นแผนการสอนที่นำเนื้อหาในIEP มาวางแผนสอนเป็นรายชั่วโมงเพื่อใช้สอนเด็ก หลักการสำคัญของIEP คือ การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาร่วมกับครู การจัดทำ IEP ได้เริ่มในโรงเรียนตั้งแต่ปี 2544 เริ่มด้วยการจัดอบรมให้ความรู้การทำIEP แก่ครู สร้างรูปแบบเอกสารการทำIEP เป็นของโรงเรียนราชานุกูล สร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของการทำIEP ไม่ใช้การเพิ่มภาระงาน ผลงานในปีแรกมีการจัดทำIEP เพียงชั้นระดับอนุบาล เป็นการนำร่อง และต่อมาตั้งคณะทำงานทีมนิเทศและติดตามผลการจัดทำIEP มีการวางแผนปฏิบัติงาน จัดทำคู่มือIEP จัดการอบรมภายในหน่วยงาน ใช้รูปแบบIEPของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เหมือนกับโรงเรียนอื่นและเมื่อมีการส่งต่อเด็กเข้าเรียน การ

รายงานผลการศึกษาด้วย IEP จะได้เป็นรูปแบบเดียวกัน มีการขยายผลการจัดทำIEP อย่างต่อเนื่อง และ ในปีการศึกษา 2547 สามารถจัดทำ IEPและ IIP ให้กับเด็กได้ครบ 100 % ผลการประเมินการเรียนรู้จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 80 % เด็กสามารถผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูวางแผนไว้ ถึง 75% เรามีการพัฒนาคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่องและคิดว่าจุดแข็งของสถาบันราชานุกูล คือ สถาบันมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางหลายสาขา

จากการวิเคราะห์ปัญหา Root Cause พบว่าควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานการจัดทำ IEP โดยทีมสหวิชาชีพ การวิจัยศึกษาจากกลุ่มประชากรสาขาวิชาชีพต่างๆในสถาบันและผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนราชานุกูลให้มีมาตรฐาน และให้ผู้รับบริการได้รับการบริการอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.เพื่อศึกษาระดับความรู้เรื่องการจัดทำIEPของ ครู ผู้ปกครอง และทีมสหวิชาชีพ

2.เพื่อศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการดำเนินงานการจัดทำIEP ในโรงเรียนราชานุกูล

3.เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการจัดทำIEP ในรงเรียนราชานุกูลล

กลุ่มเป้าหมาย

1.ครูและผู้บริหารโรงเรียนราชานุกูล	จำนวน	28	คน
2.ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	150	คน
3.ทีมสหวิชาชีพ	จำนวน	50	คน
	รวม	228	คน

ระยะเวลาในการวิจัย

ปีงบประมาณ 2548 – 2549

สถานที่

ห้องประชุมสถาบันราชานุกูล

โรงเรียนราชานุกูล

วิธีดำเนินการ

1.ศึกษาปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาในโรงเรียนราชานุกูล

2.นำปัญหาที่มีความสำคัญมากที่สุดมาศึกษาโดยการใช้วิธีการวิจัย

3.ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับทราบข้อเสนอแนะในการศึกษา

4.ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการวิจัย

5.ดำเนินการวิจัย

งบประมาณการวิจัย

1.ค่าใช้จ่ายในการวิจัยมี ดังนี้

1.ค่าเอกสารในการวิจัย

ค่าถ่ายเอกสาร	=	1,000	บาท
ค่ากระดาษ 3 รีม x 95 บาท	=	285	บาท
ค่าเข้าเล่มงานวิจัย 10 เล่ม x 80 บาท	=	800	บาท
2.ค่าพิมพ์เอกสารงานวิจัย	=	1,500	บาท
3.ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	=	1,415	บาท
รวม	=	5,000	บาท

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล

กำหนดการอบรม

การให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

วันที่ 23 มิถุนายน 2549 ห้องประชุมชินโสภณพานิช

.....

เวลา 13.00 น.	ลงทะเบียน
เวลา 13.20 – 13.30 น.	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยอ.วารุณี สีมากุล นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว. รองหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพิเศษ ฝ่ายบริหารบุคคล
เวลา 13.30 – 14.00 น.	การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดย อ. ณัชพร นกสกุล นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว. รองหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาพิเศษ ฝ่ายวิชาการ
เวลา 14.00 – 14.20 น.	รายละเอียดของแบบฟอร์มแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และแผนการสอนรายบุคคล(IIP) โดย อ.สุภลักษณ์ ชัยภาณุเกียรติ์ นักวิชาการศึกษาพิเศษ 6ว.
เวลา 14.20 – 14.40 น.	การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และแผนการสอนรายบุคคล(IIP) โดย อ.สาริกา แก้วน้ำ นักวิชาการศึกษาพิเศษ 7ว.
เวลา 14.40 – 15.15 น.	ตอบข้อซักถาม

.....

โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individual Education Program : IEP)

โดย

นางณัชพร นกสกุล
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว

นางสาริกา แก้วน้ำ
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 7ว.

นางสุภลักษณ์ ชัยภาณุเกียรติ์
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 6ว.

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

23 มิถุนายน 2549

โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

(IEP:Individual Education Program)

ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1. ความเป็นมาของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP)

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเกิดจากความพยายามในการการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่งชื่อว่า Education for All Handicapped Children Act of 1975 เรียกสั้นๆว่า Public Law 94-142 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1977 โดยกำหนดให้เด็กพิการได้ศึกษาเพิ่มมากขึ้นจากในอดีต ต่อมาในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1990 PL 94-142 ได้เปลี่ยนเป็น Individual Disabilities Education Act: IDEA 1 (PL 101-476) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีแผนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กพิเศษและผู้ด้อยความสามารถ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ การวางโปรแกรม และการติดตามความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันตามสภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยให้อำนาจกับผู้ปกครองด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

1. เชื่อว่าผู้ปกครองและนักการศึกษาจะทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์แก่เด็ก
2. เชื่อว่าผู้ปกครองสามารถช่วยให้เด็กได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายที่สำคัญ ทางด้านการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ลาระสำคัญของกฎหมาย PL94-142 มีดังนี้

1. Zero reject ทุกโรงเรียนห้ามปฏิเสธเด็กพิการเข้าเรียน
2. Non-discrimination evaluation ต้องจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ห้ามแยกเด็กพิการออก
3. Appropriate education ต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียน โดยมีแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. Least restrictive environment จัดสภาพแวดล้อมให้มีสภาพจำกัดให้น้อยที่สุดต่อสภาพความพิการ โดยให้เด็กพิการมีโอกาสอยู่ร่วมกับสภาพปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
5. Procedural due process จัดกระบวนการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการศึกษาให้เด็ก
6. Parental participant ผู้ปกครองจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลรวมทั้งมีส่วนช่วยเหลือลูกในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล

กฎหมาย PL94-142 ของสหรัฐอเมริกานั้นได้เน้นการช่วยเหลือเด็กในช่วงวัยเรียนเป็นสำคัญ แต่ก็คลุมไปถึงเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ได้เล็งเห็นประโยชน์ที่ว่า เมื่อเด็กจะไปเรียนต่อ ไม่ว่าจะเป็นเรียนร่วมในโรงเรียนปกติหรือในโรงเรียนศึกษาพิเศษก็จะได้มีข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กและการให้ความช่วยเหลือเด็กได้

2. ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ความหมายของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นการศึกษาที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กพิการโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และให้เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมที่ได้จัดให้เหมาะสมกับความสามารถ โดยระบุเวลาที่แน่ชัดว่าให้แผนนี้เมื่อใด เป็นเวลานานเท่าไร วัดผลสัมฤทธิ์ของเด็กได้อย่างไร ตลอดจนระบุบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องที่เด็กควรได้รับ ดังนั้นนักการศึกษาจึงให้ความหมายของ (IEP) ไว้ดังนี้

เบญจา ชลธารินทร์ (2543.หน้า31) กล่าวว่า

เป็นแผนการศึกษาที่จัดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กแต่ละคน ที่ได้รับการบ่งชี้ว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการ เป็นตัวเชื่อมสำคัญระหว่างเด็กพิการกับการศึกษาพิเศษที่เด็กต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้เฉพาะบุคคล

ผดุง อารยะวิญญู (2539.หน้า46) ให้ความหมายว่า

เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยได้รับความร่วมมือและยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก ประกอบด้วย เนื้อหาสาระของหลักสูตรซึ่งเด็กต้องเรียน จัดทำขึ้นเฉพาะเด็กแต่ละคน เป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

The Florida Department of Education (1982) ได้ให้ความหมายว่า

เป็นการเขียนแผนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะของนักเรียนและสิ่งที่ผู้ปกครองและทางโรงเรียนจะต้องทำเพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นพิเศษด้วย ความเข้าใจความจำเป็นที่เด็กต้องเรียนรู้ เป็นรายการที่แสดงถึงความช่วยเหลือพิเศษที่ทางโรงเรียนลงความเห็นแล้วว่าสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก

สิ่งที่ระบุในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้แก่

- โปรแกรมและบริการที่เด็กควรจะได้รับ
- สิ่งที่เด็กสามารถทำได้และสิ่งที่เด็กต้องเรียน
- ผลสัมฤทธิ์ที่เด็กควรจะได้รับเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
- ระยะเวลาที่เด็กต้องใช้ในการรับบริการพิเศษ เวลาปกติและเวลาในช่วงวันหยุด
- สิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องลงความเห็นร่วมกันว่าจะต้องทำเพื่อช่วยเด็ก
- กำหนดเวลาในการเริ่มปฏิบัติตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เมื่อเวลาสิ้นสุดโปรแกรม เวลาในการทบทวนแผนเป็นระยะ
- วิธีการวัดความก้าวหน้าของเด็ก

ห้องสมุด
สถาบันราชานุกูล

สรุป

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง บุคคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ จัดทำเนื้อหาของหลักสูตรและความช่วยเหลือพิเศษขึ้น ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กเฉพาะแต่ละคนดังนั้นแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จึงไม่ใช่แผนการสอนประจำวัน แต่จะเป็นแผนตลอดปี ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าเด็กมีพัฒนาการขึ้น แผนไม่จำเป็นต้องอยู่คงที่ตลอดไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับการลงความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลก็ไม่ใช่รายงานประเมินผลการเรียน แต่เป็นการแสดงถึงความต้องการจำเป็นของเด็กที่ต้องการเรียนและรับบริการพิเศษมากหรือน้อย

3. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการการพัฒนาการศึกษาของคนพิการ โดยได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลพิการให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่เสมอภาคกับบุคคลปกติทั่วไปจึงได้ออกกฎหมาย ดังนี้

1.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีดังนี้

- มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช่จ่าย

- มาตรา 55 บุคคลที่ทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ที่ตามกฎหมายบัญญัติ

- มาตรา 80 วรรค 2 บัญญัติว่ารัฐต้องสงเคราะห์ คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

2.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีดังนี้

- หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 10 ปี ที่รัฐต้องจัดอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ต้องจัดการให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคที่ 2 จะต้องจัดตั้งแต่เกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดด้านการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

- มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ (1) จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล(2) จัดการเรียนให้เกิดทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

- มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาการคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

4. ลักษณะที่สำคัญของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1. เด็กพิการแต่ละคนจะมีแผนการศึกษาที่ไม่เหมือนกันและอาจเปลี่ยนแปลงไม่คงอยู่ตลอดไป เพราะเด็กมีพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

2. การจัดทำแผนนั้นจะมีเป้าหมายประจำปีโดยกำหนดจุดประสงค์ระยะยาวและระยะสั้นซึ่งจะไม่บอกถึงสิ่งเล็กๆน้อยๆที่ครูจะต้องใช้ฝึกกับเด็ก

3. ในแผนการศึกษาจะเชื่อมโยงกับบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น บริการทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การบริการทางการศึกษา

4. จะต้องมีวิธีการประเมินผลประจำปีเพื่อพิจารณาความก้าวหน้า

5. ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะระบุความสามารถทางการศึกษาและพฤติกรรมของเด็กโดยประเมินผลทุกๆด้าน

6. จะมีการแสดงกำหนดเวลาที่เริ่มและสิ้นสุดในการบริการ

7. แสดงเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการประเมินผลอย่างเหมาะสมตามแผน 1 ปีทั้งระยะสั้นและระยะยาว

8. จะทำหน้าที่เป็นเอกสารที่พิสูจน์การยินยอมของทางโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก

9. เป็นเครื่องมือสื่อสารในการกำหนดการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กโดยเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและนักการศึกษา

5. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1. เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้ตามความสามารถและช่วยให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล

2. เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนและการพัฒนาของเด็กแต่ละคนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน

3. เพื่อเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ และจะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการทางการศึกษา บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

6. ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

แผนการจัดศึกษาเฉพาะบุคคลมีประโยชน์ครูผู้สอน ผู้ปกครองของเด็ก และทางโรงเรียน ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการจัดทำอัตราการสอน และบันทึกการสอนรายวัน และกิจกรรมการเรียนการสอนเด็ก

2. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูแต่ละคน หากมีครูมากกว่า 1 คน ที่มีส่วนร่วมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการพิจารณาพัฒนาการทางด้านการเรียนของเด็ก

4. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการรายงานหรือแจ้งความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กแก่ผู้ปกครอง

5. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก

2. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

1. ครูใช้โปรแกรมศึกษาเฉพาะบุคคล เมื่อต้องการพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาบุตรของตน

2. ทราบว่าบุตรของตนจะต้องเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน

3. ตั้งความหวังที่เหมาะสมเกี่ยวกับผลการเรียนของบุตรของตน

4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของตนเมื่ออยู่ที่บ้านแก่ครูได้ถูกต้อง

3. ประโยชน์ต่อทางโรงเรียน

1. ทางโรงเรียนจะทราบว่าเด็กเข้าเรียนรับการศึกษาในระดับใดและเป็นในลักษณะใด

2. ทางโรงเรียนสามารถจัดบริการทางด้านการศึกษา ตลอดจนบริเวณที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก

3. ทางโรงเรียนจะได้ทราบพัฒนาการของเด็ก และจะได้จัดการประชุมทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในอนาคตต่อไป

7. แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพจะต้องดูจากผลก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของเด็กในช่วงเวลาหนึ่ง หรือแม้แต่ในวันหนึ่งๆ พูดง่ายๆ ก็คือ ครูต้องรวบรวมพฤติกรรมของเด็ก เพื่อประเมินดูว่าเด็กมีการตอบสนองต่อแผนอย่างไร จะเห็นได้จากวิธีวัดผลที่ดี โดยจะต้องศึกษาวิธีการวัดผลดังนี้ (สุขพัชรา ชิ้มเจริญ: 2542)

- การวัดผลเป็นตัวบ่งชี้ถึงทักษะและความบกพร่องของเด็ก
- เด็กทุกคนไม่ว่าจะพิการหรือไม่ก็ต้องวัดผล
- ควรศึกษาพฤติกรรมหลายด้านๆ (เช่น ภาษา และการเคลื่อนไหวทางสังคม) ในธรรมชาติที่เป็นจริง
- ควรรวมเอาความพิการที่อาจเกิดซ้อนรวมเข้าด้วย

- วิธีการวัดผลต้องเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เช่น เด็กหูหนวกไม่สามารถใช้แบบทดสอบวัดสติปัญญาฉบับมาตรฐานของข้อมูลที่ใช้กันทั่วไป เป็นต้น
- การวัดผลควรอยู่บนรากฐานของข้อมูลที่เป็นปรนัย จะต้องเป็นพฤติกรรมที่เด็กทำหรือพูดจริง
- การวัดผลอาจทำงานเป็นทีม โดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายๆฝ่ายในลักษณะของสหวิทยากรเพื่อร่วมกันช่วยเหลือเด็กพิการ

8. ขั้นตอนในการดำเนินการดำเนินการจัดทำ (IEP) มีขั้นตอนโดยละเอียด ดังนี้

1. แจ้งให้เด็กและผู้ปกครองทราบ

สถานศึกษาต้องแจ้งให้เด็กและผู้ปกครองทราบ พร้อมทั้งความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ดังนี้

* เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและเข้าประชุมในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
* เพื่อให้มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และอนุญาตให้มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
* เพื่อให้มีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าและการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

2. ทดสอบพื้นฐานความสามารถของเด็ก

เป็นการสำรวจความสามารถของเด็กว่ามีทักษะ หรือความชำนาญระดับใด เช่น หาจุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งทักษะทางภาษา สังคม การเคลื่อนไหว พฤติกรรม วุฒิภาวะทางอารมณ์ และการช่วยเหลือตนเอง ผลสัมฤทธิ์แต่ละวิชาของเด็ก โดยจะเปรียบเทียบความสามารถอย่างเดียวกับเด็กระดับเดียวกัน คือดูจากอายุที่แท้จริงของเด็ก

3. ทดสอบสภาพทั่วไป

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการตรวจสอบและประเมินความบกพร่องของเด็ก โดยกลุ่มครูประเมินนำ (IEP) ปรึกษาทีมสหวิชาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆร่วมวางแผน (IEP) ทั้งด้านวิชาการและการปรับพฤติกรรมของเด็ก พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องร่วมกันทำงานเป็นคณะจึงจะประสบความสำเร็จ

4. ประชุมเขียนและปฏิบัติตามแผน (IEP)

หลังจากรวบรวมข้อมูลจากทุกๆฝ่ายแล้ว จะมีการติดต่อ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เพื่อร่วมประชุมจัดการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยที่ประชุมจะประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพ (ในกรณีที่เด็กมีความจำเป็นต้องใช้บริการเสริม) ผู้บริหาร/หรือผู้แทน ตัวเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่อง (ในกรณีที่เด็กเข้าร่วมได้) โดยร่วมกันพิจารณาแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลตามที่ครูและสหวิชาชีพเสนอ อย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้งพร้อมทั้งเซ็นชื่อรับรองและไปปฏิบัติตามแผน

5. เริ่มใช้แผน

เมื่อเขียน (IEP) เสร็จแล้วจะมีกำหนดระยะเวลาเริ่มใช้แผนและสิ้นสุดการเริ่มใช้แผน โดยครูจะต้องเตรียมแผนการสอนตามที่ตกลงกันไว้ (IEP) ซึ่งเป็นแผน การสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนคนนั้น โดยกำหนดทักษะที่จะสอนในแต่ละวิชาโดยการทดสอบความสามารถพื้นฐานของเด็กเสียก่อน เมื่อทราบผลการทดสอบแล้วครูจึงจะนำผลมาวางแผนการสอนที่เหมาะสมต่อไปครูจะติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อจะได้รู้ว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับเด็กคนนั้น

6. ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

การติดตามและประเมินความก้าวหน้าของเด็กเป็นการติดตามเป็นระยะๆ ซึ่งจะระบุการดำเนินการ วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน และบุคคลที่จะเป็นผู้ประเมินอย่างชัดเจน

7. ทบทวนและปรับปรุง

หลังจากใช้แผนไประยะหนึ่งควรจะมีการปรับปรุงหรือทบทวนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ดังนั้น (IEP) จึงเป็นแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ไม่คงที่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาที่เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

การอบรมความรู้สำหรับผู้ปกครอง เรื่อง
การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล: IEP(Individual Educational Program)

โดย

นางฉัตรพร นกสกุล นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว.
นางสาริกา แก้วน้ำ นักวิชาการศึกษาพิเศษ 7ว.
นางสุภลักษณ์ ชัยกาญเกียรติ์ นักวิชาการศึกษาพิเศษ 6ว.

ภาพแห่งความปลื้มปิติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จพระราชดำเนิน
ทรงเปิดอาคารเรียนโรงเรียนราชานุกูล
เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2507

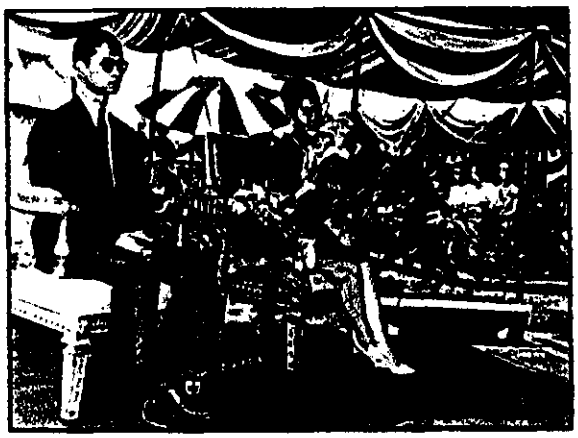

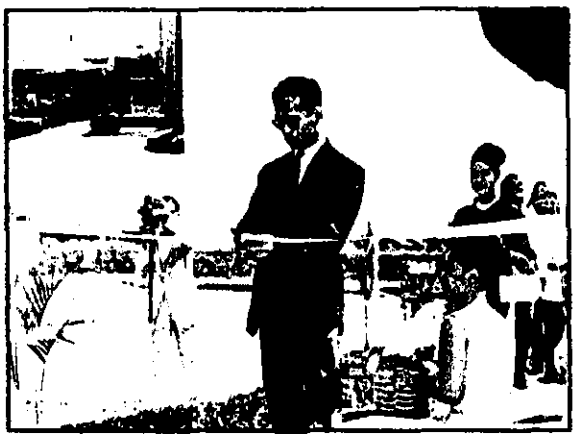

ทรงพระเจริญ

ความต้องการพิเศษ

- ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง
- ต้องการได้รับความรักและเป็นผู้ให้ความรัก
- ต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน
- ต้องการได้รับความยกย่องนับถือว่าเป็นคนที่มีความสามารถ
- ต้องการความเป็นอิสระ
- [illegible]

ระดับเชาวน์ปัญญากับความสามารถรับการศึกษา

[illegible]	[illegible]	[illegible]
ปัญญาอ่อนขนาดน้อย [illegible]	50-70	[illegible]
ปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง	35-49	[illegible]
ปัญญาอ่อนขนาดหนัก	ต่ำกว่า 34	[illegible]

ผลที่เกิดจากปฏิกิริยาของผู้ปกครอง

บทบาทของผู้ปกครอง

1. [illegible]
2. ให้ความรักความอบอุ่น เช่นเดียวกับบุตรคนอื่น
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

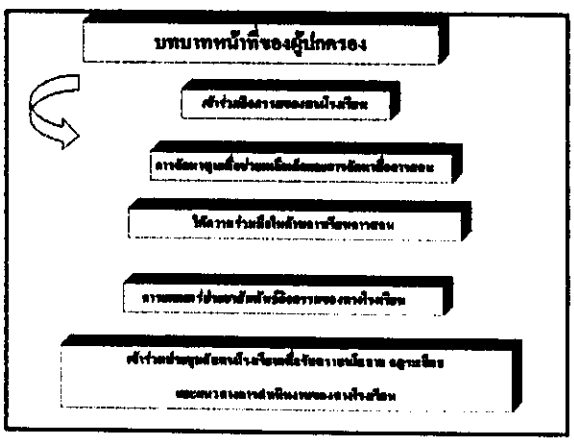

ความเป็นมาของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

สหรัฐอเมริกาออกกฎหมายชื่อ
Education for all Handicapped Children act of 1975
หรือเรียกสั้นๆว่า Public Law 94-142

ในปี 1990 เปลี่ยนเป็น Individual Disabilities Education Act : IDEA 1 (PL 101-476)

สาระสำคัญของกฎหมาย PL 94-142 8คือ

1. ทุกโรงเรียนห้ามปฏิเสธเด็กพิการเข้าเรียน
2. ต้องจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ห้ามแยกเด็กพิการออก
3. ต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียน โดยมีแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

สาระสำคัญของกฎหมาย PL 94-142 8คือ

4. จัดสภาพแวดล้อมให้มีสภาพจำกัดให้น้อยที่สุดต่อสภาพความพิการ โดยให้เด็กพิการมีโอกาสอยู่ร่วมกับสภาพปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
5. ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการศึกษาให้เด็ก
6. ผู้ปกครองจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลรวมทั้งมีส่วนช่วยเหลือลูกในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล

ความหมายของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

[illegible] หมายความว่า เป็นแผนการศึกษาที่จัดขึ้นเป็นรายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กแต่ละคน ที่ได้รับการประเมินว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการ เป็นตัวเชื่อมสาระสำคัญระหว่างเด็กพิการกับการศึกษาที่เด็กต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้เฉพาะบุคคล

[illegible] หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยได้รับความร่วมมือและยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก ประกอบด้วยเนื้อหาสาระของหลักสูตรซึ่งเด็กต้องเรียน จัดทำขึ้นเฉพาะเด็กแต่ละคน เป็นแผนระยะยาว 1 ปี และมีการทบทวนผลทุกภาคเรียน

สิ่งที่ระบุในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

* [illegible]
* [illegible]
* [illegible]
* [illegible]
* [illegible]
* [illegible]
* [illegible]
  [illegible]
* [illegible]

เหตุผลและความจำเป็น ที่ต้องทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

1. [illegible] พุทธศักราช 2540

2. [illegible] พ.ศ. 2542

ลักษณะที่สำคัญของ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

ลักษณะที่สำคัญของ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

ลักษณะที่สำคัญของ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

7. [illegible]

8. [illegible]

9. [illegible]

วัตถุประสงค์ของ
การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

ประโยชน์ของ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

ประโยชน์ของ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

ประโยชน์ของ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

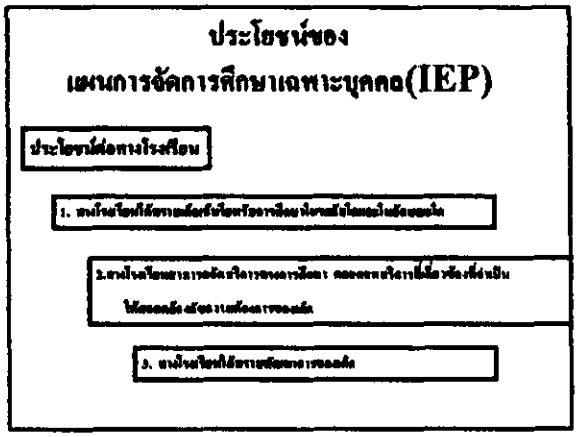

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)
ที่มีประสิทธิภาพ

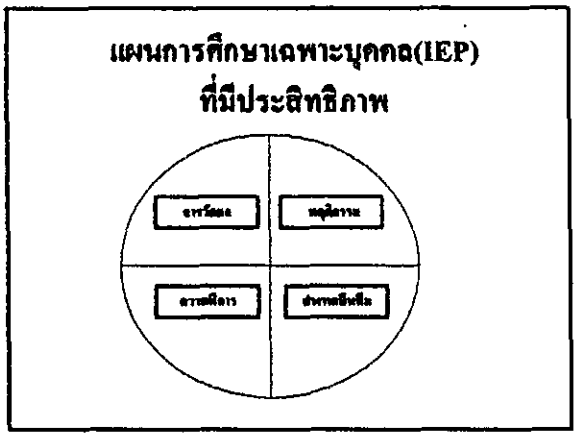

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

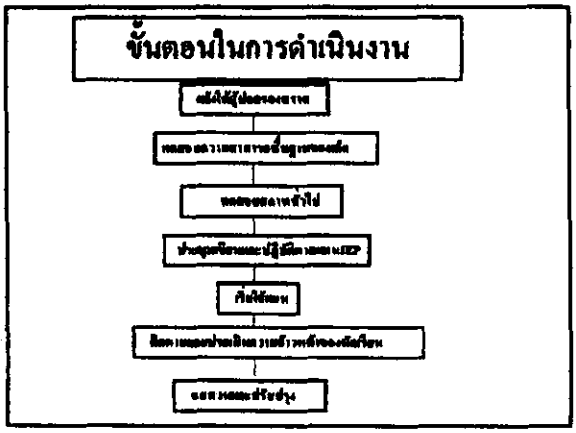

การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

Individualized Implementation Plan:IIP

การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

เป็นแผนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนคนนั้น แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในIEP

เป็นแผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่จัดทำเป็นรายชั่วโมงหรือรายสัปดาห์ ซึ่งต้องจัดทำให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ประกอบด้วยเนื้อหา หรือทักษะที่สอนนักเรียน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ รวมทั้งการวัดและการประเมินผล

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีเนื้อหาที่ประกอบไปด้วย

1. เนื้อหาหรือทักษะที่สอนนักเรียน
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. สื่อและอุปกรณ์
5. การวัดและการประเมินผล

ขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

1. กำหนดทักษะที่จะสอนโดยการตรวจสอบ
2. กำหนดองค์ประกอบและสถานการณ์ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้
3. การวางแผนการสอน
4. เริ่มต้นการสอนประจำวัน

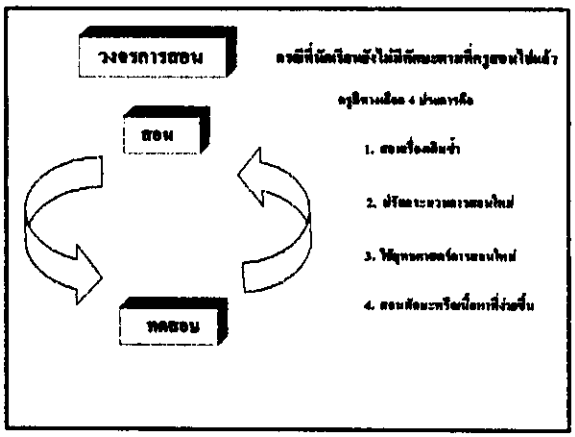

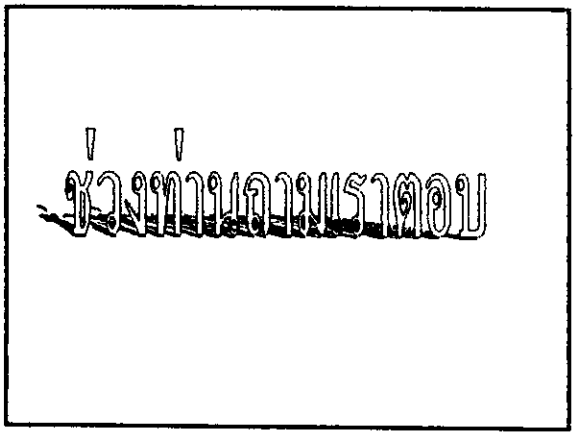

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Education Program : IEP)

☐ ก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
☐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อสถานศึกษา.....ระดับ.....สังกัด .....
เริ่มใช้แผนวันที่.....สิ้นสุดแผนวันที่.....

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-ชื่อสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน ☐-☐☐☐☐-☐☐☐☐☐-☐☐-☐
การจดทะเบียนคนพิการ ☐ไม่จด ☐ ยังไม่จด ☐ จดแล้ว ทะเบียนเลขที่.....
วัน/เดือน/ปีเกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน ศาสนา.....
ประเภทความพิการ.....ลักษณะความพิการ.....
ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา.....
ชื่อ-ชื่อสกุลมารดา.....
ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ปกครอง.....เกี่ยวข้องเป็น.....
ที่อยู่ผู้ปกครองที่ติดต่อได้บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน/ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด .....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์เคลื่อนที่.....
โทรสาร.....e-mail address.....

๒. ข้อมูลด้านการศึกษา

☐ ไม่เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา
☐ เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา
☐ ศูนย์การศึกษาพิเศษ .....ระดับ..... พ.ศ. .....
☐ โรงเรียนเฉพาะความพิการ .....ระดับ..... พ.ศ. .....
☐ โรงเรียนเรียนร่วม .....ระดับ..... พ.ศ. .....
☐ การศึกษาด้านอาชีพ.....ระดับ..... พ.ศ. .....
☐ การศึกษานอกระบบ.....ระดับ..... พ.ศ. .....
☐ การศึกษาตามอัธยาศัย.....ระดับ..... พ.ศ. .....
☐ อื่นๆ.....ระดับ..... พ.ศ. .....

๓. การวางแผนการจัดการศึกษา

ระดับความสามารถในปัจจุบัน	เป้าหมายระยะยาว ๕ ปี	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)	การประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ

๕. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๕.๑	ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้แทน	.....
๕.๒	บิดา/มารดาหรือผู้ปกครอง	.....
๕.๓	ครูประจำชั้น/อาจารย์ที่ปรึกษา	.....
๕.๔.....	แพทย์ประจำชั้นเรียน	.....
๕.๕	พยาบาลประจำโรงเรียน	.....
๕.๖	นักกายภาพบำบัด	.....
๕.๗	นักอรรถบำบัด	.....
๕.๘	นักกิจกรรมบำบัด	.....
๕.๙	นักจิตวิทยา	.....
๕.๑๐	นักโภชนาการ	.....
๕.๑๑	นักสังคมสงเคราะห์	.....
๕.๑๒.....	อื่นๆ	.....

ประชุมวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๖.ความเห็นของบิดา/มารดา/ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ฉบับนี้

ข้าพเจ้า ☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

ลงชื่อ .....

(.....)

บิดา/มารดา/ผู้ปกครองหรือผู้เรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (ประจำวัน)

(Individual Implementation Plan : IIP)

ชื่อ ด.ช / ด.ญ ..... นามสกุล ..... อายุ ..... ปี

วันที่เริ่มสอน .... วันสิ้นสุดการสอน .....

ครูผู้สอน ..... ชั้น .....

0=ทำไม่ได้เลย 1 = ต่ำ 2= พอใช้ 3= ดี 4= ดีมาก

หัวข้อ	เนื้อหา	การประเมิน					หมายเหตุ
		ครั้งที่ 1 / ว.ด.ป.	2 /	3 /	4 /	5 /	
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						
	.....						

ประมวลภาพกิจกรรม
การให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง
เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ผู้ปกครองลงทะเบียน

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ภาคเรียนที่ 1 ช่วยลงทะเบียนและต้อนรับผู้ปกครอง

พิธีกรกล่าวต้อนรับผู้ปกครอง

ประธานในพิธี อ.วารุณี สีมากิล

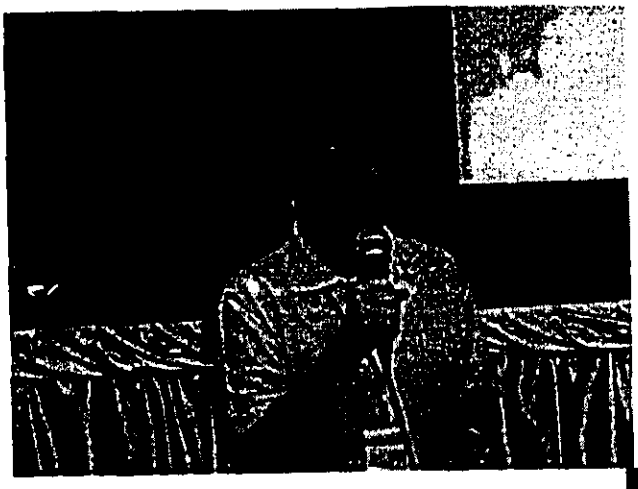

อ.ฉัชพร นักสกล
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 8ว.

อ.สาริกา แก้วน้ำ
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 7ว.

อ.สุวลักษณ์ ชัยภวณเกียรติ
นักวิชาการศึกษาพิเศษ 6ว.

บรรยายเรื่อง
การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

****

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

2. แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 5 ข้อ

3. ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด

4. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอน เพราะคำตอบของท่านทุกคำตอบมีประโยชน์และมีคุณค่าเป็นอย่างมากต่อการนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ และผู้วิจัยจะเก็บคำถามไว้เป็นความลับแล้วจะนำเสนอผลโดยไม่ระบุว่าเป็นคำตอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

แบบสอบถาม

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

****

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ลงใน ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

3. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด

☐ ระดับปริญญาตรี ☐ ระดับปริญญาตรี เอกการศึกษาพิเศษ

☐ ระดับปริญญาโท

☐ กำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขา .....

4. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล

☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี

☐ 16 – 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือเมื่อข้อความที่ท่านอ่านตรงกับความเข้าใจของท่าน กรุณาตอบเพียงคำตอบเดียวและกรุณาทำทุกข้อ

ตอนที่2 แบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) สำหรับครูผู้สอน

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ	สำหรับผู้วิจัย
1.	สถานศึกษาที่รับเด็กพิเศษเข้าเรียนต้องจัดทำIEP				TK1
2.	ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดใน การจัดทำIEP				TK2
3.	ครูต้องประเมินเด็กก่อนจัดทำ IEP				TK3
4.	การจัดทำ IEP มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวางแผนการเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ของเด็ก				TK4
5.	ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา IEP คือ ครู ผู้ปกครอง ต้องมีเจตคติที่ดีต่อการจัดทำ IEP				TK5
6.	IEP จะเชื่อมโยงบริการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น การบริการทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การบริการทางการศึกษา				TK6
7.	IEP ไม่จำเป็นต้องระบุเวลา และกำหนดวันที่เริ่มต้นและวันที่สิ้นสุดการศึกษา เพื่อสะดวกในการประเมินผลและการกำหนดแผนการสอนในครั้งต่อไป				TK7
8.	IEP ช่วยกำกับ ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของเด็กแต่ละบุคคลได้ตามแผนการศึกษา				TK8
9.	IEP ช่วยให้ครูรู้ว่าจะต้องสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง				TK9
10.	หน้าที่ที่สำคัญของครูคือการประเมินความสามารถพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกบริการความช่วยเหลืออื่นๆที่เด็กต้องการ				TK10

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ	สำหรับผู้วิจัย
11.	ขั้นตอนในการทำ IEPคือ การแจ้งให้เด็กและผู้ปกครองทราบ				TK11
12.	ควรมีการทบทวนแผน IEP อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก				TK12
13.	IIP คือแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ครูต้องจัดทำหลังจากจัดทำแผน IEPเสร็จเรียบร้อยแล้ว				TK13
14.	ตามข้อเท็จจริงครูผู้สอนต้องวางแผน IEPให้กับเด็กก่อนจึงประชุมปรึกษากับทีมสหวิชาชีพ				TK14
15.	IEP เป็นแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ไม่คงที่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาที่เด็กทีพัฒนาการที่ดีขึ้นหรือไม่ดีขึ้น				TK15

ตอนที่3 แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับครูผู้สอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือ เมื่อข้อความที่ท่านอ่านตรงกับแนวทางที่ท่านปฏิบัติมากที่สุด เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

สม่ำเสมอ หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นสม่ำเสมอ
ไม่สม่ำเสมอ หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นไม่สม่ำเสมอ
ไม่เคยเลย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สำหรับครูผู้สอน

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย	สำหรับผู้วิจัย
1.	ท่านศึกษาหาความรู้การจัดทำIEPอย่างต่อเนื่อง				TP1
2.	ท่านจัดทำIEP ให้กับเด็กที่ท่านรับผิดชอบทุกคน				TP2
3.	ท่านศึกษาแฟ้มประวัติเด็กทุกคนก่อนการจัดทำ IEP				TP3
4.	ท่านประเมินศักยภาพของเด็ก เพื่อหาจุดเด่น และจุดที่ต้องพัฒนาก่อนวางแผน IEP				TP4

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย	สำหรับผู้วิจัย
5.	เมื่อท่านพบเด็กที่มีปัญหาในชั้นเรียนท่านปรึกษาครูประจำชั้นเดิมเสมอ				TP5
6.	ท่านปรึกษาทีมสหวิชาชีพเมื่อพบปัญหาความบกพร่องของเด็ก				TP6
7.	ท่านประชุมผู้ปกครองและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำ IEP อย่างสม่ำเสมอ				TP7
8.	ท่านให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนIEP				TP8
9.	ท่านใช้ IEP เป็นแนวทางในการพิจารณาพัฒนาการทางด้านการเรียนของเด็ก				TP9
10.	ท่านจัดทำIEPทุกเนื้อหาวิชาที่ทางโรงเรียนกำหนด				TP19
11.	ท่านสอนเด็กตามแผนIEPที่วางไว้				TP11
12.	ท่านประเมินผลการเรียนของเด็กตามแผนIIP ที่วางไว้				TP12
13.	ท่านปรับแผนIEPและIIPทุกครั้งที่พบปัญหาเด็กไม่ผ่านการประเมิน				TP13
14.	ท่านใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEPเป็นแนวทางในการรายงานหรือแจ้งความก้าวหน้าทางการเรียนของเด็กแก่ผู้ปกครอง				TP14
15.	ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับทีมบริหารของโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำ IEP				TP15

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ให้มีประสิทธิภาพ กรุณาตอบทุกข้อ

ตอนที่4 แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP

1. เพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในโรงเรียนราชานุกูล มีประสิทธิภาพจึงควรพัฒนาในด้านต่างๆอย่างไร

ด้านบุคลากร .....

.....

.....

ด้านความรู้ .....

.....

.....

ด้านการเชื่อมโยงกับทีสหวาชีพ.....

.....

.....

.....

2. ท่านพบปัญหาสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) คือ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีประโยชน์อย่างไรต่อตัวท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

.....

.....

.....

.....

.....

****

ขอขอบพระคุณ คุณครูทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางณัชพร นกสกุล หัวหน้าทีมวิจัย
นักวิชาการศึกษาพิเศษ8 ว.

นางสาริกา แก้วน้ำ ผู้ร่วมวิจัย
นักวิชาการศึกษาพิเศษ7ว.

นางสุภลักษณ์ ชัยภาณุเกียรติ์ ผู้ร่วมวิจัย
นักวิชาการศึกษาพิเศษ6ว.

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

****

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

2. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 5 ข้อ

3. ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ปกครองและบุตรของท่าน

4. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอน เพราะคำตอบของท่านทุกคำตอบมีประโยชน์และมีคุณค่าเป็นอย่างมากต่อการนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ และผู้วิจัยจะเก็บคำถามไว้เป็นความลับแล้วจะนำเสนอผลโดยไม่ระบุว่าเป็นคำตอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

แบบสอบถาม

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

****

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ลงใน ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่1 ข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับผู้ปกครอง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

3. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด

☐ ระดับประถมศึกษา ☐ ระดับมัธยมศึกษา

☐ ระดับปริญญาตรี ☐ ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

4. ท่านประกอบอาชีพ

☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับจ้าง ☐ เกษตรกรรม

☐ ไม่ได้ทำงาน/แม่บ้าน

5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 6,000 บาท ☐ ระหว่าง 6,001 – 12,000 บาท

☐ สูงกว่า 12,000 บาท

6. บุตรของท่านเรียนที่โรงเรียนราชานุกูลเป็นเวลา

☐ 1 – 3 ปี ☐ 4 -6 ปี

☐ 7 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี

7. ท่านมีบุตรที่มีความบกพร่อง

☐ 1 คน ☐ 2 คน

☐ มากกว่า 2 คน

ตอนที่2 แบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) สำหรับผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือเมื่อข้อความที่ท่านอ่านตรงกับความเข้าใจของท่าน กรุณาตอบเพียงคำตอบเดียวและกรุณาทำทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ	สำหรับผู้วิจัย
1.	IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง				FK1
2.	เด็กที่มีความบกพร่องจำเป็นต้องมี IEP ทุกคน				FK2
3.	บุคคลที่มีหน้าที่ต้องจัดทำ IEP ให้กับเด็กคือครูผู้สอน				FK3
4.	ผู้ปกครองไม่มีหน้าที่ออกความคิดเห็นในการจัดทำ IEPสำหรับบุตรของท่าน				FK4
5.	ผู้ปกครองต้องลงชื่อในIEP ทุกปีการศึกษา				FK5

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ	สำหรับผู้วิจัย
6.	IEP ช่วยให้ท่านทราบว่าบุตรของท่านเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน				FK6
7.	IEP ช่วยให้ท่านตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก				FK7
8.	เหตุผลสำคัญที่ต้องมี IEP คือเด็กที่มีความบกพร่อง มีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน				FK8
9.	สถานศึกษาที่รับเด็กปกติเรียนต้องมี IEP ที่เป็นแบบเฉพาะสำหรับเด็กปกติ				FK9
10.	ต้องจัดทำ IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเอง ไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น				FK10

ตอนที่3 แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือ เมื่อข้อความที่ท่านอ่านตรงกับแนวทางที่ท่านปฏิบัติมากที่สุด เลือตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

สม่ำเสมอ หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นสม่ำเสมอ

ไม่สม่ำเสมอ หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นไม่สม่ำเสมอ

ไม่เคยเลย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สำหรับผู้ปกครอง

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย	สำหรับผู้วิจัย
1.	ทางโรงเรียนแจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับการจัดทำIEP				FP1
2.	ครูผู้สอนให้ท่านเข้าร่วมประชุมและรับทราบการจัดทำแผนIEPสำหรับบุตรของท่านทุกปีการศึกษา				FP2
3.	ครูผู้สอนแจ้งให้ท่านทราบทุกครั้งเมื่อพบการประเมินผลการเรียนตามIEPของเด็กไม่ผ่าน				FP3
4.	ท่านได้รับทราบผลการประเมินการเรียนของเด็กทุกปีการศึกษา				FP4

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย	สำหรับผู้วิจัย
5.	ท่านให้ความร่วมมือในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและปรับพฤติกรรมของเด็กตามที่ครูแนะนำ				FP5
6.	ท่านให้ข้อมูลแก่ครูผู้สอนในทางด้านพัฒนาการของเด็กและปัญหาต่างๆ				FP6
7.	ท่านให้ความร่วมมือสอนการบ้านแก่บุตรของท่านอย่างสม่ำเสมอ				FP7
8.	ท่านช่วยสอนบุตรของท่านตามแผนIEPที่ครูวางไว้				FP8
9.	ท่านให้บุคคลในครอบครัวรับทราบเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางโรงเรียนจัดให้กับเด็ก				FP9
10.	ท่านเข้าใจและไม่ตั้งความหวังสูงเกินไปในการร่วมวางแผนการจัดการศึกษาIEPสำหรับบุตรของท่าน				FP10

ตอนที่4 แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP

1. ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีความสำคัญต่อบุตรของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) บุตรของท่าน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีประโยชน์ต่อบุครของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

.....

.....

.....

.....

.....

****

ขอขอบพระคุณ คุณครูทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางณัชพร นกสกุล หัวหน้าทีมวิจัย

นักวิชาการศึกษาพิเศษ8 ว.

นางสาริกา แก้วน้ำ ผู้ร่วมวิจัย

นักวิชาการศึกษาพิเศษ7ว.

นางสุภลักษณ์ ชัยภาณุเกียรติ์ ผู้ร่วมวิจัย

นักวิชาการศึกษาพิเศษ6ว.

กลุ่มงานการศึกษาพิเศษ สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

****

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ สหวิชาชีพ

2. แบบสอบถามสำหรับสหวิชาชีพ เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP จำนวน 5 ข้อ

3. ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่อย่างใด

4. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอน เพราะคำตอบของท่านทุกคำตอบมีประโยชน์และมีคุณค่าเป็นอย่างมากต่อการนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ และผู้วิจัยจะเก็บคำถามไว้เป็นความลับแล้วจะนำเสนอผลโดยไม่ระบุว่าเป็นคำตอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

แบบสอบถาม

ประสิทธิภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในโรงเรียนราชานุกูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

****

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ลงใน ☐ หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่1 ข้อมูลส่วนบุคคล สหวิชาชีพ

1. สถานภาพของท่าน

( ) ครู ( ) แพทย์ ( ) พยาบาล

( ) นักจิตวิทยา ( ) นักอรรถบำบัด ( ) นักกิจกรรมบำบัด

( ) นักกายภาพ

2. ปัจจุบันท่านอายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

3. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด

☐ ระดับปริญญาตรี ☐ ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า

☐ กำลังศึกษาระดับปริญญาโท

4. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในโรงเรียนราชานุกูล

☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี

☐ 16 – 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี

ตอนที่2 แบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) สำหรับสหวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือเมื่อข้อความที่ท่านอ่านตรงกับความเข้าใจของท่าน กรุณาตอบเพียงคำตอบเดียวและกรุณาทำทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด	ไม่แน่ใจ	สำหรับผู้วิจัย
1.	IEP คือหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กที่มีความบกพร่อง				SK1
2.	เด็กที่มีความบกพร่องจำเป็นต้องมี IEP ทุกคน				SK2
3.	บุคคลที่มีหน้าที่ต้องจัดทำ IEP ให้กับเด็กคือครูผู้สอน				SK3
4.	สหวิชาชีพไม่มีหน้าที่ออกความคิดเห็นในการจัดทำ IEPสำหรับบุตรของท่าน				SK4
5.	สหวิชาชีพต้องลงชื่อในIEP ทุกปีการศึกษา				SK5
6.	IEP ช่วยให้ผู้ปกครองทราบว่าบุตรเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียน				SK6
7.	IEP ช่วยให้ผู้ปกครองตั้งความหวังที่เหมาะสมกับเด็ก				SK7
8.	เหตุผลสำคัญที่ต้องมี IEP คือเด็กที่มีความบกพร่อง มีทักษะและความสามารถแตกต่างกัน				SK8
9.	สถานศึกษาที่รับเด็กปกติเรียนต้องมี IEP ที่เป็นแบบเฉพาะสำหรับเด็กปกติ				SK9
10.	ต้องจัดทำ IEP สำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เนื่องจากพัฒนาการทางการเรียนของเด็กควรเปรียบเทียบกับตัวเด็กเองไม่ใช่เปรียบเทียบกับเด็กอื่น				SK10

ตอนที่3 แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับสหวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือ เมื่อข้อความที่ท่านอ่านตรงกับแนวทางที่ท่านปฏิบัติมากที่สุด เลือตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

สม่ำเสมอ หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นสม่ำเสมอ

ไม่สม่ำเสมอ หมายถึง ท่านปฏิบัติตามข้อความนั้นไม่สม่ำเสมอ

ไม่เคยเลย หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติตามข้อความนั้นเลย

แบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP สำหรับผู้ปกครอง

ข้อ	ข้อความ	ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ	ไม่เคยปฏิบัติเลย	สำหรับผู้วิจัย
1.	ทางโรงเรียนแจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับการจัดทำIEP				SP1
2.	ครูผู้สอนให้ท่านเข้าร่วมประชุมและรับทราบการจัดทำแผนIEPสำหรับบุตรของท่านทุกปีการศึกษา				SP2
3.	ครูผู้สอนขอปรึกษาท่านทุกครั้งเมื่อพบปัญหา				SP3
4.	ท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP อย่างสม่ำเสมอ				SP4
5.	ท่านช่วยเหลือในด้านการจัดและปรับพฤติกรรมของเด็กตามที่ครูแจ้งให้ทราบ				SP5
6.	ท่านให้ข้อมูลแก่ครูผู้สอนในทางด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก				SP6
7.	ท่านให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านรับทราบเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ทางโรงเรียนจัดให้กับเด็ก				SP7
8.	ท่านให้คำแนะนำแก่ครูและผู้ปกครอง				SP8
9.	ท่านศึกษาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP อย่างสม่ำเสมอ				SP9
10.	ท่านให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP				SP10

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลIEP

1. ท่านคิดว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีความสำคัญต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) ในโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ท่านต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดเพื่อให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) มีประสิทธิภาพ

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีส่วนสำคัญอย่างไรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

.....

.....

.....

.....

****

ขอขอบพระคุณ คุณครูทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางณัชพร นกสกุล หัวหน้าทีมวิจัย

นักวิชาการศึกษาพิเศษ8 ว.

นางสาริกา แก้วน้ำ ผู้ร่วมวิจัย

นักวิชาการศึกษาพิเศษ7ว.

นางสุภลักษณ์ ชัยภาณุเกียรติ์ ผู้ร่วมวิจัย

นักวิชาการศึกษาพิเศษ6ว.